

VİZYONUMUZ DEMOKRATİK HALK DEVRİMİDİR!

Kitleler yaşadıkları çelişkilerle, birikmiş öfke ile günbegün çileli bir yaşam içinde sürüklenirken yıkıcı bir seçim kampanyasında tercihe zorlanıyor. Vereceği oylarla celladına dar ağacı, ip için imkân sunmaya itekleniyor. Dev kampanyalarla amaçlanan nihayet budur. Bunu defalarca yaptılar. Tek parti döneminden, Demokrat Parti'den, Milli Birlik hükümetlerinden, ANAP'tan, DYP'den, Çiller vb.lerinden nefret edilmesinin nedenleri bugün de seçim kampanyalarında dile gelecektir. Geleceği karartılması yönlü tercihe zorlanan halkın kendi tercihini yaratması için hiçbir ileri adım atmamakta ısrar ediyorlar. Kendi aralarındaki dalaşı halka dayatıyorlar.

KOLEKTİF DOĞRULTU

Sadece Doğru Çizgide Israr Edenlerin Birliğine Güvenin-II

SAYFA 12-13

özgür gelecek için

Yeni Demokrasi

7 ARALIK-21 ARALIK 2022 ■ SAYI: 126 ■ FİYAT: 5 TL ■ ISSN: 2630-5526

gazetesi

Bütçe Savaşa Akiyor Yoksulluk Derinleşiyor

GÜNCEL

5

MEŞA AZADİ

11

SÖYLEŞİ

19

BÜTÇE EGEMENLERİN KASASINA, SEFALET HALKIN SOFRASINA

2023 bütçesi halktan toplanan vergilerin sermaye gruplarına nasıl aktarılacağını çok net bir şekilde izah ediyor. Yani bütçe layıkıyla hazırlanmış, hak ettiği övgüyü çıkarlarını temsil ettiği kesimlerden alacaktır. İşçi, köylü, emekçi halktan ise hak ettiği sövgüyü ne yazık ki -şimdilik- alamamaktadır. Kuşkusuz bu durum tersine çevrilmelidir.

İŞGAL SALDIRILARININ ARKA PLANI

T'nin kuruluşundan bugüne, başta Kürt ulusu olmak üzere ezilen ulus ve inançların kanı, gözyaşı ve soykırımı üzerinden yükseldiği bir gerçektir. Tek vatan- tek millet- tek devlet koduyla hareket eden Türk devleti açısından Rojava'daki fiili özerk durum ortaya çıktığı andan itibaren alarm zilleri çalmaya başlamıştı.

"BU HAREKET ÇİN HALKININ DİRENİŞ RUHUNA İLHAM VERDİ"

Şangay'daki protestolar küçük bir vatandaş grubuyla başladı. Düşünceleri liberallerden büyük ölçüde etkilenmişti ve sloganları özellikle radikalci. Ancak kalabalık genişlediğinde, protestonun ana gövdesi işçiler ve köylüler oldu. Bu yüzden Mao Zedung düşüncesi geri döndü!

30 yıllık tutsak hapishaneden tahliye edilmeden tekrar tutuklandı

HABER MERKEZİ- Son dönemde tutsaklar tahliye edilirken infaz yakmalar, tahliye edilmeden tutuklama politikaları devam ediyor. 30 yıldır tutsak olan Şadiye Manap hapishaneden çıkamadan gözaltına alındı ardından tutuklandı. Gebze Kadın Kapalı Hapishanesinden 1 Aralık günü tahliye edildikten sonra gözaltına alınan 30 yıllık tutsak Şadiye Manap'ın gözaltı süresi 2'nci defa 24 saat uzatılmıştı. 1992'de tutuklanan ve 1 Aralık'ta

taahliye edilen Manap, 2020'de hakkında açılan bir soruşturma kapsamında ifade vermesine rağmen "yazı örneği" alınmadığı gerekçesiyle 4 gün Kocaeli Emniyet Müdürlüğü'nde bekletildi. Avukatı Rukun Gülağacı'nın verdiği bilgilere göre savcılıkta ifadesi alınan Manap tutuklama talebiyle Sulh Ceza Hâkimliği'ne sevk edildi. Hâkimlik Manap'ın tutuklanmasına karar verdi. Manap'ın Kandıra Hapishanesine götürüleceği belirtiliyor.

İbrahim Kaypakkaya silüetli Partizan flamaları "suç unsuru" sayılmaya devam ediyor

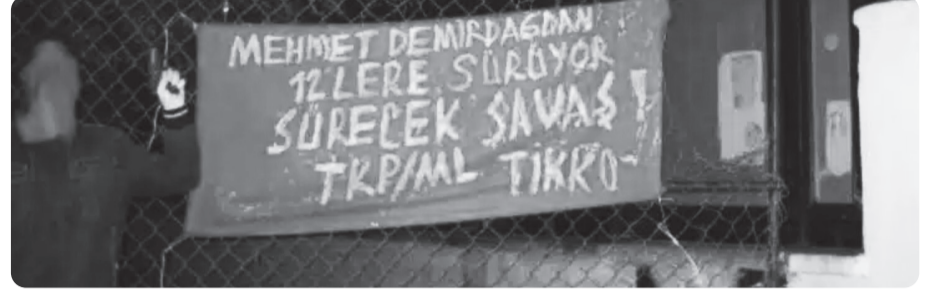
İSTANBUL- İbrahim Kaypakkaya silüetli Partizan flamaları taşıdıkları için gözaltına alınan ve "örgüt propagandası yapmak"tan 27. Ağır Ceza Mahkemesinde yargılanan 4 Partizan okuru beraat etmişti. 4 Partizan okuru için verilen beraat kararı istinafta bozuldu.

27 Şubat 2022'de Alevi örgütleri zorunlu din dersleri başta olmak üzere "demokratik, laik, bilimsel, anadilde eğitim ve eşit yurttaşlık" için İstanbul Kadıköy'de bir araya gelmişti. Miting esnasında polis tarafından Partizan okurlarına İbrahim Kaypakkaya flamalarının indirilmediği takdirde "müdaha-

le" edileceği tehdidi yapılmıştı. Flamalarını indirmeyen Partizan okurları eylem sonrası polis tarafından işkence yapılarak gözaltına alınmıştı.

Ardından 4 Partizan okuruna İbrahim Kaypakkaya silüetli flama tuttıkları ve önlük giydikleri gerekçesiyle dava açıldı. "Partizan flamaları taşımak" ve "örgüt propagandası yapmak" suçlamalarıyla açılan davada Partizan okurlarına 22 Eylül'de beraat kararı verilmişti. Partizan okurları için verilen beraat kararı istinafta bozuldu.

TKP/ML militanları Ese Yaylası ve Aliboğazı'nda ölümsüzleşen halk savaşçıları için pankart astı

İSTANBUL- Elimize e-posta yoluyla ulaşan habere göre, TKP/ML (Türkiye Komünist Partisi/Marksist-Leninist) militanları tarafından İstanbul Anadolu Yakasında 23 Kasım 1997'de Tokat Ese Yaylasında ve 24-28 Kasım 2016'da Dersim Aliboğazı'nda ölümsüzleşen halk savaşçıları için "Mehmet Demirdağ'dan 12'lere Sürüyor, Sürecek Savaş!" şiarlı pankart astı.

TKP/ML militanlarının yaptığı açıklama şöyle:

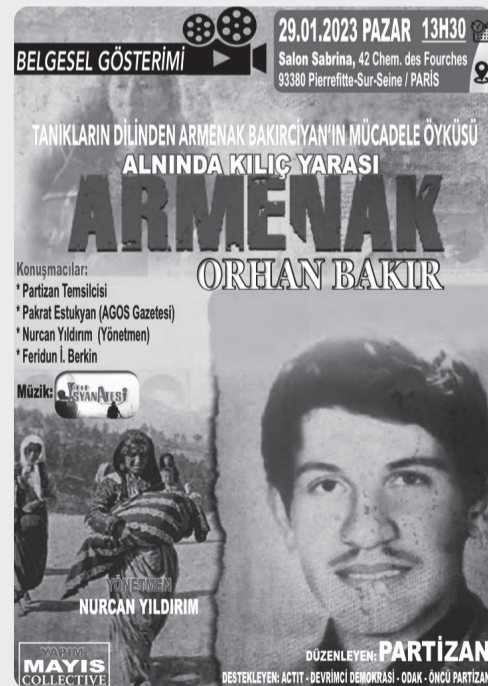
"Ese Yaylası'ndan Aliboğazı'na savaşımız kesintisiz bir biçimde sürüyor, sürecek!

"Kasım ayı içerisinde Partimizin 4. Genel Sekreteri Mehmet Demirdağ ve Duran Salman, Dilek Konuk, Ümit San Çağlayan, Ümit Dinler yoldaşlar Ese Yaylasında, Onikiler Dersim/Aliboğazı'nda silah elde toprağa düştü.

Onları anmanın anlamı en başta darbeci tasfiyeciliğe ve savaş kaçkınlığına karşı parti çizgisini savunmaktır. Onların bıraktığı miras sadece darbeci tasfiyeciliğe, savaş kaçkınlığına tavrı almakla sınırlı değildir. Onlar; her türden burjuva çizgiye karşı komünizm bayrağını daha sıkı kavramanın, faşist diktatörlüğe karşı halk savaşını yükseltmenin adı ve çağrısıdır.

"Kasım ayını kızıla boyayan Ese Yaylası ve Aliboğazı şehitlerini yükselttikleri kavga bayrağını daha da yukarılara kaldırma kararlığıyla anıyoruz. Ölümsüzleşenlerimizi anmak başta Kürt ulusu olmak üzere işçi ve emekçi sınıflara yönelen katliam ve saldırılara bir yanıt özelliğindedir. Militanlarımız kasım ayı şehitlerimizi anmak için Anadolu Yakasında 'Mehmet Demirdağ'dan Onikiler'e Sürüyor, Sürecek Savaş!' şiarlı pankart asmıştır."

"Alnında Kılıç Yarası/Armenak" belgeselinin gösterimi Paris'te gerçekleştirilecek

HABER MERKEZİ- Pandemi süreci nedeniyle gösterimleri kesintiye uğrayan Alnında Kılıç Yarası/Armenak belgeseli 29 Ocak 2023'te Paris'teki gösterimle izleyiciyle buluşmaya devam edecek.

Daha önce Almanya'nın Köln şehrinde Armenak belgeselinin galası gerçekleş-

tirilmişti. Ayrıca Londra, Frankfurt, Atina ve Stockholm'de de gösterimler yapılmış, halk yoğun ilgi göstermişti.

İstanbul'da 26 Ocak 2020'de Kartal'da gerçekleştirilecek gösterim ise valilik tarafından yasaklanmıştı.

Mayıs Kolektif tarafından verilen bilgiye göre, Nisan 2023 tarihinde Avrupa'nın birçok kentinde Armenak belgeselinin gösterimi gerçekleştirilecek.

Partizan tarafından organize edilen belgesel gösteriminde ayrıca konuşmacılar ve müzik dinletisi de etkinlik içinde yer alacak. AGOS Gazetesi yazarı Pakrat Estukyan, belgeselin yönetmeni Nurcan Yıldırım, Yazar Feridun Berkin belgesel gösteriminin ardından konuşmalar gerçekleştirecek. Konuşmalarından Grup İsyan Ateşi müzik dinletisi ile kitleyle buluşacak.

POLİTİK GÜNDEM

VİZYONUMUZ DEMOKRATİK HALK DEVRİMİDİR!

Yaşanan ekonomik krizin tüm faturası acımasız bir şekilde halka kesiliyor. Halkın enflasyon karşısında yaşadığı gelir kaybının sonucu derin bir yoksulluk, çileli yaşam şartları, geleceğe dair derin bir kaygı ve belirsizlik olmaktadır. AKP-MHP ittifakı ekonomide kaybettiği kontrolü artık her şeye rağmen sağlamayı başardığı sessizlikle, patronlara sağladığı büyük avantajlarla ve dışarıdan aldığı finansal destekle ve sistemi bu şekilde de sürdürülebilir kılmasıyla, durmaksızın pompalanan şovenizmle, dış politikadaki “büyük devlet, lider ülke” gibi ulusal gururu besleyen yalan propagandayla ve bir de halkla dalga geçmeye dönüşen seçim sonrası düzeltme vaatleriyle dengelemeye çalışmaktadır. Ancak, son olarak Kürt Ulusal Hareketine yönelik Rojava ve Irak Kürdistanı’nda gerçekleştirdiği hava saldırılarında olduğu gibi şoven dalgayla kitleleri arkasından sürüklemeye kabiliyetinin gerilediği görülmüştür. Tayyip Erdoğan’ın “katil, zalim, darbeci Mısır Devlet Başkanı Sisi” ile kurduğu “şirin” muhabbet, Esad ile görüşme talebi gündemi işgal etti. Hemen önce dün “terör devleti” dediği İsrail ile kurulan yeni dostluk ilişkisi, yine sırayla “şeytan” ve “katil” Suudi Arabistan’ın kapısının utanmazca çalınması, “15 Temmuz’un finansörü ve sponsoru” Birleşik Arap Emirlikleri’yle kurulan dostluk köprüsü “hepsini dize getirdik ilişkileri düzeltiyoruz” yalanıyla halka sunuldu. Ancak dün söylenenleri reddederek kurulan yeni ilişkilerin, kendilerine her türlü oyunu oynayan “ABD emperyalizminin” bölge siyasetine en üst düzeyde uyum ekseninde örgütlendiği de üstü örtülemeyen bir gerçek olarak ortaya çıkmaktadır. Bu durum “büyük ve oyun kuran devlet, dünya lideri” gibi ağdalı söylemlere inandırılmış toplumsal kesimleri dahi derin bir şüpheye ve gerçeklere daha fazla yakınlaşmaya itmektir. Halkın ulusal gururu en azından artık avazı yüksek şovenizmle kabartılmamaktadır.

AKP-MHP faşist ittifakı “cambaza bak” yöntemiyle halkı düne göre daha zor ikna etmekle birlikte bu yöntemde ısrarcı olmaya devam etmektedir. Zira onlar buna mahkûmdur. Düne kadar büyük desteklerle, olanaklarla palazlandığı, bugün

de enflasyonist politikalarla beslediği zincir marketlerin fırsatçılık yaparak fiyatları şişirdiğine krizin faturasını kestiği halkı inandırarak sorunu kendinden bir nebze uzaklaştırma siyaseti de yine bu “cambaza bak” yöntemine dayanmaktadır. Bu marketlere yönelik “boykot çağrıları”nın bir yanı egemenlerin küçülen pastadan pay kapma savaşının derinleşmesiyle diğer yanı ise krizi, bir parçaya işaret ederek bütüne bir karartma uygulamaktır. Derinleşerek büyüyen ekonomik kriz egemen sınıfların daha fazla palazlanma, buna yönelik olanakları kendi lehine çevirme mücadelesini de kızıştırmaktadır. Bunun güvensizliği derinleşmesi ve yönetme sorunlarını büyütmesi kaçınılmazdır. Aynı şekilde özellikle bankacılık, borsa vs. yani mali alanda birikerek büyüyen ve kâr oranlarına yansiyacak sorunların çatışmayı derinleştireceği öngörülebilir. AKP-MHP bloku her ne kadar sistemin sahipleri olan kompador-bürokratik-tefecî burjuvazi ve büyük toprak ağaları için siyasal ve ideolojik olarak kriz ortamında azgın sömürü çarkı için elverişli bir yönetim koşulu sağlıyor olsa da istikrar ve sürdürülebilir bir durum, gelecek için güven veren bir temelden yönetimi uzaklaştırmaktadır. Bu, çatlakları derinleştirmekte, güvensizliği büyütmemekte ve hiç kuşkusuz farklı arayış eğilimini beslemektedir.

“İktidar odağının” girdiği bu yeni türbülânsta neden olduğu öfkeyi ise aynı iktidara aday CHP önderliğindeki Millet İttifakı örgütlemeye çalışmaktadır. Aylardır “kasım sonu ve aralık başını bekleyin”, “geliyor gelmekte olan” söylemiyle bu ittifak ve lideri CHP iki güçlü adım attı. Birinci adım Anayasa taslağında ortaklaşılması ve bunun kamuoyuna ortak bir açıklamayla sunulmasıdır. İkincisi ise CHP’nin 3 Aralık’ta “İkinci Yüzyıla Çağrı: Vizyon” ile ekonomi politikasını açıklamasıdır. Muhalefet kitlelere kendi önderliğinde bu iktidar odağından kurtulmayı vaat ederken elbette gerçeklere dokunuyor; ama onun bu gerçekliğe kısmen dokunduğunu dahası bu gerçekliğin tam da yaratıcılarından olduğunu unutmamak gerek...

Anayasa taslağının temel motivasyonu 2017 Anayasa değişikliği ile gelen “Cumhurbaşkanlığı sistemi” yerine parlamenter sisteme dayalı düzenleme olmuştur. Yani bir önceki faşist

biçimin restorasyonundan başka bir vaadi olmayan, metne giren tüm özgürlük söyleminin “milli güvenlik” gerekçesine bağlandığı ve bu yolla ortadan kaldırıldığı bir 12 Eylül Anayasası benzeri taslak söz konusudur. Tayyip Erdoğan karşıtlığının kaldıraç yapılarak “liyakatli” faşizmin halka kurtuluş olarak vaat edildiği bir yeni biçim söz konusudur.

CHP’nin 3 Aralık’ta sunduğu ekonomi modeli ise başta emperyalist tekelere, TÜSİAD başta olmak üzere Türk hâkim sınıflarına verilen güvence niteliğindedir. Zira Kılıçdaroğlu’nun başkanlığına atanmış olan dün Sarcozy’nin, Merkel’in danışmanlığıyla “liyakatini” ispatlayan Jeremy Rifkin liderliğinde emperyalist sisteme mutlak bağlılık vizyonudur ortaya konulan. Son yıllarda özellikle TÜSİAD’ın referans olduğu Daron Acemoğlu ile danışmanlık takımı takviye edilmiş, Kılıçdaroğlu’nun ifadesiyle 70 kişilik “liyakatli”, “siyaset üstü” bir ekibin “güç birliği” vardır. Kılıçdaroğlu halk için değil ancak emperyalist sermaye ve Türk hâkim sınıfları için sağlam bir alternatif olduğunu, 6’lı masanın diğer liderlerini de övgüye boğarak yaptığı açılış ve kapanış konuşması ile ispatladı. “Ben ‘sizi bir adaya oy vermeye çağırıyorum’ derken neyi kastettiğimi herhalde anlamış oldunuz... Net anlaşılın istiyorum. Türkiye’yi tek bir kişi değil, liyakate dayalı bir sistem yönetecek.” vaadi egemenlerin istikrarlı sistem arayışına, emperyalist-kapitalist sistemin güçlü ekonomist ekibiyle verilen bir karşılık olmuştur. Kılıçdaroğlu “Ben, kirli sermayenin adamı olmam” derken uluslararası temaslarda toplamda 5 trilyon 461 milyar dolarlık fon yöneten yatırım bankaları ve girişim sermayesi fonlarıyla verimli toplantılar yaptığını açıklayarak dünya halklarını iligine kadar sömüren asalak emperyalist sermayeye övgüler dizmeyi ihmal etmedi. Vurguncu, tefecî, borsa spekülâtörü, eli kanlı emperyalist mali sermayenin her çeşidine halkı özgürce ve azgınca sömürme olanağını vaat ettiğini üstü kapalı da olsa açıkladı Kılıçdaroğlu. Buna onlar da mahkûm. Zira çok güçsüz, zayıf bir sermaye yapısına sahipler, dev tekellerin, finans sermayenin hortumları olmadan kitleleri kendi iktidarlarına ikna edemezdi onlar da...

Seçimlere doğru giderken Cumhuriyet ve Millet ittifakları iki cepheden hal-

ka sadece emperyalist sisteme daha güçlü bağlanma, bu sisteme daha iyi hizmet etme vaadini açık ya da örtülü şekilde sunuyor. Sömürü çarklarını yetkinleştirme, azgınlaşan devlet korumalı şirketleri bu kez liyakatle destekleme, esas olarak ranta dayanan kazancın “kendileri arasında” adilane bölüşümü, kâr için faizle sermaye sağlama yoluyla halka daha fazla yoksulluk ve baskı getireceklerine yeminler ediyorlar. Halkı şekerle kandırılacak çocuk olarak görüyorlar. Sundukları şey ise şekere bulanmış zehir. Bunu olabildiğince pervasız, olabildiğince hoyrat şekilde yapıyorlar. Hal böyleyken en güçlü dayanakları halkın örgütsüzlüğüdür. Bunu bir çaresizlik ve mahkûmiyet olarak değerlendirip 100 yıllık faşist baskıyı, azgın sömürüyü “ikinci yüzyıl vizyonuna” çeviriyorlar.

Kitleler yaşadıkları çelişkilerle, birikmiş öfke ile günbegün çileli bir yaşam içinde sürüklenirken yıkıcı bir seçim kampanyasında tercihe zorlanıyor. Vereceği oylarla celladına dar ağacı, ip için imkân sunmaya itekleniyor. Dev kampanyalarla amaçlanan nihayet budur. Bunu defalarca yaptılar. Tek parti döneminden, Demokrat Parti’den, Milli Birlik hükümetlerinden, ANAP’tan, DYP’den, Çiller vb. lerinden nefret edilmesinin nedenleri bugün de seçim kampanyalarında dile gelecektir. Geleceği karartılması yönlü tercihe zorlanan halkın kendi tercihini yaratması için hiçbir ileri adım atmamakta ısrar ediyorlar. Kendi aralarındaki dalaş halka dayatıyorlar. Karartılan gelecek halkın çelişkileri, bunların nedenlerini kavramasıyla ve mücadele için yeterli gerekçeleri keşfetmesiyle kuşkusuz aydınlanacaktır. Çare seçimler, emperyalizme tek kişiyle ya da “güç birliğiyle” daha güçlü peşkeş çekilecek alternatiflerde değildir. Çare komünistlerin önderliğinde halkı gerçek kurtuluşunu sağlayacağı Demokratik Halk Devrimi yolunda örgütleyerek, seferber ederek, bilinçlendirerek yürüteceği mücadeledir. Bu mücadele halkın kendi sorunları etrafında birleşmesi, Halk Savaşı güzergâhında örgütlenmesi, sınıf düşmanlarına yönelmesiyle amacına ulaşacaktır. Demokratik Halk Devrimi tek çaredir. Kurtuluşun güzergâhıdır. Bu yolda kararlılıkla yürüyerek, örgütlenerek, bilinçlenerek ve eyleme geçerek kazanacağız.

TÜRK-İŞ'İN KIRMIZI ÇİZGİSİ: İŞÇİLERİ AÇLIK VE SEFALETE MAHKÛM ETMEK

2023 asgari ücretinin belirle-
neceği Asgari Ücret Tespit Ko-
misyonu toplantıları 7 Aralık
itibarıyla başlıyor. Komisyonda beş
devlet, beş patron, beş de -güya işçi
temsilcisi- Türk-İş yöneticisi var. İş
birlikçi Türk-İş bürokratlarıyla birlikte
işçi düşmanı 15 komisyon üyesinin
kendilerinin çalıp kendilerinin oyna-
yacağı bir süreç bu. Son dönemde
komisyonun formalite niteliği o kadar
açık hale geldi ki asgari ücret rakamı-
nı Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ın
açıkladığı bir uygulamaya geçildi.

Yeni dönemde asgari ücretin ne oran-
da artacağına dair yakın zamanda
yapılan açıklamalar belli bir fikir ve-
riyordu. Çalışma Bakanı Vedat Bilgin,
"Çalışanları enflasyona ezdirmeye-
ceğiz." diyerek TÜİK'in enflasyon ra-
kamlarını işaret ederken TÜSİAD
Başkanı Orhan Turan da benzer bir
açıklama ile "İşveren çalışanı enf-
lasyona karşı korumak zorunda."
demişti. MÜSİAD Başkanı Mahmut
Asmalı da aynı şekilde "Asgari ü-
crette piyasa beklentisi 7.500-8.000
TL arasında." açıklaması yapmıştı.
Komisyon toplantıları başlamadan
önce asgari ücretle ilgili son açıkla-
mayı ise Türk-İş Başkanı Ergün Ata-
lay yaptı. "7 bin 785 liranın altın-
daki bir rakamı kabul etmemiz sıfır,
kırmızı çizgimiz." şeklinde konuşan
Atalay, beklentileri aşağı çektiği yö-
nündeki tepkiler üzerine "Ben bu-
nun üzerini konuşacağım demek ist-
edim. Bugüne kadar açlık sınırının
altında zam aldığımız da oldu. Ama
tabanın isteği bu yöndeydi." açıkla-
masında bulundu.

Daha komisyon görüşmeleri yani "pa-
zarlık" başlamadan önce Türk-İş Ba-
şkanı'nın yaptığı açıklamanın ne anla-
ma geldiğini herkes gayet iyi biliyor.
Kırmızı çizgi olarak belirtilen rakam
kabul edilebilecek rakam anlamına
gelmektedir ve Atalay aslında senar-
yosunu hükümetin yazdığı bir mizan-
senin orta oyunculuğunu yapmaktan
başka bir şey yapmıyor. Atalay, geçti-
ğimiz haftalarda da "Zalim işverenler,
satıcılar, üreticiler var. Asgari ücret
lafı çıktığı zaman zam yapmaya de-
vam ediyorlar." açıklaması yapmış ve
alttan alta hükümetin söylemine des-
tek olmuştu.

ENFLASYON ARTAR DEMAGOJİSİ

Yukarıdaki sözlerle iddia edilen şu:
Asgari ücrete "yüksek" zam yapmak
çözüm değil; alım gücünü doğrudan
etkileyen fiyat artışları sürdükçe zam
anlamsız olduğu gibi "yüksek" zam,

spekülasyonu artırarak fiyatların
daha da artmasına yol açıyor. Doğru
gibi sunulan ve günlerdir burjuva-fe-
odal medya yoluyla da işlenen bu
büyük çarpıtmanın asgari ücreti alt
seviyelerde tutmanın yanında başka
bir amacı daha var. Bu ise işçi sınıfı
ve geniş emekçi kitleler nezdinde ne-
den-sonuç ilişkisini ve sorunun aktör-
lerini belirsizleştirmek. Bu mantığa
göre asgari ücret artarsa enflasyon
da artar. Oysa gerçek tam tersiydi.
Enflasyonun alım gücünü iyice aşağı-
lara çekmesi nedeniyle gerçek asgari
ücret dipleri görmüştü. Kuşkusuz bu
kendiliğinden olmamıştı, bir tercihin
ürünüydü. Doğrudan ve dolaylı aktör-
ler devlet/hükümet, patronlar ve iş-
birlikçi sendika bürokratlarıydı. Tercih
genelde sermaye sınıfının, özgül ola-
rak da hükümet ve temsil ettiği ser-

maye kesimlerinin çıkarlarına uygun
olarak yapılmıştı. Oysa söz konusu
işçi düşmanı aktörlere göre "suçlu"
zalim birtakım spekülörler ve kötü
niyetli satıcılarıdır.

Peki asgari ücret arttığında enfla-
syon artıyorsa ve bu nedenle asgari
ücret pek de fazla artırılmamalıysa
aynı şey yüzde 200-300 oranında
artan vergiler, genel zamlar ve diğer
yaşam giderleri için neden geçerli de-
ğil. Devlet diyelim ki o kutsal "piyasa-
ya" dokunamıyor peki kendisi neden
halktan elden edilen vergiler başta
olmak üzere çeşitli gelir kalemlerine
fahiş oranlarda zam yapıyor? Bu zam-
lar enflasyonu etkilemiyor ya da spe-
külasyona sebebiyet vermiyor mu?
Anlaşılacağı üzere enflasyon kendi
başına hiçbir anlam ifade etmiyor.
Her şeyde olduğu gibi bu konuda da
iki ayrı sınıfa hitap eden iki ayrı enf-
lasyon anlayışı var. Devlet için daha
yüksek vergi; patronlar için daha bü-
yük kâr anlamına gelen enflasyon, işçi
ve emekçiler için ise "açlık sınırı"nda

yaşamak anlamına geliyor.

ÜCRETLER "AÇLIK SINIRI"NA EŞİTLE- NİYOR

Burada "açlık ve yoksulluk sınırı" kav-
ramlarına da değinmek gerekiyor.
Türk-İş'in Kasım 2022 araştırmasına
göre 4 kişilik bir ailenin "açlık sınırı"
7.786 lira, "yoksulluk sınırı" ise
25.365 lira olarak açıklandı. Bekâr
bir işçinin "yaşama maliyeti" ise aylık
10.171 lira olarak belirtildi. DİSK-AR
bu rakamları bir nebze yüksek belir-
lese de açlık ve yoksulluk sınırı he-
saplamalarında genellikle Türk-İş'in
hesaplamaları referans alınıyor. Fakat
aynı Türk-İş, asgari ücretin açlık sınırı-
nın altında belirlendiği dönemler de
olduğunu ifade ederken aslında bir
şeyi de itiraf etmiş oluyor: Aynı TÜİK
gibi Türk İş de devlet ve patronlar çı-

ve kıdemli iş birlikçi Atalay da büyük
bir aymazlıkla açlık sınırı rakamlarını
işçilerin ücreti olarak telaffuz etmeye
devam ediyor. Atalay, "Açlık sınırını
sanki asgari ücret olarak kabul etmi-
şiz gibi bir algı oluşturulmaya çalışıl-
dı." diye itirazda bulunuyor. Ancak
kendisi Kasım 2022 "açlık sınırı" raka-
mının 1 TL altında bir rakamı kırmızı
çizgi olarak belirtiyor. Kaldı ki yeni
asgari ücret Ocak 2023'te resmileşe-
cek ve işçiler her şeyin zamlanmaya
devam ettiği koşullarda bu ücretle
en az 6 ay, duruma göre daha fazla
süre çalışmak zorunda bırakılacak. Bu
da demektir ki aslında Atalay, işçileri
"açlık sınırı"nın da altında çalışmaya
mahkûm etmeye rıza vermektedir.
Olur da hükümet daha yüksek bir
rakam açıklarsa komisyondaki "işçi
temsilcisi"nden daha çok işçiyi düşü-
nen bir hükümet olarak -kendi de-
yimleriyle- bir kez daha tarihe geç-
miş olacaklar. Bu orta oyununda
zaten Türk-İş bürokrasisine biçilen
ikincil rol de bu.

EN BÜYÜK TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ

Bugün toplam çalışanların yarısından
fazlası asgari ücret rakamlarında
çalışmaktadır. Asgari ücret altında
çalışan önemli bir kesim olduğu
gibi asgari ücret üzerindeki işçile-
rin ücretleri de asgari ücrete doğru
aşağı çekilmiş durumdadır. Dahası
asgari ücret vergi dilimi, tazminat
hesapları, çeşitli sigorta primleri,
GSS primleri, staj ücretleri, yaşlılık,
engelli ve işsizlik ödeneği gibi pek çok
kalemi doğrudan etkiliyor. Asgari ü-
cret, "taban ücret" değil işçi sınıfının
"genel ücret"i özelliği göstermekte-
dir. Bu sebeplerle de asgari ücret be-
lirleme süreci, işçi sınıfının en büyük
topluluş sözleşmesi anlamına gelmek-
tedir. Ne var ki devlet, patronlar ve
onların uzantısı sendika bürokratları
asgari ücret üzerinden dizginsiz bir
biçimde işçi sınıfına saldırabiliyor ve
hiç yontma gereği duymadan dema-
gojiye başvurabiliyorlar. Ne yazık ki
sendikalara hâkim olan sarı-İş birlikçi
çizgiler ve işçi sınıfının genel mücade-
le ve örgütlülük düzeyi, tüm bu aymaz
saldırganlığa ve köleci sömürüye izin
veriyor. Sendikalar nezdinde ortada
ne yeterince itiraz, sembolik girişim
dışında buna dönük ne de bir müca-
dele kurgusu var. İşçi sınıfının keskin-
leşen yaşamsal çelişkilerinin yarattığı
birikim ciddi bir potansiyelin işaretini
veriyor. Ancak bu potansiyeli açığa çı-
karacak bir müdahalenin zorunluluğu
da reddedilemez bir biçimde kendini
gösteriyor.

karına bir biçimde rakamlarla oynu-
yor. Eğer asgari ücret, açlık sınırının
altında belirlendiği dönemlerde, alım
gücü bakımından yine de bugünkü
asgari ücretten daha iyi bir noktada
ise Türk-İş'in "açlık ve yoksulluk sınırı"
belirlemeleri de döneme ve "ihtiya-
ca" göre değişkenlik arz ediyor de-
mektir. Hem neye göre bu açlık sınırı?
En düşük kiranın 5.000 lira olduğu,
gıda, enerji, ulaşım, eğitim, sağlık gibi
giderlerle sadece zorunlu yaşam ma-
liyetinin 15-20 bin civarında seyrettiği
koşullarda açlık sınırının herhangi bir
karşılığı var mıdır?

"Açlık sınırı", dört kişilik bir ailenin sa-
dece temel gıda giderleri üzerinden
hesaplanmaktadır. Yani aslında dört
kişilik bir ailenin sokakta yaşadığı,
vergi vermediği, fatura ödemediği,
ulaşıma ihtiyaç duymadığı, sağlık,
eğitim vb. harcaması yapmadığı bir
durum için geçerlidir. Gerçekte böy-
le bir yaşam yok; ama ne var ki "açlık
sınırı" rakamları asgari ücreti belirle-
meye devam ediyor. Türk-İş Başkanı

BÜTÇE EGEMENLERİN KASASINA SEFALET HALKIN SOFRASINA

2023 Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi, TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'nda kabul edilip görüşülmek üzere Meclis'e sunuldu. Bütçenin hazırlanma, görüşülme ve kabul edilme süreci aslında parlamentonun niteliği/işlevi hakkında bize çok net fikir veriyor.

Parlamentolar halk iradesinin temsilcisi olarak tanımlanır. Diğer bir ifadeyle halk iradesinin meşru kaynağı olduğu iddia edilir. Halk seçimler yoluyla temsilcilerini seçer, onları yetkilendirir. Bu halkın iradesini ifade eder. Anlatılan budur. Bu bağlamda parlamentonun bütçe hakkından kaynaklanan yetki(sizlik)leri parlamentonun niteliği/işlevi hakkında bize doğrudan fikir verir.

Kavram olarak bütçe hakkı; vergi alma, harcamalara karar verme ve yıllık bütçenin onaylanma hakkı olarak tanımlanır. Bütçe hakkının oluşumunun bir tarihi vardır. Bütçe hakkının gelişimi kuşkusuz kapitalizmin gelişimine paralel bir seyir izlemiştir.

Feodal despotluk altında baskılanan köylü kitleleri başta olmak üzere halk vergilere karşı çoğu kez ayaklanmayla karşılık vermiştir. Vergilerin toplanması, harcanması zamanla -feodalizmin çözülüşü kapitalizmin gelişimine paralel- merkezileşmiştir. Devlet bu hakkı çoğu kez parlamento aracılığıyla yürütmüştür.

Kısacası bütçe hakkı burjuva ufkunun sınırları içine hapsolsa da oluşumunda sınıf mücadelelerinin doğrudan etkisini göz ardı etmek imkânsızdır.

İbrahim yoldaşın isabetle belirttiği ülkemizde parlamentonun "başından itibaren 'kaba ve uydurma' olduğu" tespitini hatırlamamızda tutarak bütçe görüşmelerinde parlamentonun işlev(sizliğ)ine dair bir şeyler söylemek zorunludur.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi ile parlamentonun pespayeliği katmerlenmiştir. Bütçe tartışmaları bu bakımdan önemli bir veri sunmaktadır. Bütçenin hazırlanması, görüşülmesi, bütçe üzerinde değişiklik yapılması, tasarıların kabul ya da reddedilmesi, uygulanması, denetlenmesi, hesap verilebilirlik ilkesinin uygulanması bütünlüklü bir süreci ifade eder.

Cumhurbaşkanlığı tarafından hazırlanan bütçe, başkanı iktidar partisinden olan, dahası 40 üyeden en az 25'inin iktidar partisinden olduğu komisyonda görüşülerek yolculuğuna başlamaktadır. Bu yöntem geçmişteki bürokratik niteliği aratır düzeydedir. Evet, bütçe üzerine bolca laf edebilir, hararetli hatta kavgalı-küfürü tartışmalar yürütebilir vekiller; ama ötesi yok! Kısacası parlamentonun bütçenin onaylanma aşamasında bütçe tasarısında değişiklik yapabilme yetkisi yoktur. Dahası, örneğin 2023 bütçesinin bir an için onaylanmadığını düşünelim; bu durumda dahi -geçici bütçe kanunu çıkarılmazsa- 2022 bütçesi yeniden değerlendirilme oranına tabi tutularak artırılır ve nur topu gibi 2023 bütçesi hayata gözlerini açar. "Halkın iradesi parlamentoya" kalan ise mızızlanmaktadır, çünkü bu yetkisizlik hak edilmemiştir!

Bütçe süreci salt hazırlıktan, tartışılıp onaylanmaktan ibaret değildir elbette. Uygulama, dahası denetleme de söz konusudur. Denetlemek, hesap sormaktan başka bir şey değildir. Tüm yetkilere sahip cumhurbaşkanlığı karşısında (y)etkisiz parlamentonun hesap sormasını beklemek ise saflık olacaktır ki yaşanan da tam anlamıyla budur. Parlamentonun (y)etkileri konuşmakla sınırlandırılmıştır; kimi durumlarda buna da tahammül gösterilmemiştir.

Parlamento bütçenin hiçbir aşama-

sında (y)etkin bir rol almamaktadır. Kelimenin gerçek anlamıyla halkın iradesinin bir karşılığı yoktur. Tartışmanın başında bütçe hakkı kavramının tarihselliğine, onun bir anlamda ayaklanmaların öz çocuğu olduğuna değinmiştik. Şimdi sahnelenen piyeste, geçmişte Avrupa'da ayaklanmalarla kazanılan bu hak, "halkın iradesinin tam kalbinde," buruşturularak bir kenara atılıyor ki burada buruşturulanın eskiden olanın kötü bir karikatürü olduğunu hatırlatmaya gerek yok sanırım. Ama başka bir şeyi

hatırlatmak faydalı olacaktır. Avrupa kıtasında mücadeleler sonucunda burjuva demokrasininin bir anlamda ölçütüne dönüşen bütçe hakkı bizde başından beri öksüz, daha doğrusu ayaklanmaların değil, düzenlemele- rin çocuğu olduğudur.

Bütçe görüşmelerinde olanlara da kısaca değinelim. Cumhurbaşkanlığı adına konuşan Fuat Oktay "tek adamın bütçesi" eleştirilerine Erdoğan'ın "dünya lideri" olduğu sözleriyle karşılık veriyordu. Komisyonun ciddiyetini bu sözlerden çıkartabiliriz. Nebati ise ışıl ışıl parlayan gözleriyle yaptığı konuşmasında "Türkiye'nin daha önce tecrübe edilmemiş küresel şoklar karşısında makro ekonomik temellerinin ne denli güçlü olduğunu bir kez daha kanıtladığı" masalını anlatmaktan geri durmadı. Devamında Türkiye'nin birçok başlıkta rekorlar kırdığını anlatmakta da bir beis görmüyordu.

Sahi rekordan rekora koşan Türkiye'de halk ne durumda? İş bulma arayışından vazgeçenler mi tarihi zirvesini görüyor, istihdam mı tarihi yüksek seviyesinde? Ekonomik büyüme dizginlerinden -ve Erdoğan ve şürekâsının dilinden- boşalircasına en yüksek seviyelere ulaşırken halkın alım gücü ne durumda acaba? Tüm ücretlerin asgari ücret seviyesine gerilediği bu süreçte "yerli ve milli" TL ne durumda acaba? Soruları çoğaltabiliriz. Kapı kapı dolaşıp döviz dilendikten sonra ülkenin şahlandığı masalını anlatmak hem de "halkın temsilcileri"nin gözünün içine bakarak anlatmak bizim gibi ülkelere mahsustur.

AKP "Türkiye Yüzyılı" masalı ile seçim startını vermişti. 2023 bütçesi de hayaller ötesi bir ülke resmi çiziyor. Boş sözlerle bütçenin hangi kesimlerin çıkarlarını koruduğu, kimleri finanse ettiği, nerelere sermaye aktarıldığı gerçeği gizlenmek isteniyor.

2023 bütçesinde giderler 4 trilyon 470 milyar TL tahmin ediliyor; buna karşılık gelirler 3 trilyon 310 milyar TL. Yani 660 milyar TL gibi bir fark söz konusu. 2022'de hazırlanmış ek bütçe hazırlandığı hatırlanacaktır. Kuşkusuz bu bütçe de yeterli olmayacaktır. Dairisi 2023 bütçesinin başına!

Bütçede göze çarpan çok açık bir şekilde sermayeye kaynak aktarımıdır. Örneğin faiz gideri olarak yüzde 13 yani 565,6 milyar TL ödenek ayrıldı. Ayrıca 145 milyar TL'nin sanayi şirketlerine aktarılacağı da hesaba katıldığında bütçenin kimi koruduğu net görülecektir. Bütçede her ne kadar ilk sırayı eğitim almış görünse de bu kalemin personel gideri, sigorta ödemeleri düşünüldüğünde karşımıza işler acısı bir durum çıkar. Sağlık harcamalarının esasında kira bedeli ve hizmet alımına gittiğini net düşmek gerekir. Müşteri garantili projelerle müteahhitlere sermaye aktarımı 2023 bütçesinin de vazgeçilmezi. Yol, köprü, trafik garantileri ve katkı ödemeleri 53 milyar 650 milyon. Tarıma ayrılan ödeneğin büyük kısmı -143 milyar TL'nin- büyük toprak ağalarına aktarılacaktır. Küçük köylünün payına yoksulluk ve sabretmek düşüyor. Güvenlik bürokrasisinin de bütçeyi memnuniyetle karşıladığı kesin. İçişleri, MSB, Emniyet, MİT toplamda 400 milyar TL'ye yakın ödenek alacak. Sosyal yardımlara ayrılan ödenekle AKP'nin "kitesini" konsolide etmek isteyeceği kesin. Derinleşen sefaleti yükselmek için basamak olarak gördükleri herkesin malumu.

Kısacası 2023 bütçesi halktan toplanan vergilerin sermaye gruplarına nasıl aktarılacağını çok net bir şekilde izah ediyor. Yani bütçe layığıyla hazırlanmış, hak ettiği övgüyü çıkarlarını temsil ettiği kesimlerden alacaktır. İşçi, köylü, emekçi halktan ise hak ettiği sövgüyü ne yazık ki -şimdilik- alamamaktadır. Kuşkusuz bu durum tersine çevrilmelidir.

AYNI OCAĞIN MUHALEFETİNDE ANAYASA!

Gündemin öne çıkan diğer bir başlığı da 6'lı Masa'nın yeni Anayasa çalışması oldu. Anayasa çalışması kişilerin/çevrelerin sınıfsal konumlanışına göre kişi/çevrelerde farklı duygu durumlarına yol açtığı kesin. 6'lı Masa'nın Anayasa çalışmasını hâkim sınıfların egemenlik alanlarını tesis etmek, korumak; mevcut pozisyonlarını tersine çevirmek niyetinden bağımsız ele alanların tam bir hayal kırıklığı yaşadıkları iddia edilebilir.

6'lı Masa'nın Anayasa çalışması çok net bir şekilde egemenlik ilişkisini, yönetme kavgasını düzenliyor. Başını birinci kliğin çektiği ve ikinci klikten devşirdiği küçük üyelerle hazırlanan bu metin orta burjuvazinin karakterini iyi biliyor olacak ki komplimandan öteye bir anlam ifade etmeyen kavramlarla yetinme cesaretini göstermiş "Hürriyet esas, sınırlama istisnadır", "Herkes düşünce, kanaat ve ifade hürriyetine sahiptir" ifadeleri orta burjuvazinin gönlünü çeler mi bilinmez ama İbrahim yoldaşın orta burjuvaziye ilişkin sözlerini hatırlamak isabetli olacaktır. "Bunların istedikleri, sınıf nitelikleri icabı 'yazma hürriyeti', 'konuşma hürriyeti' gibi çok sınırlı birtakım demokratik taleplerin ötesine geçmiyordu. Bütün sınırlılığa ve miyopluluğuna rağmen bu talepler de ilericiydi. Öte yandan aynı şeyleri

kendisi için, muhalefetteki komprador büyük burjuvazi ve toprak ağaları kliği de istiyordu." Muhalefetin bugün demokrasiden dem vurması, basın özgürlüğünden vd. şeylerden bahsetmesi İbrahim yoldaşın ifade ettiği gibi aynı zamanda kendisi içindir. Orta burjuvazinin en önemli özelliği ya da vasfı yedeklenmek, hâkim sınıflardan birinin peşine takılmaktır. Hâkim sınıflar arasındaki yönetme eski üzerinde sürdürülen bu kavga orta burjuvazinin desteğini kaçınılmaz kılıyor. Orta burjuvazinin AKP hoşnutsuzluğu birinci klik ve dostlarını cesaretlendiriyor. Çünkü bu karşıtlık onun sınıf karakteriyle yani uzlaşmacı, kararsız tavrıyla tamamlanacaktır.

Anayasa metninden hareketle dahi 6'lı Masa'nın yönetim anlayışı kavranabilir oysa. Grevli toplu sözleşme

hakkını tanımayan, lokavtı kullanılmak üzere sahneye asan bir metin sınıfsal tavrını da ilan etmiş olur. Örgütlenme özgürlüğü tanımayan "toplantı ve gösteri yürüyüş düzenleme hakkı"nı ya da diğer maddelerde olduğu gibi mevcut olanı koruyan bir metin demokrasinin tesisinde güdük dahi sayılmaz. Hâkim sınıflar geçmişte İbrahim yoldaşın işaret ettiği '61 Anayasası örneğin- "Orta burjuvazinin sınırlı taleplerini de içeren bir anayasa hazırlayarak, bir yandan daha ileri bir atılımı boğup kendi iktidarlarını korudular. Öte yandan da orta burjuvazinin desteğini korudular." Bugün yaşananlar da tam olarak budur.

6'lı Masa'nın "Güçlendirilmiş Parlamento Sistem Anayasa Değişikliği Önerisi" hâkim sınıflar arasındaki egemenlik ilişkisini/kavgasını ifade

eden bir metindir. Araya serpiştirilmiş özgürlük soslu sözcükler komplimandan başka bir şey değildir.

Sonuç olarak nasıl ki bütçenin hazırlanması/görüşmeleri cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi ikinci kliğin yönetme anlayışı hakkında fikrimizi berraklaştırıyorsa; 6'lı Masa'nın Anayasa metni de birinci kliğin ve dostlarının yönetme erkini nasıl kullanacağına dair fikirlerimizde yarılmadığımızı gösteriyor. AKP karşıtlığının işçi, köylü, emekçi kitleleri diğer kliğin manivelası yapmasına izin veremeyelim. Yoksulluğun geniş kitleleri sarmaladığı, sefaletin derinleştiği, huzursuzluk ve hoşnutsuzluğun mayalandığı böylesi bir dönemde biriken öfkeyi örgütlemekten başka çıkış yolu yoktur. Bu gerçeği anlatmak da ilk önce komünistlerin görevidir.

DEVİRİMİN ATAK, BİLGİLİ VE FEDAKÂR KADROLARI OLALIM! (III)*

Bilgili Olmak: Cahil Komünistlik Olmaz!

Bir önceki bölümde de anımsattık bu sözü: Dünyayı değiştireceğiz. Değiştirmek ilk olarak değiştirilecek olanın tanınmasıyla, sonrasında onun nasıl değiştirileceğinin ve yerine neyin konulacağına belirlenmesiyle mümkündür. Bunların tümünü bilmeliyiz ki, değişimi, devrimi gerçekleştirebilelim. Ve bu bilgiler ne denli geniş, derin ve yaygın ise değişim, devrim de o denli yakınlaşır, kolaylaşır. Bilmeden devrim yapılmaz, yapılanlar devrime hizmet etmez. Devrim için gereken bilgileri yalnızca belirli kişilerin, komitelerin bilmesi de olmaz. Çünkü ne tüm bilgileri belirli kişilerin, komitelerin bilmesi mümkündür, ne de salt üstlerden gelecek bilgilerle, yönlendirmelerle yetinerek doğru bir faaliyet yürütmek. En küçük biriminde dahi yaşam çok zengindir, çok yönlüdür ve sürekli değişmektedir. Bu nedenle bilmek gerekliliği bitmez ve herkesin mümkün olduğunca çok bilgiye sahip olması gerekir.

Bizde bilmek gerektiği tekerlemesini hemen herkes söylüyor. Özellikle bir hata, bir aksaklık olduğunda topu hemen bilgisizliğimize atıyoruz. "Bilmiyorduk ki, öğretilmemiştik ki." Ama sıra bilmek için çaba harcamaya gelince gerekeni yapmıyoruz. İstiyoruz ki hem her şeyi bilelim hem de hiç çaba harcamayalım, bilgileri birileri kafamıza yerleştirsinsin. Ama bu imkânsızdır. Emek olmadan ye-

mek olmaz, çaba harcamadan bilgili olunmaz.

Bilgili olmayı engelleyen bir diğer neden de çok şey bilindiği, hatta her şeyin bilindiği düşüncesidir. Bunu belki kimse ifade etmiyor ama yaşananlar bilinç altında bu tür düşünceleri olan yoldaşların hiç de az olmadığını gösteriyor. Bazı yoldaşlara ne zaman "şu yazıyı, kitabı okudun mu?" diye sorsak yanıtları her zaman "bilinen şeyler, aynı şeyler" oluyor. Bu da bir tekerlemedir. Binbir tonu olan yeşil, ancak bu tonları bilmeyenler için hep aynı yeşildir. Dışarıdan, yüzeysel bakan biri için milyarlarca Çinli hep birbirine benzer. Eğer bilgimiz salt "devrim iyidir, hoştur, çalışalım, edelim"le sınırlıysa ve bu bize yetiyorsa elbette her yazı, kitap bize aynı gelir. Çünkü tüm yazılarda, kitaplarda bunlar vardır, ama bunlarla ilgili sayısız sorun, ayrıntı da vardır. Ve bilgi bu ayrıntılarda gizlidir. Herkes okyanustan kovası kadar su alır. Kovasını büyütmenin aldığı su hep aynıdır. Ona göre okyanus da o kadardır. Ve hiç değişmez. Elbette hep aynı şeylerin olduğu, tekerlemelerle dolu yazılar da vardır. Ama gerçekte böyle olup olmadığını anlamak öyle kolay değildir. İçinde iki sözcükte bir "yeni, değişik" sözcükleri geçen yazı da tekerleme olabilir, "çok bilinen" bir konuya değinen bir yazıda ise yepyeni yönler, bilgiler olabilir. Özellikle genç komünistlerin, öğrenecek çok şeyi olanların hiçbir bilgiyi ellerinin tersiyle itmeye hakları yoktur,

hemen her şey onlar için yenidir.

Bilgili olmamız için ilk olarak nelemi bilmemiz gerektiğini ve bunların öncelik-sonralık sıralarını doğru bir şekilde kavramalıyız. Her şeyi birden öğrenmeye çalışmak ya da kendi somutumuzda daha öncelik taşıyanları belirlememek bilgili olma çabamızı sakatlayacak girişimlerdir. Öncelikli bilmemiz gerekenler yaşadığımız, değiştireceğimiz toplumun, çalıştığımız alanın yapısı, özellikleridir. MLM'nin üç temel bileşenini (ekonomi-politik, felsefe ve bilimsel sosyalizm) asgari olarak kavramak, bunu sürekli ilerletmek de aynı şekilde zorunludur. Örgütün yapısı, işleyişi ve tarihi de mutlaka bilinmelidir. Bunların içinde sınıf mücadelesinde kendini en acil olarak dayatan öne alınarak üzerinde yoğunlaşılmalıdır. Ama salt bunları bilmek de yetmez. Sınıf mücadelesinin gerektirdiği daha birçok özelliğe sahip olmamız da gerekmektedir. Askeri bilgiler, şoförlük, elektronik, ilk yardım, daktilo, bilgisayar, basım teknikleri, kimlik yapımı vb. vb. bilgilerinden mümkün olduğunca çoğunu her yoldaş yeteneklerini de zorlayarak öğrenmeye çalışmalıdır.

Bilgili olmak için ikinci adım nasıl öğrenileceği sorusunu doğru şekilde çözmektir. Elbette ki örgütlü bir bireyin bilgilere kavuşmasına örgüt yön verir, denetler. Öğrenme olanaklarını esasta örgüt yaratır. Ama örgüt soyut, dışımızdaki bir olgu da değildir. GB

hepimizin toplamıdır. GB şunu yapsın, bunu yapsın demek hepimiz yapacağız demektir. Elbette ki herkes yeteneğine ve konumuna göre yapacaktır. Ama herkes üzerine düşeni, yapabileceğini mutlaka ve mutlaka sonuna kadar yapacaktır ki hedefleri gerçekleştirebilelim. Bu nedenle örgütümüzün bütünü, tüm komitelerimiz, hücrelerimiz yoldaşların bilgili hale getirilmesi için çaba harcamalıdır. Bugüne değin bu yönde bazı adımlar atıldı, ama yeterli değil. Kendiliğindencilik, kadro azlığı, olanaksızlıklar, partinin ve faaliyetin ihtiyaçları yetersizliğin başlıca nedenleridir. Ki bunların bir bölümü nesnelidir. Ancak yukarıda değindiğimiz bilgilerin edinilmesi için gerek genel gerekse de tek tek parçalarda daha planlı çabalar harcamamız gerekmektedir. Her komite, hücre üstün yönlendirmesi ve denetimi içinde düzenli eğitim çalışmaları yürütmelidir. Bilgi, inceleme-araştırma yapılarak kazanılır. İnceleme-araştırma ise okuyarak, pratikleri değerlendirerek, tartışarak, gözlemler, deneyler yaparak, kitlelere başvurarak yapılır. Bu nedenle eğitim çalışmaları ile okuma grubu çalışmaları eşitlenmemelidir. En büyük öğretmenler faaliyet ve kitlelerdir. Eğitim çalışmalarında bunlardan öğrenmeyi esas almalıyız, kitaplardaki bilgileri buralardan elde ettiğimiz bilgilerle bütünleştirmeliyiz.

Teknik bilgilerin öğretilmesi için de daha planlı bir çalışmanın içinde olmamız gerekmektedir. Bu tür bilgile-

re sahip olan yoldaşlar belirlenmeli, bunlar aracılığıyla bu tür bilgiler yaygınlaştırılmalıdır.

Bu saydıklarımızın yanı sıra her yoldaşın bilgi edinme yönünde kişisel olarak da yoğun bir çabanın içinde olması gerekmektedir. Örgütün sunduğu bilgileri öğrenmek, alabileceğinin en çoğunu almak mutlak bir zorunlulukken bireysel çabaların harcanması da zorunluluktur. Düzenli gazete, dergi takip etmek, dünyanın, Türkiye'nin, yaşadığımız, faaliyet yürüttüğümüz alanların gündeminden haberdar olmak ve bunlar üzerine kafa yormak, çeşitli konularda kitaplar okumak, yoldaşlarla tartışmak, çeşitli teknik bilgileri örgüt dışı olanaklardan öğrenmeye ve bunları örgüt içinde yaygınlaştırmaya çalışmak, bu olanakların bulunmasında yaratıcı ve ısrarlı olmak... Tüm bunlar her yoldaşın görevleri arasındadır.

Bilgili olmanın bir yönü de sanatsal bilgilere sahip olmaktır. Sanat ufku-muzu genişletir, bizi besler, duygularımızı, düşüncelerimizi yetkinleştirir, belirginleştirir. Sanata ilgisiz, duyar-sız devrimcilik, komünistlik olmaz, çünkü devrimci, komünist en yoğun, en derin duyguları, düşünceleri yaşayan kişidir. Sanat da bu duyguların, düşüncelerin en güzel ifadeleridir. Nazım Hikmet'i okumadan Türkiye'de devrimcilik yapmaya çalışmak eksikliklerdir. Ahmed Arif, Aziz Nesin, Yaşar Kemal bilinmeden de. Brecht'i okumadan diyalektiği tam kavrayamayız. Dünyayı, Türkiye'yi, devrimleri anlatan romanları okumadan bunları tam anlayamayız. Müzik, sinema, tiyatro... Bunlar için de aynı doğrular geçerlidir. Bu nedenle tüm yoldaşlar sanatla ilgilenmelidir. Zaman yok, para yok denebilir. Doğrudur da. Ama edebiyatla ilgilenmek, okumak çok para istemez. Kitaplara birçok yoldan ulaşılabilir, bu bile bize birçok şey katabilir.

FEDAKÂR OLMAK: KARŞI-DEVİRİMİ DEVİRİME FEDA EDİN!

Devrimciliğe, komünistliğe soyunmak sayısız zorluğa, acıya göğüs germeyi, birçok "rahatlığı", "kolaylığı" terketmeyi gerektirir. Dünyadaki tüm zulmü, zorlukları, acıları ortadan kaldırmamanın yolu onları alt etmekten geçiyor. Onları alt etmenin yolu ise onları yaşamaktan. Turgut Uyar'ın ifadesiyle "ne kadar acı geçmişse dünyadan, ne kadar hüznün geçmişse hepsini yaşayacağız bir bir dünyada". Ancak böylesi bir yaşam bizi özgürlükler dünyasına götürebilir, ancak tüm zorlukları alt ederek zafere ulaşabiliriz. Zorluklardan kaçılarak devrim yapılamaz. Devrim canla, kanla, terle olur. Uluslararası Komünist Hareket'in, partimizin, Türkiye Devrimci Hareketi'nin tarihi bize bu konuda

ilham verecek örneklerle doludur. Ve bugün sahip olduğumuz maddi, manevi tüm değerler yoldaşların, devrimcilerin sınırsız, hesapsız fedakârlıklarının sonucudur.

Devrimcilik, komünistlik devrimden başka kişisel hiçbir hesabı, beklentisi olmamaktır. Gerektiğinde devrim için her şeyden vazgeçebilmek demektir. Gerektiğinde devrim için vazgeçilemeyecek her şey zaafımızdır, bizi karşı-devrime bağlayan bağlardır. Hiçbir şey devrimci mücadelenin bize verdiği özgürleşmeyi, insanlaşmayı bize sağlayamaz. Onunla çelişen her şey bizi köleleştirir, insan-dışlaştırır. Bu anlamda **devrim için yapılan fedakarlıklar bir lütf değildir, karşı-devrimin devrime feda edilmesidir, özgürleşmenin, insanlaşmanın adımlarıdır.**

Bir devrimcinin, komünistin kendisine örnek alacağı kişiler Ahmet, Mehmet, Ayşe, Fatma değildir. "O yapmıyor, ben de yapmam" diyemeyiz. Sınıf mücadelesine herkes birey olarak katılır ve hedeflerimize uygun olarak şekillenmeyi önüne hedef olarak koyar, koymalıdır. Eğer illa birilerini ölçüt alacaksak olumlu yığınla örnek var, kendimize bunları örnek almalıyız.

Devrimin kolay olmadığını, devrimciliğin bedellerinin olduğunu herkes biliyor. Ülkemizde, dünyada yaşananlar bunu bize tekrar tekrar gösteriyor. Devrim kendisinin önünde engel olan ne varsa onu kesip atmamızı ister. Sınıf mücadelesinde durmaksızın emek harcamak, tehlikelere atılmak, aileyi, sevgiliyi bir kenara koymak, işkencelere, yıllarca zindanlara dayanmak, aç kalmak, açıkta kalmak, dağları mesken tutmak ve canını vermek kaçınılmazdır, zorunludur. Bir devrimci, komünist kendini bunlara göre hazırlamalı, şekillendirmeli ve yetkinleştirmelidir. Devrimin, partinin ihtiyaçlarının yerine getirilmesine engel olan ne varsa tereddütsüzce aşılmalıdır. Devrimciler de devrime engel olurlarsa devrim hayal olur.

GB'mizin şu anki pratiğinin çok üst düzeyde fedakârlıkları birçok yoldaştan beklediğini söyleyemeyiz. Yani şu anda çok fedakârlık yapıyoruz düşüncesi koca bir yanılsamadır. Buna rağmen yine de gerekli fedakarlıklar dahi yeterince gösterilmemektedir. Devrim mücadelesi soyut bir kavram değildir, tüm görevlerimizin toplamıdır. Tek bir görevi dahi yapmamak, aksatmak, geciktirmek devrime zardır. Aile, okul, sevgili, "rahat yaşam", yan gelip yatmak, gevezelik bir görevi yapmaya tercih ediliyorsa devrimcilikten söz etmek kandırmacıdır.

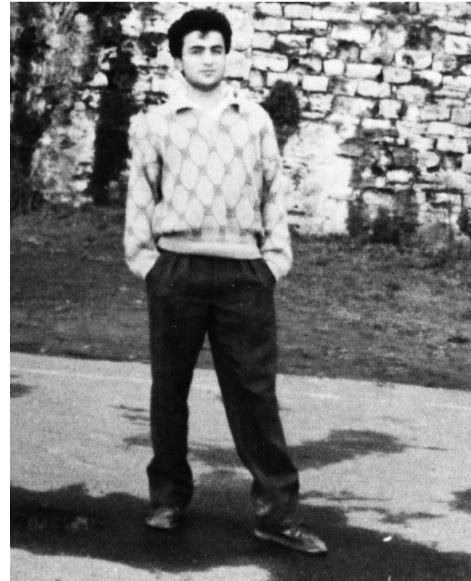
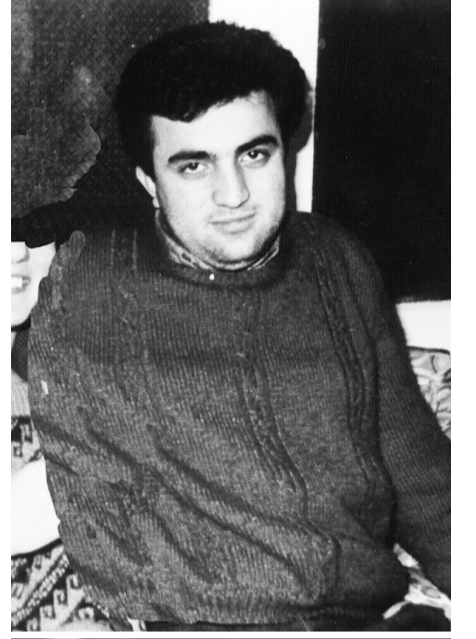
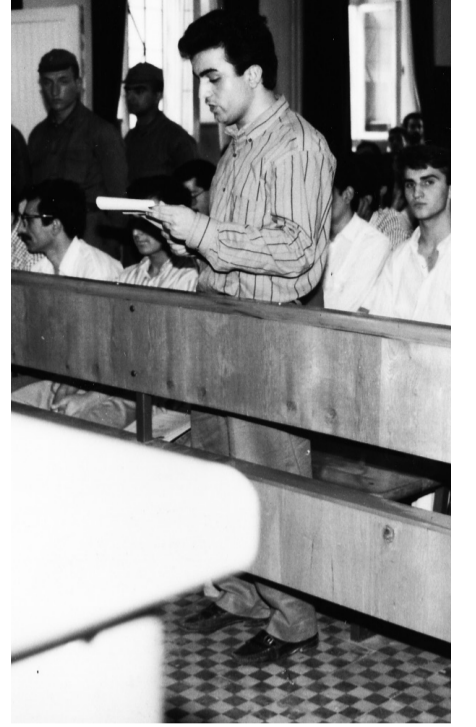
Partimizin yaşadığı olumsuzluklar bazı yoldaşlarca fedakârlık göstermelerinin gerekçesi olarak gösteril-

mektedir. Ama bu tamamen yanlıştır. Eğer devrimciyssek, komünistsek asıl zor günlerde daha çok fedakârlık göstermeliyiz. "Dost düşman zor günde belli olur" der halkımız. Eğer partinin, devrimin gerçek dostları, neferleriysek zor günlerde görevlere daha sıkı sarılmaya, daha fedakâr olmalıyız. Eğer bunu yapmıyorsak, bunu açık yüreklilikle kabul etmeli ve aşmaya çalışmalıyız. Kimse kusursuz, hatasız olamaz. Sınıf mücadelesinde tökezlemek, düşmek doğaldır. Doğal olmayan gerçek nedenlere gözlerimizi kapamak, mazeretler aramaktır. Böylesi tavırlar toparlanmayı, tekrar ayağa doğrulmayı da imkansızlaştırır. Oysa gerçekliliğimizi apaçık ortaya koyarsak daha güçlü bir şekilde sınıf mücadelesine sarılmanın yolunu açmış oluruz.

Yoldaşlar;

Önümüzde birçok görev var. Ama hepsini yerine getirebiliriz. Israrlı, kararlı ve yaratıcı bir çalışmayla birbirimize sınırsız kenetlenerek ve hatalarımızın üzerine amansızca giderek bunu başarabiliriz. Bunları yaparken aklımızdan çıkarmamız gereken hedefimiz devrimin yılmaz kadroları olmaktır. **Devrimin kadrosu olmak sınıf mücadelesinin hangi alanında, partinin hangi komitesinde olursak olalım, devrime yapabileceğimiz katkıları tüm benliğimizle sunmak ve bunları sürekli geliştirmektir.** Bunu gerçekleştiren örgütün en alt biriminde de olsa devrimin kadrosudur, bunu gerçekleştirmeyen örgütün tepesinde de olsa devrimin kadrosu değildir. Bu yazıda devrimin kadrosu olabilmek için gerekli temel özellikleri ortaya koymaya çalıştık. Tüm faaliyetimizde bu temel özellikleri edinmek, geliştirmek ve yaygınlaştırmak için canla başla çalışmalıyız. Kendimize biçtiğimiz, hedeflediğimiz sıfatlara layık olmamızın yolu buradan geçmektedir. **DEVİRİMİN KADROLARI OLMAK İÇİN; ATAK OLUN, BİLİNÇLİ OLUN, FEDAKÂR OLUN!**

*Bu yazı Proletarya Partisi 4. Genel Sekreteri Mehmet Demirdağ tarafından kaleme alınmıştır.

Amatör reformist, utangaç devrimci, dürüst oportünist SMF'ye cevap:

SAVRULUŞLARINIZ

MÜCADELENİN NORMALİ OLMAYACAK-II

rüst oportünistler”siniz. Hangisini tercih edersiniz?

“Cinsiyet eşitliği”: Konuyla ilgili deklarasyonda yazan ilk ve tek acil talep, İstanbul Sözleşmesi’nin yeniden geçerli hale getirilmesidir. İstanbul Sözleşmesi cinsiyet eşitliğini sağlamayacaktır. Kadınların ve LGBTİ+ların önündeki hukuksal engeller de kaldırıldığında toplumsal cinsiyet ve cinsel kimlik eşitliği sağlanamayacaktır. Cinsiyet eşitsizliği o kadar derinde bir problemdir ki, konu Demokratik Halk Devrimi ve ardından sosyalist devrimde bile tamamıyla çözülemeyecek kadar komplekstir. Burada da yalan ya da reformizm, tercih sizin.

“İnanç ayrımcılığı”: Devletin Sünni karakteri, faşist diktatörlüğün burjuva demokratik aşamaya geçmeyeceği ve dolayısıyla sizin “eşit yurttaşlık” olarak tanımladığınız burjuva kavrama erişemeyeceği gerçekliğinden kaynaklı, inanç eşitliğini sağlayamayacaktır. Bu da bir devrim meselesidir.

“Emeğin özgürlüğü”: Bu kavramla ne kastedilmek istenmektedir? “Emek” kavramından ve onun özgürlüğünden ne anlamalıyız? Hiçbir fikrimiz yok! Oldukça soyut ve manasız bu kavrama benzer, “halkın egemenliğine dayanan demokrasi”, “eşitlik, özgürlük” gibi literatürümüzle alakası olmayan, neyi nitelediği ve neyi istediği belirsiz, son derece popülist ve bir o kadar da oportünist kavramlara rastlamak mümkün.

“Doğanın talanı”: Reformist hareketin örebileceği ve üzerinde durabileceği en makul talep ve alan.

Bahsedilen başlıkların hiçbiri başlıca çelişmeleri içermiyor. Doğrudan reform talepleri bile değililer zira çoğu bizzat devrimin konusu. Örneğin “İstanbul Sözleşmesi geri alınsın” bir reform talebi olabileceken, bunu cinsiyet eşitliğine bağlamak, talebi

bir devrim talebi haline getirmektir. Reformizmin yaptığı tam olarak da budur. Devrimci yıkma ve yeniden yapma iddiasının tahribi buralardan başlamaktadır. Buna reformist hareketler nezdinde itirazımız yoktur; fakat SMF gibi devrimci gördüğümüz yapıların aymazca “bir de içeriğe bakın, talepleri inceleyin” talebine vardır. İbrahim yoldaş bu belirsizliği, TİİK Program Taslağı Eleştirisi’nde çok net bir şekilde yırtıp atıyor:

“[...] birinci olarak her şart altında ‘acil talep ve ihtiyaçların’ savunulması gibi, tamamen reformist bir çizgiyi partinin çizgisi haline getirmek istemektedir. Çünkü komünistler, ‘acil talep ve ihtiyaçları’ ancak, ‘genel politik taleplerimize ve kitleler içindeki devrimci ajitasyonumuza sıkı sıkıya bağlamak’ şartıyla ve ‘devrimci sloganların yerine kısmi talepleri asla ön plana çıkarmamak’ şartıyla savunur ve desteklerler. ‘Genel politik taleplere ve devrimci ajitasyona’ aykırı düştüğü anda reddederler. Mesela, bugünkü düzeni yıkmak için harekete geçen kitlelerin karşısına geçip ‘acil talep’ nutku atmak, düpedüz gericilik olur ve bu, hâkim sınıfların politikasıdır. Ayrıca, komünistler acil talepler uğruna mücadeleyi hiçbir zaman esas haline getirmezler.”

SMF tabii ki “biz komünist parti değiliz” diyecektir. Bahane hazırdır, devrimcilik sulandırılmış ve reformizmin teorisi meşrulaştırılmaya çalışılmıştır artık. Hepimize geçmiş olsun.

EÖİ VE İKTİDAR MESELESİ

“İttifaklar çözüm olmayacak ama ne için çözüm olmayacak? Bu belirsiz, soru yanıtız. Eğer mevcut ittifakın siyasi iktidarın alınması için çözüm olmayacağı kast ediliyorsa, bu doğru!”

“Siyasi iktidar perspektifine sahip olan parti-örgütün bu hedefini ittifaklarla başarması ya da siyasi iktidar mücadelesinde ittifakları belirleyici esas, temel mücadele ve örgütlenme biçimi olarak ele alması

tasavvur edilemez.”

Yazıdan verdiğimiz bu iki alıntıyla SMF, EÖİ’nin iktidar derdinin olmadığını, demokratik talepler ekseninde kurulduğunu ve iktidar perspektifi taşımadığını ileri sürüyor. Peki bakalım Haliç Kongre Merkezi’ndeki kuruluş etkinliğinde ittifak bileşenlerinin sözcüleri neler demişler?

EHP: “Kürt sorununa demokratik çözümü biz getireceğiz. Alternatif biziz.”

TİP: “Biz buraya tarihi yeniden yazmaya geldik. EÖİ saray rejimine karşı mücadelenin en kararlı gücüdür.”

TÖP: “Halkın yegâne seçeneği olan ittifakımızın kuruluşu için bir araya geldik. Halk iktidarını biz kuracağız”.

Görüldüğü gibi anlı şanlı reformistlerimiz, onlarca yıllık savaş birikiminin, verilen binlerce şehidin yarattığı alan üzerinden ahkâm kesmiş, alternatif biz demiş, bu ittifakın iktidara aday bir ittifak olduğunu söylemiş. Peki gelelim yazımızın muhatabı SMF’ye. “Bizim ittifakla iktidar derdimiz yok” diyen SMF dönem sözcüsünün konuşmasından benzer inciler, aktaralım: “Biz bugün, emeğin kurtuluşunu örgütlemeye geldik. Faşizme karşı direnişi ve anti-faşist mücadeleyi yükseltmeye geldik. Biz bugün sermaye partileri içerisinde tercih yapmaya mecbur olmadığımızı haykırmaya geldik. İşte alın size alternatif: EÖİ. İktidar ancak ve ancak doğrudan ısrar ederek alma cesareti gösterenlere verilir. Bu cesaret, EÖİ’de var, buna inanıyoruz. Bunu başarabiliriz. Zemin buna müsait ve her şey buna uygundur.”

Yukarıdaki alıntıdan da gördüğümüz gibi SMF, yazıda belirttiğinin aksine ittifakın, iktidarın alınması noktasında çözüm olduğunu iddia ediyor. Onlara EÖİ ile ortaya koydukları iktidar iddialarında başarılar diliyoruz. Yalnız sormadan edemeyeceğiz: Arkadaşlar bu tutarsızlığın, bu aymazlığın sebebi nedir? Siz ne ara bu kadar kolay yalan söyler oldunuz? Bu sizin

Emek
ve Özgürlük
İttifakı’na yeniden bakış:
Talepler,
çözümler,
iddialar

Yazının birçok yerinde, ittifakın bileşenlerine değil de taleplerine, çözüm önerilerine bakmamız gerektiği üzerine yaptığı öneriyi dikkate alarak, ittifakın muhtevasına bir kere daha bakalım.

Arkadaşlar “Kürt sorunu, inanç ayrımcılığı, emeğin özgürlüğü, cinsiyet eşitliği, doğanın talanı” üzerine saptanan “çözümlere” dair bir şeyler söylemimizi istiyor, söyleyelim:

“Kürt sorununa barışçıl çözüm”: Deklarasyonda SMF’nin altına imza attığı talep şudur: “Savaş politikaları, silah ve çatışma yöntemleri yerine, diyalog ve müzakere seçeneklerinin kendini tarihsel olarak dayattığı ve güncel olduğu aşikârdır.” Savaş, silah ve çatışma yöntemleri terk edilmeliymiş. SMF herhalde altına imza attığı bu talep için de şöyle diyecektir: “Biz silah kullanmadığımız için böyle düşünmemiz normal.” “Kürt sorunu” olarak adlandırılan sorun nedir? Bizce Kürt ulusunun ayrılma hakkına sahip olmasıdır. Biz bunu legal-illegal platform fark etmeksizin savunuruz. Bu ayrılma hakkının ancak ve ancak Halk Savaşı ile geleceğini de. Siz Kürt sorunu savaşla değil, barışla çözümler diyorsanız, bunu talep ediyorsanız, ya halka yalan söylüyorsunuz ya da gerçekten sorunların böyle çözülebileceğini inanarak reformizmin serin sularına yelken açmış durumdasınız. Bu koşulda Engels’in tabiriyle “dü-

kurnazlığınızdan mı, reformizminizi meşrulaştırmaya çalışmanızdan mı, "dürüst oportünistliğinizden" mi geliyor? Siz et misiniz, balık mısınız? Biz sizi anlayamadık!

SMF, EÖİ ile anti-faşist mücadele verecekmiş. İbrahim Yoldaş şöyle diyor:

"Faşizme karşı mücadelenin aracı, revizyonistlerin göstermek istediği gibi, 'devrimci güç birliği' safatası değil, 'halkın birleşik cephesidir.' Yani, proletarya önderliğinde ve işçi-köylü temel ittifakı üzerinde kurulan, bütün devrimci sınıf ve tabakaların ittifakıdır."

SMF, EÖİ ile demokratik talepler etrafında kitlelerin mücadelesini yükseltecekmiş. İbrahim yoldaş'ı dinleyelim:

" 'bütün acil talep ve ihtiyaçları savunarak, yığınların bilinçlerini yükseltmek...' teorisini, tamamen, ekonomistlerin, 'elle tutulur sonuçlar vaadederek somut istekleri ileri sürerek' işçileri 'bilinçlendirme' ve 'işçi eylemlerini yükseltmek' teorisinden mülahemdir. Ve ikisi arasında öz bakımından en ufak fark yoktur!"

SMF, bütün bu gerçekleri yüzlerine vurduğumuz için bize sol-sekter diyor. İbrahim Yoldaş'a dönelim:

" 'Sekter olmamak' sloganı gerçekte bütün revizyonist ve oportünist gruplarla ilkesiz birlik kurma arzusunun, zihni ve fikri tembelliğin gereğidir."

İttifak bileşenlerinin siz dahil tamamı, EÖİ'nin iktidara aday olduğunu, ezilen sınıflar için bir alternatif olduğunu, çözümün bu ittifakta olduğunu dile getirmiştir. Yani başlığımızda dile getirdiğimizi kanıtlar şekilde, "zafer protokol koltuklarından gelecek" demiştir. Bu haliyle, "ya öncüsü kendisine dönüştü ya da öncüsü başıboş bıraktı" ikilemindeki SMF başıboş kalmıştır. Zira öncüsü çözü-

mü başka yerlerde aramaktadır. En azından biz öyle olduğunu zannediyoruz. Şayet öncüsünün çözüm yolundan başka bir çözüm öneriyorsa SMF, derhal bir kurultay toplayıp bu durumu netleştirmelidir. Bu çift başlılık, devrimci sınıf ve katmanlarda bir belirsizlik oluşturur. Belirsizlik, sizde ziyadesiyle var olan oportünizmin ve revizyonizmin kendi iktidarlarını ilan etme alanıdır.

Arkadaşlar siz manipülasyon, çarpıtma ve türlü teorik cambazlıklarla "somut koşulları" tahlil ededurun, biz sol-sekter güzergahta çizgicilik yapalım.

YAKLAŞAN SEÇİM VE İTTİFAKLAR POLİTİKASI

Biz, SMF'nin başlığımızda geçen ve doğrudan şu anki seçim ittifaklarını vurgulayan "ittifaklar çözüm olmayacak" ibaresine atıfla "bütün ittifaklara karşılar" yaygarasının aksine, ittifak politikasına her koşulda karşı değiliz. İbrahim Yoldaş ittifak politikasıyla ilgili şöyle söylüyor: "komünistler 'her şart altında' ittifaka hazır değildir. 'Bağımsızlıklarını korumak', 'kendi kuvvetlerine dayanmak', 'inisiyatif kaybetmemek' ve program hedeflerine uygun olmak şartıyla, ittifaklar kurarlar."

Birincisi içinde bulunduğumuz süreç, faşist diktatörlüğün topyekûn imha ve tasfiye saldırısıdır. Bizim bu saldırılar karşısında başlıca görevimiz Halk Savaşı stratejisine uygun bir politik hat izlemektir. Esasımız budur, geri kalan her şey tali ve esasa göre şekillenmediği sürece anlamsızdır.

İkincisi, böyle bir ittifak Proletarya Partisinin program hedeflerine uygun değildir. Üçüncüsü, komünistler bu ittifakın içerisinde bağımsızlığını korumak için harcayacağı çabayı başka yerlere kanalize etmeyi daha makul bulmaktadır. Zira yaklaşan seçimle birlikte her siyasi öznenin kendi sınıf karakteri ve aldığı pozisyon gereğince çeşitli hesapları vardır. Dördüncüsü, bu ittifak, çizgisel-aydınlanmacı bir yerden baktığımızda "iyi şeyler" söylese de, mesele kesinlikle tek başına ne söylendiği olmaz. Siyasi arenada güçler dengesi, bir pozisyon savaşıdır aynı zamanda. Hangi öznenin ittifakı nereden meşrulaştırdığı, ittifakın diğer öznelerini de ilgilendirir. Ulusların Kendi Kade-

karşın, İbrahim yoldaşın 11 ilkesine sadık kalarak, illegalitenin, parti çalışmalarının ve silahlı mücadelenin esasına dayanan, savaşın yasalarına uygun bir şekilde tutturulan kurumsallaşmış bir MLM politik-ideolojik hattır.

Önceki yazımızda belirttiğimiz ve SMF'nin "ıska geçtiği" bir hususu hatırlatmakta fayda vardır: Legal alandan, "kazanımla" dahi olsa, devrimci hareketin esası olan devrimci savaş çizgisine geçiş mümkün değildir. Sıçrama legalden illegale doğru olmaz. Aksine, bu tarz ittifakların iktidar alternatifi gibi kendini lanse etmesi devrimci savaşımız önünde bir engeldir. Devrimci savaş, bugün her zamankinden daha çok, olabildiğine

berrak bir şekilde kitlelere aktarılmalı, propaganda edilmelidir. Bugün SMF'nin kazanım zannettiği demokratik hamleler, tasfiye dalgasının yaratacağı tahribatın habercisidir. Bu tasfiye dalgasından her hareket gibi biz de nasibimizi alıyoruz. Fakat dalganın savurduğu yerlere, kendiliğindenci bir şekilde, somut koşulları tahlil ettiğimizi zannedip demirlemiyoruz.

rini Tayin Hakkı'nı gerilla vurana kadar savunabilen kıdemli reformist, yılların şoven hareketi EMEP Mersin feda eylemini kınarken, Akşener'in kız kardeşleri, faşist Millet İttifakı'nın sorgusuz destekçisi, Kemalizm'in savunucusu, en büyük derdi parlamento olan, silahlı mücadele düşmanı TİP kendini bu ittifak üzerinden meşrulaştırırken, düşmanla en fazla sokaklarda biber gazı, cop, gözaltı noktasında karşılaşmış reformistlerimiz ahkâm keserken, bizim "ama iyi şeyler söyleniyor" diyerek ilkesiz bir birlikteliğin içinde olmamız imkânsızdır. Beşincisi, halkımızın meselesi egemen sınıfların bir faşist kliğinin gidip yerine başka bir faşist kliğin gelmesi meselesi değildir. Proletarya Partisinin gündemi de seçimler değildir. Proletarya Partisinin görevi, düşmanın amansızca saldırılarına

Bizden katbekat ileride olduğunu, ideolojik-teorik açıdan, kurultaylarına katılım ve katılımçıların muhtevası, kazanımları ve mevzileri üzerinden açıklayan SMF, rekabetini sorunlu yerden kurguluyor. Bizimle rekabetini eylemlerde Kaypakkaya flaması üzerinden verdiğimiz direnişle, içten ve dıştan her türlü saldırıya, "bitirdik" naralarına karşı sebat ettiğimiz çizgimizle, son yıllarda verdiğimiz onlarca şehidimizle tekrar değerlendirsin. Biz protokol koltuklarına gömülmenin değil, ayağa kalkmanın, gedikler açmanın yollarını arıyoruz. Halkımıza açık ve netiz: Faşist diktatörlüğün karşısına çoklu alternatifler değil, legal-illegal her alanda tek alternatif koyuyoruz: Demokratik Halk İktidarı. "Acil talepleri" ittifakla çözme aldatmacasına karşı, savaşı örgütlemeye çalışıyoruz.

FAŞİST SALDIRILARIN ODAĞI: İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ

Geçtiğimiz ocak ayından beri İstanbul Üniversitesinde devrimci, yurtsever, demokratik öğrencilere yönelik faşist saldırılar gerçekleşmektedir. Sivil polis, Özel Güvenlik Birimlerinin (ÖGB) desteği ve sunduğu olanaklarla, maşa olarak ülkücü çetelerin öne sürülmesiyle gerçekleşen bu saldırılar geçmişte olduğu gibi bugün de aslında devrimci, yurtsever örgütlenmeleri engellemek içindir ve bu nedenle özel olarak devrimcilere ve yurtseverlere dönüktür. Geçmiş süreçte dönem dönem, özellikle vize ve final dönemlerinde gerçekleşen pusu atma şeklindeki saldırılar bugünlerde sürekli saldırılara dönüşmüştür. Açıklamalarda “bitti bitecek olan terör örgütlerine” bugün üniversitelerde artık hiçbir şekilde geçit vermeyeceklerini söylemektedirler.

Halkın ileri, örgütlü kesimlerine yönelik devlet politikalarından ayrı değerlendirilemeyecek olan bu saldırılar, “bitirdik ve geçit vermeyeceğiz” naraları ve çizdikleri “güçlü, örgütlü, hâkim” profil esasta devrimcilerin ve yurtsever Kürtlerin zayıf örgütlülüğünden kaynaklanmaktadır. Örgütlülüğün güçlü olduğu zamanlarda faşist gürhün bu kadar açık, rahat bir biçimde ortada cirit atamadıklarını biliyoruz. Hem ülke genelinde hem de özelde üniversitelerdeki faşist baskı ve saldırılara karşı örgütlü bir güç yaratmaksızın bu saldırıların azalacağını beklemek nafîle bir beklenti olacaktır. Bir kez daha görülmektedir ki devrimci ve demokratik mücadele, dolayısıyla örgütlenme sadece kazanımlar sağlamak için değil, aynı zamanda “korunmak” için de gereklidir.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİNDE YOĞUN SALDIRILAR

Pandemi sürecinde kampüslerdeki boşluğu fırsat bilen üniversite yönetimleri yasakların kalkması ve üniversitelerin açılmasıyla birlikte sivil polis, ÖGB ve faşist çetelerin kuşatmasıyla en başından devrimcilere ve yurtseverlere nefes aldirmayacaklarını birçok pratikte göstermişlerdir. Bu baskı ve saldırıların her üniversitede aynı düzeyde olmadığını söylemeliyiz. Uzun bir devrimci geçmişe ve direniş geleneğine sahip olan üniversitelerde Ülkü Ocakları gibi faşist örgütlenmelere daha çok alan açılmakta ve bu üniversitelerde devlet, neredeyse her devrimcinin ve yurtseverin peşine bir sivil polis takacak kadar güç aktarmaktadır. İstanbul Üniversitesi de bu üniversitelerden bir tanesidir ve hatta en önde gelenidir. Dolayısıyla meseleyi bu şekilde ele aldığımızda ve devrimcilerin, yurtseverlerin yetersiz örgütlülükleri hesaba katıldığında

saldırıların boyutunun her geçen gün artması anlaşılır olmaktadır ki saldırıların büyüyen artacağı öngörülmez bir şey olarak durmamaktadır.

SON SÜREÇTEKİ SALDIRILAR

Pandemi sonrası üniversitelerin açılmasıyla birlikte İstanbul Üniversitesinde bugüne kadar birçok faşist saldırı gerçekleşmesine rağmen bunların hemen hemen hepsi iki tarafın birbirine karşı sloganlar atması, bireysel atışmalar biçiminde yani iki tarafın, fiziksel olmayan kavgaları biçiminde gerçekleşti. Tabii ki ÖGB ve çevik kuvvetin devrimci, demokratik, yurtsever öğrencilere yönelik müdahalelerini saymazsak!

Geçtiğimiz günlerde İletişim Fakültesinde Ülkü Ocaklarından 20 kişilik faşist gürh 6 kişiye saldırdı. Üniversitelerde devrimci, yurtseverlerin okumalarına izin vermeyeceklerini ve devrimciler, yurtseverler fakültelerde var olmaya devam ettikçe bu saldırılara devam edeceklerini söylemektedirler. Bu saldırılar refleksif, bilinçsiz gerçekleştirilen olaylar değillerdir. Bu saldırılar bulduğu her fırsatta her alanda komünistlere, devrimcilere, yurtseverlere, demokratlara azgınca ve topyekûn saldıran devletin üniversitelerdeki politikasıdır. Devlet toplum içerisinde ülkücülerin, tarikat ve cemaatlerin örgütlenmelerine ve silahlanmalarına nasıl ki olanak sağlıyorsa bu aynı kesimlerin üniversitelerde var olmasına ve ne olursa olsun varlıklarını korumaya önem vermektedir. Buradaki temel amaçları geniş öğrenci kitlesini hak arayışında pasifize etmek ve hak arayışında öncül rolü oynayan ilerici kesimleri terörize etmek, baskı altında tutmak ve onların üniversitelerde var olmalarını engellemektir. Bu amaçla üniversite yönetimleri baştan aşağıya devletin politikalarına uyumlu insanlarla donatılmıştır. Bu saldırgan politikaya uyum göstermeyen, temel haklara ve bunlar için mücadeleye karşı olmayan, bu anlamda “yönetmeye” uygun görülmeyen yönetici öğretim üyelerinin yerine yakın geçmişte arka arkaya kayyumlar atanmasındaki asıl neden de budur. Örneğin üniversite öğrencilerini “temsil” ettiği söylenen öğrenci konseylerinde yoğun olarak faşistler bulunmaktadır. 6 kişiye saldıranlar arasında ve daha önceki faşist saldırılarda öğrenci konseyi başkan yardımcısı faşist Kürşat Mücahit Topçugil yer almıştır. Çıkan bütün kavgalarda sivil polislerin ülkücüleri engellememesi, saldırıya uğradıkları zaman karşı koydukları için devrimcilerin, yurtseverlerin şiddet görmesi ve soruşturmalarla yıldırılmaya çalışılması, saldırıların hepsini kendilerinin

gerçekleştirmesine rağmen açıktan örgütlenebilmeleri ve yönetimde yer almaları üniversite yönetiminin faşist çeteler ve sivil polisle beraber hareket ettiklerinin açık göstergesidir. Faşist Kürşat Mücahit Topçugil’in öğrencilere yönelik bu saldırılarda yer almasından dolayı öğrenci konseyi başkan yardımcılığından düşürülmesi için dilekçe kampanyası başlatılmıştır. Dilekçeleri teslim etmek için rektörlüğe gidenleri çevik kuvvet karşılamış ve etraflarını sararak engelleme girişiminde bulunmuştur. Bütün bunlar üniversite yönetimlerinin, özel olarak İstanbul Üniversitesi yönetiminin, sivil polislerin ve ÖGB’lerin saldırgan ülkücü çetelerle nasıl iş birliği halinde olduklarını tanıtlamaktadır. Devletin halkın ileri kesimlerine yönelik saldırılarının direkt yansıması olan üniversitedeki bu saldırılar devletin halkı baskılamaya ve sindirmeye yönelik faşist politikalarının bir “ön gösterimi”, “nabız yoklaması” olarak da görülebilir. Egemenlerin hâkimiyetlerini kaybettikleri, siyasal ve ekonomik krizin boyutlanarak büyüdüğü günümüz koşullarında egemenler bu seçim sürecinde güçlü görünebilmek adına toplumun bütün kesimlerine saldıran gençlik de devletin faşist saldırılarından azade olmamaktadır.

FAŞİZME KARŞI BİRLEŞ

Bütün dünyada ve tabii özel olarak Türkiye’de de faşizme karşı verilen savaşın en önemli yerlerinden bir tanesi üniversiteler olmuştur. Bundan dolayı üniversitelerde devlet her zaman özel politikalara gereksinim duymuştur. Faşist çete örgütlenmelerine alan açmak bu gereksinimin bir ürünüdür. Bu çetelerin kalabalık biçimde bulunmaları, demir sopalarla, kesici aletlerle saldırmaları ve geçtiğimiz günlerde gerçekleşen 20 kişilik gürhün 6 kişiye fiziksel olarak saldırmaları ilerici kesimleri yıldırılmaya ve üniversitelerden uzaklaştırmaya yönelik faşist politikalarını göstermektedir. Başta ortaya koyduğumuz üzere bütün bu saldırılar komünistlerin, devrimcilerin ve yurtsever Kürtlerin faşizme karşı yeterince örgütlü olamamalarından kaynaklanmaktadır. Bu somut saldırılar karşısında sözünü ettiğimiz bu zayıflık bir kenara bu saldırılar karşısında gençlik örgütlerinin dayanışmalarının ve bu saldırılara karşı koyuşlarının etkili oldukları söylenemez. Faşizmin alabildiğine tehditkâr, saldırgan tutumu karşısında gençlik örgütlerinin bir araya gelip forum (kitap okuma, tiyatro), kulüp çalışmaları, basın açıklamaları düzenlemeleri değerliken bunların çözüm noktasında yetersiz kalacağı ve hatta

kaldığı açıktır. Çünkü bu açıktan bariz olan şey faşistlerin tehditlerinin ve saldırıların aleni olmasıdır. Aleni saldırı kavramının bu süreci kavramakta anahtar olduğunu düşünüyoruz. Tehditleri, saldırıları gizleyerek değil açıktan gerçekleştirmeleri deşifre olmaktan çekinmediklerini, ifşa edilmelerinin, suçüstü yakalanmalarının gerçek bir engelleyici unsur olamayacağını göstermektedir. Daha etkili, sürekli ve güçlü karşı koyuşlar örgütlemek, bir devlet politikasıyla ancak bir kitle tavrına dönüşecek eylemlerle baş edilebileceğini görmek gerekir. Faşizm esas olarak kampüslerde, meydanlarla ve kitlelerin desteklediği pratiklerle yenilgiye uğratılabilecektir. Bizi üniversitelerde barındırmayacaklarını ilan edenlere üniversiteleri dar etmeden, bize şiddet uygulayanlara karşı devrimci şiddeti kullanmadan faşizm en nihayetinde geriletilmeyecektir. Bütün faşist saldırıların odağı olan gençlik örgütleri ancak hesap sorma bilinciyle hareket ederek faşist örgütlenmeleri kampüslerden uzaklaştırılabilecektir.

FAŞİZME KARŞI ÖRGÜTLÜ MÜCADELE

“Faşizme karşı birleşmeyenler, faşizmin zindanlarında buluşurlar.” diyordu Brecht. Devletin kendisinde somutlaşan faşizm baştan aşağıya örgütlü bir mekanizmayken, bu mekanizma ancak karşıtı olan komünistlerin, devrimcilerin, ilericilerin örgütlülüğüyle ve dayanışma içinde mücadeleleriyle yıkılacaktır.

Devlet mekanizmasının her aygıtını bütün içerisindeki parçalar olarak görmeli ve sisteme karşı bu bakış açısıyla örgütlenmeliyiz. Üniversiteler devletin “sürekliliğinin” en önemli araçlarındandır. Aynı zamanda üniversiteler Türkiye devrim tarihinin en yılmaz devrimcilerinin, komünistlerinin yetiştiği yerlerdir. Devletin de bunun pekâlâ farkında olduğu aldığı önlemlerden bellidir. Öyleyse üniversitelerdeki faşist örgütlenmelere ve her türden gericiliğe karşı devrimci bir çizgide dayanışmaya, birlikte hareket etmeye, eylemde tutarlı davranarak geniş öğrenci kesimlere güven vermeye duyulan gereksinime yanıt vermek için harekete geçelim. Yeni Demokratik Devrim perspektifiyle özerk-demokratik üniversite mücadelemizi büyütme için bu gereksinime yanıtın bir parçası olacağız. Geleceği kazanmak için Yeni Demokrat Gençlik saflarındaki örgütlenmemizi bugün çetelere karşı güven veren ve öğrencilerin doğal ve hatta zorunlu hakları için mücadelelerini her şeye rağmen savunarak geliştirmek amacıyla olacağız...

İŞGAL SALDIRILARININ ARKA PLANI

TC'nin Suriye Kürdistanı'na dönük işgal tehditleri ve hava operasyonları sürüyor. İstiklal Caddesi'ndeki patlamanın açıkça kâğıt üstünde, hiçbir inandırıcı öge içermediği halde gerekçe yapıldığı Rojava'ya dönük hava harekâtı 19 Kasım'dan itibaren devam ediyor. Dêrik, Dirbêsiyê, Ebû Rasên, Kobanê ve Şehba bölgesine yayılan bombardıman da 1 okul, sağlık merkezi ve 2 hastane bombalanırken aralarında silahsız halktan 39 kişi hayatını kaybetti. Buğday ambarları, gaz merkezleri ve petrol sahaları da vuruldu. Saldırıları 10. gününü geride bırakırken bizzat Erdoğan tarafından kara harekâtının Til Rifat, Minbiç ve Kobanê'yi kapsayacağı duyuruldu. "Hava hareketlerimizi kesintisiz sürdürürken bizim için en uygun vakitte karadan da teröristlerin tepesine bineceğiz" sözleriyle Erdoğan, icazet alındığı an kara operasyonuna yöneleceklerini açık olarak ilan etti.

Faşist Türk devleti daha önceki işgallere benzer bir süreci işletiyor. Bölgedeki askeri ve sivil altyapıya dönük bombardımanı sürdürürken emperyalist efendileriyle olası harekâta ilişkin pazarlıklara girişiyor. TC'nin ABD ve Rus emperyalizminden onay ve destek aldığı durumda Til Rifat, Minbiç ve Kobanê'ye yöneleceği açık. TC nezdinde işgal saldırısına gerekçe olarak İstiklal Caddesi'ndeki patlama gösterilse de bu harekâtın esas olarak uzunca bir arka planı ve stratejisi mevcut. Bu bakımdan söz konusu harekâtı yaşanan patlamadan hareketle değerlendirmek eksik olacaktır. Diğer yandan gelişmeleri seçime dönük bir politika, yatırım olarak görmek de ciddi bir zaftır. Bu harekât kapsamlı ve yıllara yayılan geniş bir işgal saldırısı konseptinin parçasıdır. Bu konseptte tüm egemen klikler mutabıktır. Efrîn'den bugüne tüm faşist partilerin bu türden saldırılarda seferber olması bunun, bir seçim politikasından ziyade TC'nin devlet çıkarlarıyla ilgili bir durum olduğunu, Kürt düşmanlığında ortak bir politika izlendiğini gösteriyor. "Devletin bekası" kavramındaki genel ortaklık bunu anlamak için yeterli bir veridir. Elbette bu sırada da "iktidarda olmak" için bir iç dalaş söz konusudur ve bu dalaş esnasında "eleştiriler", itirazlar olabilmektedir. Bunların genel ortaklık kapsamında gerçekleşmesi ise esastır.

POLİTİK ARKA PLAN

Ukrayna-Rusya savaşının yarattığı

politik konjonktür, Türk hâkim sınıfları için, özel olarak da dümendeki AKP-MHP bloku için Rojava'ya dönük işgal saldırısına elverişli koşullar anlamına gelmektedir. TC'nin Rusya-Ukrayna arasındaki savaşta aldığı pozisyon da AB ve ABD emperyalizmi ile Rojava'nın işgali üzerinden kurulacak denklemde önemli bir yer ediniyor. Tahıl koridoru, enerji sorunu vb. ihtilaflarda TC'nin soyunduğu denge sağlayıcı aktör rolü hem AB hem de ABD emperyalizmi için kullanışlı bir durum. Buradaki pozisyon Rojava'ya dönük saldırılara yeşil ışık yakılması için kullanıldı. Bu temelde askeri hazırlıkların devam ettiği süreçte TC özellikle son 6 aydır tehditlerini artırdı. Bizzat Erdoğan'ın ağzından işgal saldırısının gerçekleştirileceği bölge-

ler harita üzerinde gösterilerek Kürtlerin bölgedeki statüsüne son verileceğinin mesajı verildi.

Emperyalist bloklar arası bir kapışma alanı haline gelen Ukrayna savaşının yarattığı düzlem aynı zamanda TC tarafından Rojava'ya dair saldırının olgunlaştırılması bağlamında değerlendirildi. Esad'la görüşmeye yakılan yeşil ışık, istihbari görüşmeler ve ısrarlı İran mesaisi bu bağlamda değerlendirilebilir.

İsrail'le normalleşen ilişkilerden sonra "darbeci" dediği Mısır Cumhurbaşkanı Sisi'yle el sıkışan Erdoğan, "siyasette küslük olmaz" diyerek Esad ile görüşmeye de hazır olduğunun bir kez daha altını çiziyordu. TC'nin bölgede yeni bir eksen ve arayış içinde olduğu, bu bağlamda hamlelerini hayata geçirdiği açık.

Yine Tahran'da, operasyona onay alınmasa da Rusya, İran ve TC arasında "ayrılıkçı gündemlere karşı ortak hareket"te mutabık kalınması Kürtlerin kazanımlarını boğmaya dönük bir anlaşmaya işaret ediyor.

TC sadece Ukrayna-Rusya arasındaki gelişmeleri değil bölgesel düzlemde yaşanan gelişmeleri de Kürt Ulusal Mücadelesini boğmaya dönük saldırılar için kullanıyor. İran Kürdistanı'nda başlayan tüm İran'a yayılarak aylardır devam eden halk isyanında Kürtlerin aldığı özel konumun bölge gerici devletleri arasında bir rahatsızlık yarattığı açık. İsyanın tüm baskılara karşı serpilip genişlemesi, İran Kürdistanı'nın belli bölgelerinde devlet binalarının ele geçirilmesi gibi gelişmeler başta İran olmak üzere birçok devlet için tehdit olarak algılanıyor. Kürt düşmanlığına sınır tanımaksızın devam eden Türk devleti açısından da bu yaşananlar "kayı vericidir." İran ile yakın zamandaki görüşmelerin sıklığı bu noktada karşılıklı kaygıların

hareket eden Türk devleti açısından Rojava'daki fiili özerk durum ortaya çıktığı andan itibaren alarm zilleri çalmaya başlamıştı. Kürtlerin olası kazanımlarının domino etkisi bugün de egemenlerin uykularını kaçırıyor. Bu bağlamda tüm uzun vadeli planlar olası her kazanımı ortadan kaldırmak üzere geliştirildi.

Erdoğan'ın açıkladığı harita TC'nin neo-Arap Kemer planı üzerinde yoğunlaştığını gösteriyor. Bu koridorun işgal saldırılarıyla birlikte etnik ve demografik bir değişimi hedeflediğini söylemek abartı olmayacaktır. Bu politika TC'nin alamet-i farikasıdır. Efrîn, Serêkaniyê ve Girê Spî işgal saldırılarında TC ciddi bir demografik değişimi hayata geçirdi. Üç yüz bin Kürdü yerinden etti. Bir kez daha Rojava'daki Kürt nüfusu zorla sürülmek isteniyor. 32 kilometrelik hatta "güvenli bölge" denilerek meşruluk kazandırılmaya çalışılsa da buraya çetelerin ve ailelerinin yerleştirileceği açık. Bu da açık olarak Kürtlerin çöl bölgelerine doğru sürülmesi anlamına geliyor. İttihatçılar nasıl 20. yüzyılda Ermeni, Rum ve Süryanileri soykırım, inkâr ve imhaya tabi tuttuysa, devamındaki faşist Kemalist diktatörlük Şeyh Sait İsyanı, Takrir-i Sükûn, Şark Islahat Planı, Dersim, Ağrı, Zilan katliamlarıyla bu anlayışa uygun olarak yüz binlerce Kürdü öldürdü, sürgünlere yolladı. Bugün de yine aynı anlayışın bir ürünü olarak Rojava Kürtlerine benzer bir politika uygulanıyor. Seçimler olsun olmasın TC'nin bu politikası bakidir. Tarih bize bunu bir kez daha göstermiştir.

Tüm bu gelişmelerin yanı sıra faşist diktatörlük çok yönlü derinleşen bir krizin pençesinden kurtulamıyor. Her bir kriz diğerini tetikleyen ve kapsamı derinleştiren bir etkiye sahip. Kitlelerin, bu krizli durumdan doğan memnuniyetsizliğini işgal saldırılarıyla, şovenizmi körükleyerek aşmaya çalışıyor. Hava harekâtının başladığı ilk günden bugüne işgal saldırısı karşıtı en ufak eyleme azgınca saldırılıyor. Buna karşı en ufak ses askerle, polisle, copla engelleniyor. Türkiye Kürdistanı'nın birçok kentinde fiili bir OHAL işletiliyor, eylemler yasaklanıyor. Bu durum aynı zamanda faşist diktatörlüğün açık korkusunu da gösteriyor. Öyleyse işgal saldırılarına karşı kitlelerin meşru isyanını örgütlemek, so-kağa, eyleme dönüştürmek bugünün acil görevidir.

TC TARİHSEL KODLARIYLA HAREKET EDİYOR

Meselenin "seçim yatırımı" olmaktan ziyade bilinçli ve planlı bir konseptin ürünü olduğunu söylemiştik. TC'nin kuruluşundan bugüne, başta Kürt ulusu olmak üzere ezilen ulus ve inançların kanı, gözyaşı ve soykırımı üzerinden yükseldiği bir gerçektir. Tek vatan- tek millet- tek devlet koduyla

Sadece Doğru Çizgide Israr E

Arkadaşların kötü örnek olarak gösterdiğimiz birlik anlayışı bu tartışmada ilkesiz birlik tanımımızın '92 Birliğine dair bir karşıtlık içinde bu birliği savunmak biçiminde karşımıza çıkmaktadır. Birlik anlayışlarının gücünü bu birliğe karşıtlığımızı "deşifre ederek" sergilemeye çalışmakta, nasıl kanaat getirdiklerini bilemiyoruz ama içimizde olduğundan emin oldukları ve bastırılmaya çalışıldıklarını ileri sürdükleri "birlikçileri" bu güçle birleştirmenin yolunu aramaktalar. Elbette çamurlu suda oynama özgürlüğüne bir itirazımız olmaz. Dileyen bu çamura sonuna kadar bulanabilir. Bizi ilgilendiren nokta '92 Birliği hakkındaki görüşümüze dair yorumlar ve eleştirilerdir. Tartışma vesilesiyle bu önemli olay hakkındaki değerlendirmelerimizi ele almanın bu süreci öğrenmek isteyenlere yardımcı olacağını düşünüyoruz.

SONUÇLARDA BOĞULMAK

'92 Birliği hakkındaki değerlendirmenin arkadaşlarımız tarafından ayrılığın benimsenmesine bir neden, bir koşul olarak sunulması düşünme tarzlarına dair yeterli bir fikir vermektedir. Bu düşünce tarzı yanlışta ders çıkarma ve yanlış düzeltme olanağını hiç hesaba katmayan, bunu ihmal eden bir tarzdir. Oysa birliğin ilkesizliği onun kırılma yapısındadır -ki aşırı kırılma yapısının varlığı sabittir, bu ilkesizlik beklentilerin gerçekçi olmamasında somuttur -ki beklentilerle tam zıt şeyler yaşanmıştır, gene bu ilkesiz birleşme gerçek bir birlik için gerekenlerin silikleşmesine hizmet etmesiyle açıklanabilir -ki gerçek birlik için neredeyse hiçbir adımın atılmaması bunu açık seçik gösterir... Darbenin birlikteki ilkesizliklerin ürünü olduğu, ondan beslendiği tartışma götürmezdir. Yeterince bilimsel olmamanın, incelemeye dayanan adımlarla yürümemenin, uyanık olma zafiyetinin de sonucu olarak kabul ediyoruz ki darbe bu ilkesizliği kavramamızın belirleyici unsuru olmuştur.

Buna karşın darbenin nedeni doğrudan ilkesiz birliktir denemez. Sonuçta darbe birlik yapanların tümünün benimsediği, dahil olduğu veya tezgâhladığı bir olay değildir. İlkesiz birlik darbe için bir meşruiyet olamayacağı gibi darbeye karşı alınmış kesin ve keskin tavır '92 Birliğinin, ilkesiz de olsa komünist partisinin önemli bir parçası, onu geliştiren ya da ona gelişim için fırsatlar sunan bir deneyim olduğu gerçeği değişmez. Ne tam olarak ilkelerden, doğrulardan ibaret bir tarih olabilir ne de bu tarihten ayrı bir deneyim, bilgi düze-

yi. '92 Birliğinin komünist partisinin önemli bir eylemi olduğu gerçeğini darbe karşıtlığı ortadan kaldırmaz. Arkadaşların tartışma biçimi bu birlikte esas olarak kendilerini görmek ve bu bakımdan onun taşıyıcısı olduğuna inanmak ve inandırmak ama komünist partisini ondan ayırıştırmakken darbeye ise kendi eyleminden arındığını iddia etmekle birlikte parçalanmadan ya da arınma sürecinden "hizbi" esas sorumlu göstermek, buna inanmak ve buna inandırmaktır. Oysa süreçler bu biçimde tahlil edilemez. Darbeye karşı alınan tavır, hakeza DABK'ın (Doğu Anadolu Bölge Komitesi) kopuşuna taviz vermeyen benzer tavır bu süreçleri komünist partisinin bir parçası olmaktan alıkoymuşsa da bütün diğer süreçler, birlik de dahil komünist partisinin tarihidir. Bunu yadsıyan tutumlar basit veya yüzeyseldir.

Yapılan değerlendirme çok basit ve yüzeysel olmakla sınırlı değil, aynı zamanda dar grupçuluktan da mustarip. "Kendini kurtarma" güdüsüyle yapılan bu kötü yorum '92 Birliğinden ders çıkarmak sorumluluğunu da yadsımaktadır. Oysa darbeye ilişkinin temelinde bu noktada sergilenen sorumluluk da olmalıdır ki bizce vardır. Hatalarınızla, daha genel olarak da pratikle kurulu ilişkiniz niteliğinizi, dolayısıyla yapılacakları belirler. Arkadaşlar birlik için "ilkeli", "zorunlu", "gerekli" vs. diyebilirler. Ancak bunun darbeciliği de "hizbi" de açıklamakta yeterli bir zemin sunacağı söylenemez. Birlik için bu tür değerlendirmeler sadece "birlikçi" bir zeminde olunduğunu gösterebilir, hatta bunları birlik istenci olarak da yorumlayabiliriz; ama bunun da sağlam bir zemin ve istenç olmayacağı açıktır. Mao yoldaşın vurguladığı gibi sadece bir yöne bakmak yeterli bir fikir vermez, her şeyin diğer yönüne de bakmak gerekir.

'92 Birliğinin DABK kopuşu ile başlayan bir süreci tamamlamak, başka bir ifadeyle bitirmek niyeti taşıdığı açıktır. İlkeli olmamakla tanımladığımız söz konusu birliğin bu bakımdan başarısız olduğu bir gerçeklikken bu açık başarısızlığı, dolayısıyla içerdiği zaafı görmezden gelmek, salt "birlik" özelliğine bakarak ona "halel getirmek"ten kaçınmak idealist bir yorum değil midir? Hiç şüphesiz ki öyledir. Arkadaşlarımızın tutumu bunu içermektedir. Ona halel getirmemek aynı zamanda "güçlü birlikçi" olmanın da bir göstergesi olacaktır çünkü!

Birlik sürecinde başarısızlık söz konusu olduğuna göre, bu süreçte tercihlerden, niyetlerden ayrı olarak anti birlik unsurları da var olmalıdır.

Tercihlerden veya niyetlerden ayrı dememizin nedeni sürecin bu subjektif öğelerle açıklanmasını doğru bulmayacak olmamızdır. Tercih veya niyetler bu sürece doğrudan değil ama dolaylı etkide bulunmuştur mutlaka. Buna rağmen objektif şartların son kertede belirleyici olduğunu hatırlamak gerekir. Ayrılık veya her iki yönden de arınmak için somut nedenlerin, bu anlamda ilkesiz bir birlik durumunun olduğunu öngörmek gerekir. Ayrılığın, daha net bir tanımla "iki taraf için de" arınmanın güçlü bir birlik zeminini varken bir anda gerçekleştiği ileri sürülemeyeceğine göre darbeyi de koşullayan anti birliğin bu koşulların önemli ve hatta esas parçası olduğunu reddetmek akla uymaz... Bu durumda tartıştığımız konu ne salt darbedir ne de şu veya bu düzeyde açık olan ya da açığa çıkan "anti birlik" halidir. Bu iki özelliği barındıran bir süreç konu edilmelidir. İlkesizlik kavramının gerçekliği buradadır. Savunduğumuz görüş bütün birlik süreci için esas olanın anti birlikçilik olduğunu içerir. Sonuçta gerçekleşen darbe bir olay olarak bunu kanıtlar; ama açıklamaz. "İlkesiz birlik" tespiti bütün bir süreci açıklama niteliğindedir. Arkadaşlar hem darbeyi hem de hizbi anti birlik olayları olarak mahkûm ediyorlar. Ne var ki bunların sonuç olduğu ve aslında bu mahkûmiyetin "ayrılığı mahkûm etmek"le sınırlı kaldığı ortadadır. Sonucu mahkûm etmenin ilerleme, gelişme sağlamayacağı diyalektik materyalizmi savunanlar için açık olmalıdır. Birliğin önündeki gerçek engelin ne darbe olduğu söylenebilir ne de darbeye karşı gelişen, arkadaşların "hizip" dedikleri örgütsel refleksler. Bunlar başarısız birliğin sadece sonuçlarıdır.

Burada "birliği mümkün kılacak koşullar" üzerinde durulabilir ya da anti birlik zeminine karşı mücadeleden olanakları, biçimleri değerlendirilebilir; ama darbe veya hizip "birlik zemininin bozulmasını sağlayan esas hareketlerdir" denemez. Bunların sonuç olduğu bilgisi, darbenin anti birlik zemininde gerçekleştiği bilgisi atlanarak yapılacak bu gibi yorumların gerçeğin bilgisi ile ilgisi yoktur. Darbe neden yapılır, hizip neye karşı gelişmiştir gibi soruların bir karşılığı olmak zorundadır. "Birlik bozulsun diye darbe yapıldı" veya "birliğe karşı yönelen harekete karşı hizip örgütlenerek birlik 'hepten' dağıtıldı" demek ne hakkında konuştuğuna, tartıştığını bilmemektir.

İDEOLOJİK BİRLİK

İlkesiz birlik tespitinin arkadaşlarca yorumlanış tarzı ve değerlendirme-

si tespitinin içeriğinden çok uzak olduğunu gösteriyor. Bunun nedeni hakkındaki düşüncemizi ifade ettik. Bununla beraber tartışmamızda bu içeriği genel olarak açıklamamız da gerekiyor. İlgilenen okurlarımızın bu sürece ve meseleye bakış açımızı esas olarak bu açıklamadan hareketle değerlendirmeleri yararlı olacaktır.

İlkin bu tespitle nelere dikkat çekildiğini açalım.

"İlkesiz birlik" tespiti veya eleştirisi DABK ile güçlü bir biçimde açığa çıkmış olan "darbeci" anlayışın gücünün ve neden olacağı sonuçların göz ardı edildiğini, sadece darbeci anlayışın da değil genel siyasi çizginin bir komünist partisi, hatta bir devrim için belirleyici öneminin kavranamayarak bununla doğrudan ilişkisi bakımından önderlik meselesinin de küçümsenerek ihmal edildiğini içerir. Darbecilikle ilgili küçümseme ya da ihmal birliğin ilkesizliğinin doğrudan sebebidir. Genel siyasi çizginin ve dolayısıyla önderlik meselesinin küçümsenmesi veya ihmal edilmesi ise "ilkesiz birlik" sürecini yönetememenin doğrudan sebebidir. Birinci sebep bakımından "darbeciliği" suçlarken ilkesiz birlik sürecini yönetememek bakımından komünist çizgide duranları, komünist partisi anlayışına esas olarak sahip olanları suçluyoruz.

Suçlamak kavramının bazen yanlış anlaşıldığını bildiğimiz için kavramın buradaki amacını da açıklayalım. Suçlarken eksikliğe, zaafa, yetmezliğe, başarısızlıktaki nedene işaret ediyoruz. Bunlar hiç kuşkusuz kişilerde somutlaşır; ne var ki somutlaşan aynı zamanda genelin zaafı, yetmezliği, eksikliğidir. Dolayısıyla burada kişileri tartışmak gibi bir amaç gütmüyoruz ve bunun için bir sebep de görmüyoruz.

Arkadaşlarımızın yaklaşımı bütün süreci sonuçla açıklamak iddiasını içermektedir. Bu da aslında bir şey açıklamamaktır ve süreci, incelemeksizin aşmak eğilimidir. Lümpen proleterlerde ve küçük burjuvalarda rastlanan bu eğilimin komünist parti saflarında yer yer etkin olduğunu biliyoruz.

Birlik sürecini darbecilik bakımından incelediğimizde daha birlik kararından önce darbeciliğin güçlü verilerini DABK dediğimiz harekette görebiliyoruz. DABK'ın partiden kopuşu darbecilikle maluldür. Hızlı sonuç almak için koşulları ihmal etmek, öznel niyetini tüm gerçekliğin yerine koymak, parti iradesini kendi iradesine boyun eğmeye zorlamak, tartışarak irade oluşturma

Enderlerin Birliğine Güvenin-II

sürecine ve kültürüne karşı çıkmak, silahı siyasetin önüne koymak darbeci anlayışın görüngüleridir. Parti iradesinin çiğnenmesinden ve onun yerine kendi dar iradesini koymaktan meydana gelen DABK bir parti haline geldiğinde darbeciliği siyasi alanda tamamen meşrulaştırmıştır. DABK darbeci var oluşunu kabul etmeden, bu proleter disiplinle ve komünist parti ilkeleriyle bağdaşmayan özelliğiyle hesaplaşmadan “birlik” yaparak parti zeminini bakımından gayri meşruluğu parti zeminine de taşımış, aynı nitelikteki kopuşunu bir kez daha; ama bu kez parti açısından daha büyük bir hezimetle sonuçlandırmıştır. Birlik zeminini bu gayri meşrulukla sakattır. Birlik gerçekleştiğinde bu zemin tartışılmamış, gerekli olduğu kabul edilse de bu tartışma ertelenmiştir. İlkesiz birlik tespitinin temel dayanağı budur. Yıllar sonra aynı türden bir birlik niyetiyle ve “darbeyi mahkûm ederek” karşımıza çıkan arkadaşlarımız darbeciliği hiçbir zaman ilke düzleminde reddetmediler, reddedememekteler. Darbeciliği ilke düzleminde reddetmenin onların üzerinde durdukları zemin nezdinde somut bir karşılığı yoktur. Bunun gerçek anlamının DABK kopuşunda somutlaştığını, darbeciliğin “ayrı bir parti zemininde” meşrulaşmasının bu gerçekliği ortadan kaldıramayacağını analiz etmekten uzaklar. Aynı zeminde oldukları sürece darbeciliği ilke düzleminde reddetmelerinin bir karşılığı olmayacaktır ve zaten olmamaktadır.

“İlkesiz birlik” tespitinin DABK kopuşunu temel aldığı bu bakımdan doğrudur.

Bu tespit ilgili kararlarda şöyle açıklanmıştır:

“... saflarda ortaya çıkan hizbin başarısını çeken darbeci tasfiyeci klik oluşumu DABK yapılanmasına kadar uzanmaktadır. Bu klik birliğe sahtekârca yaklaşmış, anti birlikçi yüzünü saklamıştır. Birlikten sonraki .... toplantılarda anti-birlikçi, tasfiyeci politikalarını adım adım gündeme getirmişlerdir.”

DABK kopuşunun darbeci niteliği anlaşılmadan ya da bu niteliğin üzerinden atlanarak yapılacak yorumların gerçekliği açıklamakta başarısız kalacağı açık olmalıdır. Bu tespiti ayrılığın taraflarından birini “suçlu göstermek” amacıyla değil; darbeciliğin izlerini, bu anti birlikçi anlayışın kaynağını, dinamiklerini kavramak için yapıyoruz. Elbette burada bir siyasi suç vardır, darbecilik komünist partisi zemininde kesinlikle bir suçtur. Ne var ki bu meseleyi de-

ğerlendirme konusu yapmamızın, hatta burada tartışmamızın nedeni birilerini suçlamak değildir. Süreci nasıl kavradığımızı açıklamak niyetinde olduğumuzun altını çiziyoruz. Arkadaşlarla yapmak zorunda kaldığımız tartışmanın bizim için anlamı bundan ibarettir. Onlar açıklamalarımızı “suçlu kim” seviyesinde ele aldıklarından bu noktanın önemli olduğunu söylemeliyiz. Her olumsuz, başarısız sürecin elbette “suçluları” vardır. Burada ilgilendiğimiz şey suçlular değildir, burada ilgilendiğimiz şey komünist partisi ilkeleridir. Darbecilik parti ilkeleri ile bağdaşmayan bir tür küçük burjuva veya lümpen dar grup iradeciliğidir. Bu iradeciliğin komünist partisi zemininin güçlü birlik anlayışıyla, sıkı disiplinli proleter ruhla zıt bir irade olduğunu, bununla birleşmek eyleminin parti ilkelerini çiğnemek, daha masum bir ifadeyle parti ilkelerini ihmal etmek, küçümsemek olduğunu söylüyoruz.

Bu noktada arkadaşlarımızın ileri sürdüğü teze dönebiliriz.

Diyorlar ki “92 Birliğini ilkesiz birlik olarak değerlendirmekteyiz. Dolayısıyla, 94 ayrılığını da benimsiyor, istiyor olmalısınız, mantıken benimsiyor olmanız gerekir. Bu nedenle, 94 ayrılığını Komünist Partisi’nin birlik zeminini parçalayan olarak değerlendirmeniz de yerli yerine oturmayıp eğreti duruyor. Öyle ya, sizlere göre 92 birliği ilkesiz oportünist birlikti. Bu birliğin parçalanması da olağan olmalı sizin yaklaşımınıza göre. O halde neden ‘Komünist Partisi’nin birlik zeminini parçalamamızı’ bir suç olarak görüyor, eleştiriyorsunuz? Bu durumda mütalaa edilmesi gereken ayrılığın-bölünmenin 87 ayrılığı olduğu açığa çıkar, çıkıyor.”

“94 ayrılığını sonuç olarak benimsemek” gerçeğe uygun bir tespit olarak değerlendirilebilir; ama sonuçta! İlkesiz birliği sürdürmek mi mahkûm etmek mi doğrudur? Elbette mahkûm etmek doğrudur. Ne var ki arkadaşlarımızın bu tespiti gerçeklerden çok uzaktır. Çünkü ‘94 ayrılığı denen ayrılık parti ilkeleri üzerinden veya darbecilik hakkında yapılan genel bir tartışmanın (örneğin DABK kopuşunun tartışılması) sonucunda gerçekleşmemiştir. Bu ayrılık darbe ile somutlaşan bir dar grupçu tasfiyecilikten arınma biçimindedir. Ayrılık burada bir tür gaspçılığa karşı gerçekleşmiş eylemdir. Bu bakımdan “istenen” ya da “istenecek türden” bir şey olduğu iddiası gerçekçi olmaktan çok uzaktır. Bu nedenle ayrılık olumlu bir süreç olmaktan çok olumsuz bir süreçtir. Birliğin parçalanması olağan bir

süreç olmakla birlikte amaçlanan bir süreç olarak gerçekleşmemiştir. Söz konusu tespit darbenin parçalayan, dağıtan, partiyi her bakımdan zayıflatan özelliğini bizim olumladığımız iddiasını da içeriyor ki bu, en hafif biçimde söylersek kendiyi hesaplaşmaktan, gerçek olanla yüzleşmekten kaçmak tavrıdır. Şunu çok net ifade ediyoruz: ‘94 ayrılığı rezalet düzeyinde bir süreçtir. Sürecin olumlu tek özelliği bu rezaletin bitmesini sağlayan eylemler bütünüdür. Bizim için sürecin bitmesi ayrılık değildir; ayrılık en başından itibaren vardır. Darbecilik bir kalıntı halinde bütün “birlik” döneminin bir parçasıdır. İlkesiz birlik tespitini açıklayan karara bakılırsa bunun vurgulandığı görülecektir. Dolayısıyla “94 ayrılığını istemek” kavramı fazlasıyla gerçek dışı, durumu anlamaya dönük hiçbir şey içermeyen, kötücül bir iddia olmaktan başka bir şey değildir. Olumlu tek özelliğin bir rezaletin bitmesini sağlayan eylemler bütünü olduğu yerde ayrılığı benimsemek, istemek gibi tanımlar meselenin fazlasıyla duygu pence-resinden konu edildiğini gösterir. Duyguları reddetmemekle beraber burada duygulara yer vermenin nedeninin demagoji olduğu barizdir. Demagojinin anlamak için değil tavlamak için yapıldığı gerçeğine dikkat çekerek bunu geçiyoruz.

Sonuç olarak darbeye somutlaşan ve belli bir zamana yayılan rezalet, aynı türden darbeciliğin parti tarihinde ikinci kez ortaya çıkan bir olgu olmasından gerek (“dünya tarihindeki tüm büyük olguların iki kez ortaya çıktığını söyler Hegel; şunu eklemeyi unutmuş birinde trajedi, diğerinde komedi olarak” Karl Marks) ağır bir tahribat bıraktı. Bunun benimsenmesi, istenmesi akıl dışı bir duygu olabilir ancak.

Bununla kalmıyor bu pek birlikçi arkadaşlarımız, şunu da ekliyorlar sözlerine “...neden ‘Komünist Partisi’nin birlik zeminini parçalamamızı’ bir suç olarak görüyor, eleştiriyorsunuz?” Olsa olsa aymazlıktan ileri gelen bu cümleler için sanırız yukarıda söylediklerimizin dışında yeni bir söze gerek yoktur! Sadece şunu ekleyebiliriz: parçaladığınızı değil, parçalamaya niyetlendiğinizi ve bu niyetin sonuç olarak boşa düşürüldüğünü söylüyoruz. Bunun tekrarına “kötü örnek” bilincinin engel olacağı da açık olmalıdır.

“Bu durumda mütalaa edilmesi gereken ayrılığın-bölünmenin 87 ayrılığı olduğu açığa çıkar, çıkıyor.” Arkadaşlarımız mütalaa edilmesi gereken DABK kopuşu olduğunu düşündüğümüzü anlamış oldukla-

rını bu cümlelerle ifade ediyorlar. Doğru anladıkları ender şeylerden biri! Bunu anlamalarının nedeni yaklaşımımızı “94 ayrılığını meşrulaştırın” bir çıkarım olarak değerlendirmeleridir. Gerçeğe başka bir yoldan ulaşma pratiği olarak bu düşünme biçimi oportünizmin tipik kendini aklama çabasının ürünüdür.

BİRLİK İÇİN GÜÇLÜ PARTİ

Biraz yukarıda ‘94 ayrılığının sonuç olarak zorunlu bir ayrılık olmasının, ilkesiz birliğin zeminine dayanmasının bu ayrılığın gerçekleşme biçimini aklamayacağını, onu masumlaştıramayacağını, dolayısıyla benimsenebilir türden bir süreç olarak tanımlamaya neden olamayacağını açıkladık. Sorun burada gerçekten de komünist partisi anlayışının reddi, iki çizgi mücadelesinin yanlış kavranışının somut hali olarak DABK kopuşunun bu arkadaşlar tarafından çözümlenmemesi değildir elbette, asıl sorun birliğe rıza gösteren komünist partisinin de bu noktada ilkesel düzlemde hata yapmış olmasıdır. Bu hatanın “masum” olmadığı, genel siyasi çizgiden uzaklıkla, MLM önderlik yeteneğinden uzak olmakla ilgili olduğu görüşündeyiz. Bu bakımdan denebilir ki darbeci anlayışın zararı bu özgün sürecin esas konusu değildir. Esas olan önderliğin tayin edici özelliğini küçümsemiş olan komünist partisinin DABK kopuşunu yeterince çözümlenememiş olmasıdır. Bu kopuş yeterince çözümlenebilmiş olsaydı kuşkusuz ilkesiz birlik yönünde bir adım atılmazdı ve dahası genel siyasi çizgi üzerinde durulup bütün bir toplumsal sürece önderlik görevinin gerçek birlik için tek yol olduğu fikri daha güçlü bir zeminde yaratılabilirdi. Bugün de vurguladığımız gibi devrim için komünist partisinin asli görevi genel siyasi çizgi üzerinde duran ve pratiği yönetme yeteneği kazanmış bir önderlik yaratmak, bu önderliği geliştirmektir. Henüz bu seviyede olunmadığının altını çiziyoruz. Komünist partisini hatalı bir siyasetle, ilkesiz birliğe sürükleyen asıl unsur kendi yetmezliğini görememesidir. ‘87 ayrılığını çözümlenememesi başarısızlık, darbeciliği kendi yetmezliğiyle birlikte değerlendirememesi olarak somutlaşmıştır diyebiliriz. Elbette DABK kopuşunun içerdiği darbeciliği yoldaşların asla görmediğini ileri süremeyiz. Bu noktada birçok tartışma ve değerlendirme olduğunu; bunlar her ne kadar güçlü bir iradeye dönüşmemiş olsa da söylemek mümkün. Bunun yoldaşlar tarafından kendi yetmezlikleri bakımından ele alamadıkları ise bir sonuç olarak kesindir. Nitekim ne

ilkesiz birlik anlayışıyla mücadele edilebilmiştir ne de bu birlik süreci yönetilebilmiştir. Darbecilikle malul anlayışla esasen uzlaşmaya dayalı bir siyaset izlenmiş, bu uzlaşma darbeye karşı tavır alındığı süreçlerde dahi etkinliğini önemli ölçüde korumuştur. "Birlik" sürdürülebilir diye ya da "ayrılıkçı" ilan edilmemek adına ilkelere tutunmakta ve ilkeler etrafında birleşmekte önemli derecede başarısız kalmıştır. Bu süreçte toplumsal hareketin gerektirdiği önderlik görevleri de parti içi sorunlara sonuç olarak kurban edilmiştir. Önderliğin tayin edici rolünün anlaşılması dediğimiz olgu burada kendini tam olarak ele vermiştir.

Bugün tartışırken sadece darbeyi ve darbeciliği başarısızlığın, dağılmanın, parçalanmanın sebebi olarak gördüğümüzün ileri sürülmesi açıkçası "takip edilmediğimiz" bir göstergesi olarak değerlendirebiliriz. Pek önemli bir şey olmadığını düşünmekle birlikte bunun tartışmanın seviyesi ve sonuçları bakımından tercih edilebilir olmadığını söylememiz gerekir.

"İki kanadın da zikzaklı tavırlarının sonunda birlik eğilimi ağır basmış, ideolojik-siyasi mücadeleden yoksun bir birlik yapılmıştır. İlkeli birlik zemininden uzak, farklılıkların tali ve suni ayrımlara dayandırılmaya çalışıldığı, esas ayrımlarının görülmediği bu birlik doğal olarak ilkesiz ve pragmatist olmuştur. 4. konferansın birlik kararı oportünisttir."

"Tasfiyecilik açık bir hal aldıktan ve darbe süreci yürürlüğe konduktan sonra yapılan girişimler de oldukça yetersiz kalmıştır. Tüm bu süreç boyunca MLM güçler partiye sahip çıkamamış, siyasi-ideolojik mücadelede yetersiz kalmışlardır. Partiyi bir bütün olarak uyarma ve bilinçlendirme yollarına girmemişlerdir."

"Politikleşme, çalışma tarzı, kitleleri örgütleme politikamız konularında geçmiş mücadelemizin deneyim ve bilgisi olarak azımsanmayacak bir birikimimiz mevcuttur. Fakat bu birikim yaşamın pratiğine yöneltilemediği gibi gelişimi de sağlanamamıştır. Aksine bu doğrulardan ciddi uzaklaşma söz konusudur. Siyasi çalışmanın esaslığı ve politikleşmenin zorunluluğu pratikte unutulmuştur. Çalışma tarzımız kendiliğindenci, dar pratikçi ve bürokratik bir niteliktedir. Kitleleri örgütleme politikamız, kitlelerden kopuk oluşumuz nedeniyle kendiliğindenci ve sağ ve sol sapmalar içermektedir. Bu süreçte kollektivizm dumura uğramıştır. Ben merkezci, yakınmacı, çözücü değil, sorun yaratıcı, bireycilikten mustarip kişilikler gelişmiştir. Politikleşmeyi esas halka olarak ele alıp partiyi ayakları üzerinde dikmek ve doğru, bilimsel bir çalışma tarzıyla

kitlelerin içine oturmak önümüzü açacaktır."

Bu alıntılar sorunun esasını açıklamak bakımından arkadaşların iddiasından ayrı düşünüldüğünü ispatlamaya yeterlidir. Sadece darbenin mahkûm edilmesinden ya da darbenin zararlarından söz edilmediği aynı zamanda ve aslında esas olarak bu sürecin doğru bir anlayışla yönetilemediği de bu alıntılarda mevcuttur. Birlik sürecinin yönetilmesi bakımından da hatalı davranıldığına tespit edilmesi hiç şüphesiz salt darbeyi engelleme yeteneği bakımından ileri sürülmemektedir. Darbenin engellenmesi olasılığı da gerçekleşmesi kadar sonuçtur. Darbeciliğin kavranışındaki problem birlik sürecinin yanlışlarla dolmasında belirleyici bir etmendir ve nihayet dört başı mamur bir darbe örgütlenirken de bu kavrayışsızlığın sonuçlarıyla karşılaşmıştır. Komünist partisi zemininde kalmak ne kadar önemli olsa da bu zeminin güçlü bir şekilde korunamamasını doğru açıklamak gerekir. Burada belirleyici özneler hiç şüphesiz komünist partisi zemininde duranlardır. Darbeciliğe, darbecilere bu bakımdan "hiçbir" sorumluluk tanımadığımız açık olmalıdır. Buradan ele alındığında arkadaşların ithamının görüşlerimizle hiç bağdaşık olmadığı, bu görüşlerin bir eleştirisi olmaktan dahi uzak oldukları söylenebilir. Bunu arkadaşlar "kibir" olarak yorumlayabilirler. "Kendinden başka komünist tanımama" tavrına dair ifadeleri burada "kendinden başka sorumlu görmeme" tavrına yöneltmeleri işten değil çünkü. Oysa burada sorun tamamen "hangi zeminde durduğumuz" hakkındadır.

Yeniden alınan birlik kararından itibaren varlığını sürdüren ilkesizlik halinin DABK'ın kopuşuna dair değerlendirmelerde de mevcut olduğu söylenebilir. Fakat burada şu ayrımı yapmak gerekir. DABK'ın kopuşunu belirleyen unsur sadece dar grupçu, salt askeri bakış açısından mustarip önderlik anlayışı değildir. Bunlarla beraber sağ oportünizme haklı karşıtlıkta somutlaşan devrimci dinamiklerin de bu kopuşta etkili olduğunu biliyoruz. Dolayısıyla ilk dönemdeki "birlikçi" eğilim ilkesiz olmaktan çok şartların henüz birçok olasılığı barındırıyor olmasından kaynaklıdır. Bu şartlarda sürecin birlik yönünde gelişeceğini ummak ve parti kültürünün henüz korunduğunu varsaymak gayet anlaşılabilir. Bu noktada netleşmeyi DABK'ın partileşme ve komünist partisi ile ayrımlarını suni bir biçimde geliştirme çabasının sonuçlanmasında aramak gerekir.

Bu konuyla ilgili şunlar söylenmiştir: *"87 ayrılığının hemen sonrasında,*

parti hukuku ve işleyişinin gerekliliğiyle toplanan 3. ...ın esas olarak sağ oportünist çizgiye ve onun parti içindeki tahribatına okun sivri ucunu yöneltmesi ve 1980'den beri süregelen ... örgütsel erozyona müdahale ederek, parti örgütünü toparlamak ve sınıf mücadelesine seferber etmek hedefinde yoğunlaşması esas olarak doğru olmakla birlikte DABK ile birlik sorunu gibi bir sorunu, DABK'ın niteliğini kavramadan birliğe ilkeli bakıştan yoksun olarak önüne koyması yanlış, oportünist ve esas olarak da pragmatist damgalı bir yaklaşım olmuştur. DABK ise gerek iki çizgi mücadelesi ve parti anlayışındaki yanlış anlayışları gerekse de tepkiselliği ile zorlama ve çarpıtma gerekçelerle birliği reddetmiştir."

"Bu reddedişin zaman içinde ilgili yapının niteliğini anlamada bir veri olduğunu, ama bu verinin hakkının yeterince verilemediğini söylemeliyiz. Bunun sonucunda "birlik eğilimi ağır basmış, ideolojik-siyasi mücadeleden yoksun bir birlik yapılmıştır. İlkeli birlik zemininden uzak, farklılıkların tali ve suni ayrımlara dayandırılmaya çalışıldığı, esas ayrımlarının görülmediği bu birlik doğal olarak ilkesiz ve pragmatist olmuştur."

DABK kopuşunun bir ölçüde süregelen erozyona müdahale, okun sivri ucunun sağcı çizgiye yöneltme, sınıf mücadelesine yoğunlaşma bakımlarından aynı zeminde gerçekleşmesi birlik çabasını koşullamıştır. Ne var ki bu koşullama sınıf mücadelesinde genel siyasi çizginin geliştirilerek ve hakkıyla uygulanmasındaki başarısızlığın etkisiyle esas olarak aşılammıştır. Esas olarak gelişemeyen, halkın birliğini gerçekleştirmekte yetersiz kalan komünist partisi darbeciliğin siyasi düzlemde meşrulaşması demek olan "diğer kanatla" birleşmeye karar vererek aşamadığı bu koşullarda tekrar eden aynı türden darbeciliğe maruz kalmıştır. Buradaki temel yanlışın komünist safalarda yaşanan zaaf olduğu, önderlik yeteneğindeki geriliğin bu sürece damga vurduğu açık olmalıdır. Dolayısıyla "parti birliği zemininin parçalanması" olayında "suçlu" bu zemini korunaksız bırakmaktır. Darbeciliğin bu zemine zarar vermesi ise sadece bir sonuçtur.

Şu karar da bu durumun genel bir açıklamasını içerdiği için önemlidir.

"Politikleşme, çalışma tarzı, kitleleri örgütleme politikamız konularında geçmiş mücadelemizin deneyim ve bilgisi olarak azımsanmayacak bir birikimimiz mevcuttur. Fakat bu birikim yaşamın pratiğine yöneltilemediği gibi gelişimi de sağlanamamıştır. Aksine bu doğrulardan ciddi uzaklaşma söz konusudur. Siyasi çalışmanın esaslığı ve politikleşmenin

zorunluluğu pratikte unutulmuştur. Çalışma tarzımız kendiliğindenci, dar pratikçi ve bürokratik bir niteliktedir. Kitleleri örgütleme politikamız, kitlelerden kopuk oluşumuz nedeniyle kendiliğindenci ve sağ ve sol sapmalar içermektedir. Bu süreçte kollektivizm dumura uğramıştır. Ben merkezci, yakınmacı, çözücü değil, sorun yaratıcı, bireycilikten mustarip kişilikler gelişmiştir. Politikleşmeyi esas halka olarak ele alıp partiyi ayakları üzerinde dikmek ve doğru, bilimsel bir çalışma tarzıyla kitlelerin içine oturmak önümüzü açacaktır."

Böylece arkadaşların iddiasının ve tartışmadaki konumlanışlarının komünist partisinin tutumlarıyla, yaklaşımlarıyla, değerlendirmeleriyle ilgili olmadığını, kendi fikirlerini oluşturup bunları komünist partisine ait ilan ederek tartışmaktalar. Tıpkı muhatap olmadıkları bir yazıdaki muhataplık konusunu saçma bir tarzda tartışmayı sürdürmeleri gibi birliği ve ayrılığı da kendi iddiaları derekesinde tartışmaktalar. Oysa görüşler, değerlendirmeler somut olarak ortadadır. Bunlar tartışmanın nitelikli bir seyre kavuşması bakımından da belirleyicidir...

"Genel yaklaşımınız sizleri '87 ayrılığının muhafaza edilerek sürdürülmesi görüşüne zımnen de olsa götürmektedir. Ama ilginçtir ki, bu dönem birlikçi olan sizlerdiniz. Parti güçleri değerlendirmesi sizlere de aitti. '94 ayrılığından sonra bizlerle birlik sorunuz olmadı." değerlendirmesi için yukarıdaki açıklamamız yeterli olmalıdır. Şunu eklemem mümkün ama: Sorun sadece birleriyle, burada özel olarak "darbeci bir anlayışta olanlarla" birlik değildir. Sorun komünist partisi zemininde, onun ilkeleri üzerinde birliktir. Bu zemini somutlaştırarak geliştirmek, başka ayakların altına doğru yaymak sonuç olarak önderlik seviyesinin, yeteneğinin gelişmesini gerektirir. "Sizle birlik" amacıyla değiliz; bununla birlikte komünist partisi zemininin genişlemesi amacımızdır. Bu noktada "dar bakış açısında" olunmadığının altını çizmek gerekir. Birlik denen şey bazı şeylerin reddini, bazı şeylerden arınmayı, yeni bir zemine kavuşmayı da hatta esas olarak bunu içerir. Arkadaşların görüşü bu bakımdan bunun tam tersidir. Bu terslik onların bizi çok dar bir açıdan görmelerinin de sebebi olmalıdır..."

"Bizler bu dönem Maoizm'i (MLM ideolojisi) savunmakla birlikte, Kaypakkaya yoldaşın genel siyasi çizgisinde hiçbir değişikliğe gitmemiştik." diyerek aynı zemindeyken de bizimle birlik sorunuz olmamıştı diyen arkadaşlarımız. Bu "zemin kavrayışı"ndaki problemin ciddiyetini göstermektedir... Bununla tamamlayacağız."

DOĞRU POLİTİKA İÇİN KİTLELERİ İNCELE

Devrimci teori olmadan, devrimci pratik olmaz!
(V.I. Lenin)

Kitle çalışmaları ve bunun içinde ajitasyon/propaganda (A/P) çalışmaları sınırlı belirli alan ve faaliyet özgülünde tanımlanmak zorundadır. Bu tanımlama genel politik çizgimizle uyum gösterse de doğrudan ondan ortaya çıkarılabilecek bir şey değildir. Faaliyetin alan ve kapsamı daraldıkça veya belli bir çelişkiye odaklanıldıkça o özgülde doğru politikaların oluşturulması gerekecektir. Kitle çalışmaları ve A/P çalışmaları bu doğru politikalar üzerinde gerçekleştirilecektir. Çünkü her bir parçadaki çalışmayı değişik kanallardan genel taktiklerimize ve stratejimize bağlayabiliriz.

Buradan da anlaşılacağı gibi A/P yöntem ve araçlarımızı ortaya çıkaracak olan da belirleyeceğimiz politika ve hedeflerdir. Politik hedefler ortaya konmadan, çalışmanın kapsam ve somut ayakları belirlenmeden faaliyetlerimizin istikrarlı ve sonuç alıcı olması mümkün olmayacaktır. Bu yüzden belirlenen zaman dilimi içerisinde hangi sonuçların elde edilmek istendiği ortaya konulmalıdır. Belki bu planları değiştirmek gerekecektir; fakat her halükârda belirlenmiş hedefler, çalışmanın tempo ve başarısının hem itici güçlerinden hem de ölçütlerinden biri olacaktır. Bu olmadan ne başarıdan ne de başarısızlıktan somut verilere dayanarak söz edebiliriz. Tam olarak ne olduğu anlaşılmayan, neyi amaçladığı bilinmeyen "görevler"e göre faaliyet yürütecek, dolayısıyla başarı ve başarısızlıklardan gerçek dersler çıkarılmayacaktır. Oysa bir alanın koşullarına ve KP örgütlülüğünün gücüne göre niceliksel anlamda küçük bir kazanım başarı sayılabilecekken, başka bir alanda aynı türden bir kazanım hata, daha büyük bir kazanım başarısız sayılabilecektir. Bunlardan hangisinin gerçekleştiğini değerlendirebilmek için elimizde soyut "görevler" değil, somut politik ve örgütsel hedefler olmalıdır.

Öyleyse bir köşe taşı olarak doğru politikanın belirleyiciliğini tespit etmeliyiz. Ancak bu olduğunda yetersiz örgütsel güç ve olanakların yarattığı

engeller tali duruma düşebilir. Doğru bir politika, örgütsel güç ve olanaklar da hesaba katılarak oluşturulur. Fakat doğru politika olmadığında var olan örgütsel gücün de işe yaramayacağı, zamanla erozyona uğrayacağı bellidir. Bu aynı durum kitle çalışmalarımız, A/P çalışmalarımız için de geçerlidir.

Doğru politikalar üzerinde yükselmediğinde en yetkin araç ve yöntemler dahi başarısız kalmaya mahkûmdur; bu durumda belki çok sınırlı katkılar olacaktır. Fakat eğer doğru politikalar belirlenebilmişse bu araç ve yöntemlerin katkısı katbekat artacaktır. Araç ve yöntemler önemsiz değildir. Tersine çoğu kez ciddi bir sorun olabilmekte, kimi tarihsel kesitlerde kritik işlevler kazanabilmektedir. Ancak bugün politikayı netleştirmeden araç ve yöntemleri tartışmanın kısır döngü olacağını bilerek konuya yoğunlaşmalıyız.

Politikayı tartışmak, kitleleri örgütlemeye siyasetiyle eş anlamlıdır. Bu noktada Mao'nun aşağıdaki belirlemesi kendi pratiklerimiz açısından da açıklayıcı özellikler gösterecektir: "Kitlelerin gücünü örgütlemek bir siyasettir. Peki, bunun tersi bir siyaset var mıdır? Evet, vardır. Bu siyaset, kitle bakış açısından yoksundur; kitlelere güvenmede ya da onları örgütlemeye yetersiz kalır"

Devrim mücadelelerinin ivme kazandığı dönemlerde olduğu gibi, en geri dönemlerde de kitle çalışmaları farklı biçimlerde sürecektir. Her dönem, bu çalışmaları bulunduğu noktadan ileri sıçratabilecek dinamikler belirlenerek devam edecektir. Bu bazen durağan bir görüntü ve geri bir biçim arz etse de aslolan doğru potansiyeller üzerinde yoğunlaşmak ve geleceğe hazırlık yapabilmektir; çünkü durağanlık ve gerilik KP'nin ideolojisi ve çalışma ruhunda değil, kitlelerin bilinç, deneyim ve örgüt gücünde bir zemine te-kabül eder.

Faaliyetimizi, kitleler içerisindeki kolumumuzu ileri sıçratabilecek dinamikler esas olarak kitle gerçekliğidir. Kitlelerin çelişkileri, bunlar içerisinde öne

çıkan ve daha yakıcı olanı tespit etmek, nasıl ve hangi araçlarla, yöntemle çözüleceği hakkında anlayış oluşturmak faaliyetimizi ileri taşıyacak dinamiklere uzanmayı sağlar. Kitleler içerisinde yürüttüğümüz devrimci çalışma kitlelerin düzenle olan çelişkilerini açığa çıkartmaktan, çözümler geliştirip kitlelerin sahiplenmesini, bunun için devrimci pratiğin parçası olmasını sağlamaktan uzaktır.

Kararlı biçimde fedakâr bir çalışma yürütülmesine rağmen kayda değer bir gelişme yaşanmıyor, kitlelerle bağlarımız güçlenmiyorsa bu, kitlelere uzaklığımızı gösterir. Kitlelerin eğilimlerini belirleyen, onlara yön veren çelişkileri görmediğimiz, kavramadığımız için bütün zamanımızı kitlelerle geçse bile onlardan, onların gerçekliğinden uzak olduğumuzu söyleyebiliriz. Bulduğumuz alanlarda kitlenin ekonomik, sosyal, siyasal durumunu; alandaki demokratik kitle örgütleri ve karşı devrimci örgütlenmeleri incelemek, kadınlar ve gençler hakkında doğru bilgilere ulaşmak ve bu incelemeler ışığında hedefler belirlemek gerekir. Genel bir kitle çalışmasının yanı sıra örneğin kadınlara ya da alanda bulunan işçilere, gençlere yönelik daha özel çalışmalar yürütülmeli. İl, ilçe, mahalle veya fabrikalarda yürütülecek çalışmalara ilişkin politikaların alanlarda faaliyet yürüten militan ve onların yer aldığı birim-komiyon-komiteler tarafından değil de daha üstten oluşturulması gerekir gibi yanlış, yanlış olduğu kadar kendi rolünü sıradanlaştıran anlayışlar mevcut. Zaman zaman dile getirilen "politikamız yok", "politika oluşturulmadı" ifadeleri bu yanlış kavrayışın sonucudur. Merkezi veya genel politikalar elbette olur, olmalı, buradan hareketle yerellere doğru bir özgülemeye de gidilmeli fakat alanlardaki çelişkilere hâkim olmak ve uygun politikalar oluşturmak, araç ve yöntemler geliştirip alan faaliyetini belirlemek her durumda doğru çalışma tarzıdır. Bu tarz ertelenmemeli, savsaklanmamalıdır.

Doğru politikalar üzerinde gelişmeye ve bu politikalarla belirlenmiş hedeflere yönelmeyen çalışmalar kendiliğinden, rastgele yapılmış bilinçsiz çalışmalardır. Devrimci çalışma yürüten yoldaşlarımız genellikle bu tarz bir çalışmanın parçası olmuş, bu tarz bir çalışma içerisinde biçim almışlardır. Çinli komünistlerin "nereye gittiğini bilmeyen pratik insanı" dedikleri faaliyetçi gerçekliğine sahibiz. Bu şekillenişin altında ideolojik-politik gerilik yatmaktadır. Politik çalış-

manın önemi yeterince kavranmadığı, kitlelerin rolü bilince çıkartılmadığı için bu tarza çivi çakılmaktadır. "Eğer bir kişi ideolojiye ve politikaya önem vermeyip güncel çalışmalara dalarsa, yönü olmayan bir ekonomist ve bir teknisyen haline gelir." ÇKP belgelerinden aldığımız bu cümle faaliyetimiz açısından önemli ve uyarıcı olmalıdır. Kitle çalışması, derken doğru politikaların yön verdiği çalışmaları kastediyoruz. Doğru politika gerçeğe dayanan politikadır. Bununla birlikte stratejimize hizmet eden, ona bağlı politikadır. Şehirlerde veya kırsal kesimlerde yürütülen ve doğru politikaya bağlı gerçekleşen çalışmalar, Halk Savaşına hizmet eden çalışma özelliği kazanır. Bu bakımdan "nereye gittiğini bilmeyen pratikçi insanın çalışması" bütün iyi niyetine rağmen Halk Savaşımıza hizmet etmekten de uzaktır.

Devrimci kitle çalışmasında kitle örgütlerinin önemi büyük olmasına rağmen bu ilişkinin kavranışı içerdiği önem düzeyinde olmamıştır. Kitle hareketi için odak olma özelliğine sahip olması, yüzü kitlelere, kitle hareketine dönük komünist militanlar açısından bu imkâna daha bütünlüklü ve yoğun biçimde yaklaşmayı gerektirir. Pratiğimizde kitle örgütlerine karşı daha çok tek yanlı, dar yaklaşım söz konusudur. Örneğin kitle örgütlerinin üstlenmesi, onlar eliyle yerine getirilmesi halinde daha kalıcı, etkili olacak çalışmalar, bu örgütler dışlanarak veya bu örgütler dahil edilmeyerek; ama sonuçta bu örgütlerin yerine kendini ikame ederek PP'nin faaliyetçileri tarafından kotarılmak istenirse bu, kitle örgütleri ile kitle çalışması ilişkisinin yanlış kavrandığını gösterir. Emekçi-yoksul halkımızın yaşadığı mahallelerde yaygınlaşan uyuşturucu ve çeteleşme sorunu karşısında benimsenmesi gereken politika bu örgütlerin sorunu sahiplenmesi ve kitleye taşınması olmalıdır. Komünist militanlar politikalarıyla, kitle faaliyetiyle bu çalışmanın içerisinde yer alır, kitle hareketinin parçası olurlar. Bunun ilerisine geçip "çeteleri kazıma", "uyuşturucu kullananı rehabilite etme" vb. vaatlerde bulunurlarsa çeteleşme ve uyuşturucunun sistemle ilişkisini muğlaklaştırma dışında devrimin görevlerini ihmal etme gibi bir duruma düşmüş olurlar.

Kitleleri incelemeyi ve genel politikalarımızı bugünde somutlamayı öğrenmeli, güçlü bir kitle çalışması için ustalaşmalıyız. Tarih ve gelecek komünistleri bugünle, bugünkü görevlerine olan yaklaşımıyla sınırlar; çünkü gelecek bugündür, bugüne sarılalım, geleceği örelim.

"SÖMÜRÜ DÜZENİNE BİRLİKTE MÜCADELE SON VERİR"

Tarımsal girdi fiyatları her ay yeni rekorlar kırmaya devam ediyor. Özellikle küçük üreticiler artan üretim maliyetlerinden kaynaklı ciddi sorunlar yaşıyor. Tarım Sendikası küçük üreticilerin, mevsimlik işçilerin, göçmen işçilerin sorunlarıyla ilgilenmek ve mücadeleye örgütlemek için yakın zamanda kuruldu. Güncel sorunlar üzerine ve TARIM-SEN'in amaçlarına dair bir söyleşi gerçekleştirdik.

Yeni Demokrasi: Öncelikle tarım alanında bir sendika kurma sebebiniz nedir?

TARIM-SEN: Günümüzde tarım alanında net bir rakam vermek mümkün olmasa da 5-6 milyon emekçinin çalıştığı bir gerçeklik var.

Burada farklı emek biçimleri söz konusu. Çiftçiler, yarıcılar, gündelikçiler, mevsimlik tarım işçileri, göçmen tarım işçileri. Bu farklı kesimlerin hepsinin paylaştığı ortak kader, şirketlerin lehine düzenlenen tarım politikaları karşısında daha fazla sömürüye maruz kalıyor oluşları. Patronlar daha fazla kâr ederken emekçiler daha fazla sömürülüyor ve buna karşı kararlı, sistematik bir mücadele pratiği söz konusu değil.

Küçük çiftçilerin kendi arazilerinde kontrolleri kaybolma noktasında. Yakın zamanda kentlerde görünürlüğü artan esnaf kurye modeline benzer şekilde, şirketlere sözleşmeli üretim yapan üretici sayısı artıyor. Bu durum bir işçileşme sürecini ifade ediyor. Bunun yarattığı bir şaşkınlık da söz konusu.

Tarım işçilerinin yoğun olarak güvencesiz, sigortasız, hak ve hukuksuz şekilde çalıştığı bir hakikat söz konusu. Özellikle mevsimlik ve göçmen tarım işçileri son derece kötü koşullarda yaşamak ve çalışmak zorundalar. Çalışmak için yaşadıkları yerlerden ayrılırken bu süreç başlıyor. Güvenliği olmayan araçlarla yollarda kaza geçirip ölüyorlar. Gittikleri pek çok yerde çadır kenti andıran yerlerde barınmak zorundalar. Beslenme ve hijyen gibi insani ihtiyaçlarını karşılamakta zorlanıyorlar. Bazı bölgelerde çadır kurdukları yerlerde sel riski yaşıyorlar. Kasım ayı içinde Adana'dan

Mersin'e orman işçiliği yapmak için giden 49 yaşındaki Gülcan Eroğlu, sel baskınına çadırda yakalandı ve kaçamadığı için iş cinayetine kurban gitti. Her yıl mevsimlik işçilerin kaldıkları yerden araziye giderken yaşadıkları iş cinayetlerine tanık oluyoruz. Ayrıca bu işçiler çalışırken çeşitli iş kazalarına maruz kalıyor, meslek hastalıkları da son derece yaygın. Pek tabii ücretler düşük. Tarım en ağır işlerden biri olmasına rağmen ne işçiye yeterli değer ve özen gösterilir ne de haysiyete yaraşır bir şekilde davranılır.

Bu tablonun bir sebebi Türkiye'de kapitalizmin güncel yönelimi ise, bir diğer sebebi de tarım emekçilerinin örgütsüzlüğüdür. Tarım alanında gerek çiftçilerin gerekse de tarım işçilerinin

deşleşme inşa etmek en temel hedefimiz. Benzer sömürü koşullarında çalışıyoruz. Patronlar, şirketler tarafından sömürülüyoruz. Bu sömürü düzenine ancak birlikte mücadele edersek son verebiliriz.

YD: Kırlık alanlarda tarımsal üretimin azaldığına dair veriler var. Bu veriler somut gerçeklik içerisinde neye teka-bül ediyor?

TARIM-SEN: Küçük üretici sayısında ciddi bir azalmadan bahsetmemiz mümkün. 2000'lerin başından itibaren uygulanan politikalar, küçük üreticilerin üretimden vazgeçmesine, kentlerde ucuz işgücü olarak yaşamlarını sürdürmesine vesile oldu. Buna paralel olarak ise, şirketlerin etkinliği arttı, beraberinde tarım işçi-

YD: Tarımsal girdi fiyatlarında büyük miktarda artış var ve bu artış küçük üreticiyi nasıl etkiliyor?

TARIM-SEN: Endüstriyel girdilere dayanan tarımda en temel kalemler mazot ve girdilerdir. Küçük üreticilerin büyük kısmı yıllardır borçlanarak üretim döngüsü içine giriyorlar. Borcu borçla döndürmek temel bir gerçeklik olmuş durumda. Girdi fiyatlarındaki son dönem artışları, pek çok üreticiyi tarımsal faaliyeti sürdürmeyi gözden geçirmeye itiyor. Bir tabir kullanmamız gerekirse, bıçak kemiğe dayanmış durumda. Devletin sözde taban fiyatı belirlediği ürünlerde dahi bu geçerli. Ancak bir yandan tarımsal üretim yoğun bir şekilde devam ediyor. Çünkü bundan fazlasıyla kâr eden şirketler var. Ayrıca üreticinin başkaca yapabileceği bir şey yok. Ya üretecek döngüsünü devam ettirecek ya da gidip bir yerde ücretli işçiliğe başlayacak. Mevcut durumu döndürme mekanizmaları tıkanma noktasına geldi. Borcu borçla kapatmak için eş-dost-akraba kredileri de bir limite ulaştı. Eldeki ev, araba, arsa gibi imkânları satarak da bir çıkışın sağlanamayacağı noktadayız.

Bunun üreticileri de aşan başka boyutları da söz konusu. En başta bunun temel yansımaları gıda fiyatlarındaki artışta da görüyoruz. Küçük üretici üzerindeki fiyat baskısını

gerektiğinde ihtiyaç duyduğu işçiye, yarıcıya yansıtıyor. Burada elbette kazanan büyük şirketler, artık alanda tekel haline gelmiş süpermarketler, tohum şirketleri, girdi şirketleri. Bir sarmal olarak düşünmek mümkün. Üsttekiler daha çok kazanırken alttakiler daha çok kaybediyor.

Tarımsal girdi meselesine ayrıca bir kader olarak bakmamak gerekir. Tarımda kapitalizmin gelişmesiyle birlikte şirketlerin hâkim olmasıyla tohum, gübre, ilaç gibi girdilerin piyasalaştığına tanık olduk. Bunlar piyasalaştıkça şirketler daha da güçlendi ve bunlar olmadan tarım mümkün değil gibi bir algı yaratıldı çiftçiler üzerinde. Halbuki bunlar olmadan tarım yapılmıyordu, hatta çok daha sağlıklı gıda üretiliyordu. Güya kitlesel ihtiyaçlara tekabül etmek için girdi bağımlısı bir

haklarını, hukuklarını ifade edecek, mücadeleciler, tabandan örgütlenen bir pratiğin olmaması, bu alanda sendika kurmamızın temel gerekçesi olarak ifade edilebilir. Tarımdaki genel eğilim, yani piyasalaşma, şirketleşme, kuralsız ve güvencesiz çalışma koşulları, genel olarak işçileşme sürecine işaret etmektedir. Bu da farklı emek kesimlerinin ortak mücadele imkân ve ihtiyacını açığa çıkarmaktadır.

Biz farklı ürünleri üreten küçük üreticilerin, mevsimlik ve göçmen tarım işçilerinin, yarıcılarının, gündelikçilerinin ortak kaderini ve kardeşliğini inşa edecek bir sınıf mücadelesinin parçası olarak görüyoruz sendikal örgütlenmemizi. Bu kesimleri bölüp parçalayan, birbirine düşman eden engelleri aşacak, ortak mücadele etrafında bir araya gelecek bir kar-

deşliğinin daha yaygın bir emek biçimi olarak tarım alanında yer alması söz konusu. Üretime dair verilere baktığımızda, bazı ürünler için miktarların arttığı bile söylenebilir; ancak bunu kimlerin hangi koşullarda, ne tür emek biçimleriyle ürettiği bizim esas olarak bakmamız gereken gerçeklik. Bu üretim daha fazla kâr, daha fazla sömürü, daha fazla güvencesizlik üzerinden sürdürülmektedir.

Hangi tarım havzasına gitsek bir OSB, maden, enerji santrali, turizm yatırımı veya inşaat gerçekliğiyle karşılaşacağız. Türkiye kapitalizminin güncel yönelimi ve ihtiyaçları bu projelerin tarımsal havzalarda, ormanlarda, meralarda, yaylalarda hayata geçirilmesini buyuruyor. Buna bağlı olarak küçük üreticilerin tarımdan kopması da söz konusu olabilir.

tarım sistemi inşa edildi. Bu sistemi inşa eden patronlar kârına kâr katar-ken her yıl binlerce küçük çiftçinin iflas etmesine, tarım işçilerinin kullanı- lan girdilerden dolayı zehirlenmesi- ne; buralarda üretilen gıdanın da bu gıdayı tüketen milyonlarca insanda hastalık yaratmasına sebep oluyorlar.

YD: *TARIM-SEN bundan sonraki po- litikalarında nasıl bir yol izleyecek? Faaliyetlerini hangi alanlarda yoğun- laştıracak?*

TARIM-SEN: Sendikamızın kısa ve orta vadeli hedefi ülke çapında bir ile- tişim ve dayanışma ağı örgütlemek. Tarım emekçilerinin mevcut gerçekli- ğini de göz önüne alarak, bunu dört ana dinamikte ifade edebiliriz.

Birincisi, küçük üreticilerin birbirin- den haberdar olduğu, sorunlarını tar- tıştığı ve birlikte hareket edebildikleri mücadele ağlarını oluşturmak. Türki- ye'nin çeşitli yerlerinde ilişkide oldu- ğumuz küçük üreticilerin hem kendi buldukları yerlerde veya ürettikleri ürünlere dair yaşadıkları ortak sorun- larda birlikte hareket edebilecekleri düzlemleri inşa etmek; bir sorun ol- duğunda dayanışma ilişkileri yoluyla müdahale edebilecek kapasiteye ulaşmak. Bunun için iller ve ilçeler bazında bir ağ kurma çabası içindeyiz.

İkincisi, iş kolumuz içinde yer alan, sigortalı çalışan işçilerin örgütlenme- si. Sendikamızın da içinde yer aldı- ğı 1 Nolu Avcılık, Balıkçılık, Tarım ve Ormancılık iş kolunda kayıtlı yaklaşık 180 bin işçi var. Bu sayı mevsimlere göre değişiklik gösterebiliyor. Bu ke- simlerin örgütlülük oranları çok dü- şük. Bir kısmının tarımla bir ilişkisi yok zaten veya devlet memuru gibi çalışmaktalar. Ancak iş koluna bak- tığımızda, taşeron çalışma, seracılık faaliyetleri, orman kesimi, balıkçılık şirketlerinde çalışanlar gibi çok çeşitli alanlarda, farklı tipte sorunlar yaşa- yan işçilerin olduğu görülüyor. Önü- müzdeki dönemde Tarımsal Organize İhtisas Sanayi Bölgeleri'nin gelişeceği göz önüne alındığında, bu iş kolunda bağlı işçi sayısında artış da olacaktır. İş kolu bazında sorun yaşayan, hakla- rı gasp edilen, kendini yalnız hisseden işçilerin bir araya gelecekleri zeminle- ri inşa edeceğiz.

Üçüncüsü, sigortasız, güvencesiz çalışan mevsimlik işçilerin, göçmen işçilerin, gündelikçilerin, yevmiye- cilerin mücadele edebilecekleri im- kânları açığa çıkarmak, bu kesimlerin birliklerini inşa etmek. Kendi arazisi olmayan, tarım işçiliği dışında baş- ka bir geçim imkânı olmayan, ailele- riyle göç eden ve çalışan, savaştan veya köy boşaltmalarından dolayı göçmek zorunda kalmış milyonlarca

işçiden bahsediyoruz. Bu işçiler Tür- kiye kapitalizminin en vahşi sömürü koşullarında çalışan, örgütlülüğünün neredeyse hiç olmadığı, ciddi feodal bağlara ve baskı biçimlerine de sahip kişileri kapsıyor. Kadın ve çocuk işçi- lik çok yaygın ve elbette kadınların ve çocukların erkeklere nazaran söz hakları, maddi imkânları daha kısıtlı. Korkunç bir tablo. Bu kesimlerin ör- gütsüzlüğü tarımdaki emek rejiminin mevcut kurumsallaşmasının da tem- elini oluşturuyor. En alttaki kesim- ler ve emek rejiminin normu bura- dan belirleniyor. Bu döngüyü, kaderi, kırmak gerekiyor, bir şekilde kırmak. Bunu kıracak yolları bilmiyoruz. Bunu da ancak bu kesimlerin hayatlarına girerek, bir hemhalklik kurarak olabi- leceğini düşünüyoruz. Bunu kıracak yolları öğrenmeye, aramaya adayız.

Dördüncüsü, arazisine, köyüne, ya- şam alanına maden, enerji, yol, turizm, OSB vb. projelerle dikilen şirketler karşısında köylülerin müca- delelerini desteklemek, örgütlemek. Son 20 yılda yaşanan pek çok yıkım ve direniş süreci var. Bu süreçlerin bir kısmını yakından takip etmiş veya biz- zat içinde yer almış kişilerin olduğu bir iletişim ağıımız var. Mevcut müca- dele deneyiminin eksiklikleri, sınırları ve neler yapılabileceği üzerine düşün- üyoruz. Türkiye'de ekoloji hareketi esasında bu kesimlerin tarım emekçi- si olma gerçekliğini son derece zayıf bir şekilde dile getirdi. TARIM-SEN bu açıdan yaşam alanlarını, geçim ara- çlarını savunma mücadelesiyle emeği savunma mücadelesinin kesişim ala- nında yer alan bir örgütlenme pratiği olabilir. Bunu hayata geçirmek için çabalayacağız.

Bu dört ana eksene paralel olarak, meslek hastalıkları, iş cinayetleri, iş kazaları, hak gaspları gibi emekçile- rin yaşadıkları sorunları üstlenme, çözmek için yollar arama, kamuoyu oluşturma gibi süreçler de sendika- mızın asli gündemini ve çalışma alanı- nı oluşturuyor. Türkiye'nin neresinde tarım işçileri, küçük üreticiler bir so- run yaşıyorsa, TARIM-SEN bu sorunu yaşayan emekçilerin hukuki süreçleri- ni üstlenme ve fiili meşru mücadele- lerini inşa etmek için var. İşçi sınıfının mücadele geleneğinden bildiğimiz üzere, emekçilerin bir araya gelerek oluşturdukları birlikleri mücadelenin asli unsurudur. TARIM-SEN, bu birliği inşa etmeyi ana yoğunlaşması olarak önüne koyuyor.

YD: *Bize zaman ayırarak bu söyleyişi gerçekleştirdiğiniz için teşekkür ederiz. Mücadelenizde başarılar diliyor ve dayanışma ağının kuvvetleneceği- ni umuyoruz.*

243 madenci Madenciler Günü'nde işten atıldı

HABER MERKEZİ- 243 işçi 4 Ara- lık Dünya Madenciler Günü'nde işten atıldı.

Eczacıbaşı Holding'e bağlı Esan Madencilik, Balıkesir Balya'da bulunan kurşun ve çinko made- ninde işçiler düşük ücret dayat- ması ve kötü çalışma koşulları- na karşı sendikalaşmak istedi. Bağımsız Maden-İş'te örgütlen- meye başlayan işçiler, çift asgari ücret almaları gerekirken sadece 6 bin 700 lira maaş aldıklarını ve yeterli işçi olmadığı için iş yükle- rinin fazla olduğunu ifade etti.

Maden sahasının jeolojik yapı- sından dolayı üretimin zayıfla- dığını ve bu yüzden daralmaya gideceğini açıklayan patron 243

işçiye işten çıkarıldığını sözlü ola- rak ilettili.

Bağımsız Maden-İş sanal medya hesabında, işçilerin Kuzey saha- sı önünde toplandıklarını ve di- reneceklerini duyurdu. Maden önünde toplanan işçiler işçi kıyı- mı ve sendika düşmanlığına karşı "Direne Direne Kazanacağız" slo- ganıyla direniyor.

İşten atılan işçilerden biri pat- rona seslenerek "Burada kat trilyonlar kazanıyorsunuz, işçiye 5 bin TL veriyorsunuz" diyerek tepki gösterdi.

Çalışma koşullarını aktaran bir başka işçi "Hızlı çalışmak zorun- da olduğumuz için kazalar olu- yor" dedi.

Vivo fabrikasında işçiler direnişe başladı

HABER MERKEZİ- Gebze'deki Vivo fabrikasında 2 işçinin işten çıkarıl- masını işi durdurarak protesto eden 17 işçi işten çıkarıldı.

İşçilerin Türk Metal'de örgütlene- rek yetki belgesi alması üzerine 2 işçi işten çıkarılmış, 2 Aralık akşa- mı da sendikal hakları için 17 işçi

iş durdurmuştu. Eyleme katılan iş- çilere hafta sonu WhatsApp grubu üzerinden gönde- rilen mesajlarla işten çıkarıldıkları bildirildi.

Atılan işçiler ilk iş günü sendika yet- kilileriyle birlikte kart basarak fabri- ka girmeye çalışır- ken polis ve ÖGB

tarafından engellendi. İşçiler bu ge- lişmeleri alkışlarla protesto ederken bir kısım işçinin işbaşı yapmayarak protestoyu sürdürdü.

Atılan işçiler fabrika önünde direni- şe geçti.

ASTANA: SORUNU YARATANLAR ÇÖZÜME ULAŞAMAZLAR

19. Astana görüşmeleri katılımcı ülkelerin, iç politikada yaşamaya başladıkları siyasi krize paralel faşist politikalara yoğunlaştıkları ve savaş borazanlığına başvurdukları bir süreçte gerçekleşti.

İran'da Jîna Emîni'nin öldürülmesinin ardından başlayan eylemlere devletin tolerans tanımayan saldırıları sonucunda yeni katliamları gündeme getirmiş, eylemlerin özellikle yoğunlaştığı İran Kürdistanı bu saldırıların öznesi haline getirilmişti.

İran'ın saldırılarının yanında TC de "Pençe-Kılıç Hava Harekâtı" adıyla Kobâne ve Rojava'ya yönelik bombardımanlara yöneldi. Bombardıman yerleşim yerlerini hedef aldığından buranın Kürt halkı da katliam niteliğinde saldırılara maruz kaldı.

"Suriye'de güvenliği sağlama" gündemiyle bir araya gelenler Astana'daki görüşmeden önce başladıkları saldırılarla bu görüşmenin niteliğini açığa vurmuş oldular. Bu iki ülkenin ortaklaştığı nokta hiç şüphesiz kendi "üniter" yapılarını korumak adına gerek İran Kürdistanı, gerek Suriye Kürdistanı ve gerekse de Irak Kürdistanı'ndaki direnen, mevzilerini koruyan, hak arayışında ileri bir tutum gösteren halkların ulusal haklar temelindeki mücadelelerinin karşısında konumlanmalarıdır.

İran ve TC'nin dışında diğer katılımcı Rusya ise bir taraftan saldırılardan önceden haberdar edilmediğini ve Kürt halkına yönelik saldırıları kınadığını belirtse de Kürt halkının katilleri ile anlaşmanın yeni yollarını arıyor. 19. Astana görüşmesi tam da bu niyete uygun olarak (!), İran ve TC'nin Kürt bölgelerine yönelik saldırıları sırasında ve Rusya'nın olaylarda "bihaber olduğu" bir ortamda gerçekleşti. Nitekim Vlademir Putin'in Suriye Özel Temsilcisi Aleksandr Lavrentyev, Türkiye'nin Rojava'ya yönelik son hava saldırılarının Rusya'nın bilgisi ve rızası dışında gerçekleştiğini belirterek TC'nin saldırılarından haberdâr olmadığını ve "rıza" vermediğini söyledi.

SAVAŞI KÖRÜKLEYENLERİN "BARIŞI"

Astana görüşmelerinin sonuç bildirisinde, Suriye krizinin barışçıl çözümünde Astana sürecinin "öncü rolü" vurgulandı. Bildiride toplumsal alanlara yönelik saldırılar kınanırken TC'nin reddettiği sivil ölümlerinin taraf ülkelerce bilindiği bir kez daha görüldü. Görüşme sonrası Suriye'de gerilimin artırılmayacağına ve savaş politikası yürütülmeyeceği konusunda anlaşmaya varıldığı ifade edilse de TC'nin "kara harekâtı" tehditleri de-

vam ediyor.

Son süreçte ekonomik kriz yanında iktidar odağının konumunu koruma telaşından kaynaklanan bir siyasi kriz ve karmaşa da yaşayan TC'nin bu krizli ortamda nefes alma, ekonomik kriz gündemini değiştirme ve "milli değerler" üzerinden siyasi argüman üretmede başvurduğu argüman gene Kürt düşmanlığı olmuştur. Taksim'deki gerçekleşen ve sivilleri hedeflediği açık olan bombalı saldırıda kanıtlar tam tersini söylese de sorumluluğu Kürt hareketine, özellikle de Rojava merkezine atmak için yoğun çaba sarf edildiğini gördük. Saldırının kanıtları aksini gösterse de önceden belirlediği ve bu gibi zamanlarda bildiği o tek yolda yürümekte ısrarlı davranan TC, saldırıyı ulusal Kürt hareketine dayandığını halka kabul ettiremediği halde alelacele özellikle Kobâne'yi hedef göstererek Rojava'ya bombar-

dıman gerçekleştirdi. TC'nin saldırı sonrası somutlaştıramadığı suçlamaları ve gerçeklerle örtüşmeyen ifadeleri, onun Kürt mücadelesine ve halkına yönelik saldırılarını da pervasızlaştırdı. Astana'da gündeme gelen "toplumsal alanlara yönelik saldırıların" faili olan TC'nin aynı zamanda Suriye'de güvenliği sağlayacak masada yer alması görüşmenin çelişkilerini derinleştirmiştir. 19'uncu Astana görüşmesinin ardından konuşan Suriye Devlet Başkanı Beşar Esad'ın üst düzey danışmanlarından Buseyna Şaban, TC'nin saldırıları üzerine "Hiçbir ülkenin kendi güvenliğini başka ülkenin sınırları içinde koruma hakkı yoktur" diyerek tepki gösterdi. Suriye basını ise TC'nin saldırılarını "Türk işgalinin Suriye'nin kuzeydoğusunda kendi şemsiyesi altında faaliyet gösteren teröristlerin varlığını meşurlaştırmak için dayanaksız bahaneler kullandığı" ve Türkiye'nin "Rusya'ya verdiği taahhütlerine bağlı kalmadığı" açıklamalarıyla verdi. Gazeteler manşetlerinde özellikle bu saldırılara yer verdiler. Öte yandan Suriye'de

rejime karşı savaşan ÖSO'yu kendi himâyesinde özellikle Kürt güçlerine karşı kullanan TC, huzuru sağlamak bir yana savaştaki aktif rolünü kaybetme endişesiyle bombardıman ile saldırısını bir ileri seviyeye taşıması durumdadır.

Tahran'da ise Kürt kökenli Jîna Emîni'nin İran "güvenlik güçleri" tarafından katledilmesiyle başlayan toplumsal ayaklanma çatışmalarla devam ediyor. Masanın bir diğer üyesi olan İran, halkın başlattığı direniş karşısında saldırılarının boyutunu genişletti ve yabancıyı olmadığını bir politika izleyerek direnişin faturasını Kürt halkına kesti. Mevcut siyasi krizde söylem ve politika olarak TC ile eşgüdümlü hareket eden Molla rejimi İran Kürdistanı'na yönelik saldırılarını artırdı. İran Kürdistanı'na yönelik bombardımanın yanında rejim tarafından kaçırılan Kürt kökenli insanlar,

görevini görmesi, kendi iç siyasetinde "muhalif" seslerin seçim sürecinde başvurduğu ilk argüman olarak yer alıyor. Sığınmacıların "iyiliği" için seferber olan egemenlerin özünde sığınmacılara karşı takındığı baskıya ve bu insanların yaşamlarına kastedilen tutumları iki yüzlü politikalarını gizleyemeyecek durumda olduğunu gösteriyor. Erdoğan için gelir kaynağı ve Avrupa ülkelerine karşı tehdit aracı olan sığınmacılar, Astana'da bir anda ulusların iyiliği ve kibarlığıyla anılmaya başlandı. Bugün muhalif partilerinin ekonomik ve siyasi boyutu dışarıda tutan, TC'nin sığınmacı politikasına yönelen eleştirileri gerçeklikten kopuk olduğu gibi salt olarak seçim vaatlerinde yararlanılmaya çalışılan bir gündem maddesi olarak güncelliğini koruyor. Bu anlamda Erdoğan'ın sığınmacı politikasının bel kemiğini oluşturan ekonomik koşulların dışarıda tutulması, diğer partilerin vaatlerinin de kemiksiz iki büküm hâlde bırakılacağına şüphe yoktur. Astana'da gündem haline getirilen sığınmacı konusu, bugün iktidara savunduğu politikayı unutturarak tam tersi bir siyaset izlemesine yol açabileceği de beklenen bir durum olarak karşımızda duruyor. Egemen klişelere göre şekillenen TC'nin sığınmacı politikası, ancak onların "rıza"sı ile değişebileceği gibi Erdoğan'ın kendi iktidarına yönelen eleştirilerin başında yer alan sığınmacılar konusunda bu kadar inatçı durmasının altında da egemenlerin verdiği sus payının doyuruculuğu yatıyor.

GERÇEK BARIŞ HALKLARIN MÜCADELESİNDE MÜMKÜNDÜR!

Astana görüşmelerinde katılımcıların dillerinden düşürmediği ancak zihinlerinde esamesinin okunmadığı Suriye'nin temel hak ve özgürlüklerini yalnızca özgürlük mücadelesi yürüten ezilen halklar yaratabilir. Astana'nın içinde barındırdığı çelişkili durumlar ve şu anda katılımcı ülkelerin halihazırda yürüttüğü politikalar var etmeyi değil yok etmeyi, biat ettirmeyi ve kâr elde etmeyi nihai amaç olarak belirlemiştir. Bu anlamda ne emperyalistler arası dalaşta Rusya'nın taraftan toplama gayreti, ne TC'nin ekonomik-siyasi kriz çıkarmasında Kürt halkı üzerinden kendisine tekrar tekrar kurtuluş yolu yaratması ne de İran'ın meşru direniş sergileyen halkını bastırmak için Kürt halkını basamak olarak görmesi Suriye'deki krizin çözümünü barındırır. Suriye'yi özgürleştirecek olan, özgürlüğü için mücadele eden halkın kendisi olacaktır. Yok etmeyi değil, var olmayı nihai amaç olarak belirleyenler yaşanabilir bir Suriye'yi yaratabilecektir.

eylemcilere karşı silahlı saldırılar, bu bölgelerde elektrik ve internet kesintileri gibi birçok saldırı rejimin Kürt halkına karşı yürüttüğü politikayı da göstermektedir.

19. Astana görüşmesindeki "barış" güvercinlerinin kanatlarında taşıdığı kan gizlenemeyecek denli yüzlerine gözlerine bulanmış durumda.

SIGINMACILARA SIGINAN SIYASET

Görüşmenin sonuç bildirisinde öne çıkan diğer bir konu da sığınmacıların topraklarına geri dönüşü oldu. Bildiride katılımcı devletler "(B)u bağlamda uluslararası topluma, Suriyeli sığınmacı ve yerinden edilene yönelik gerekli desteği sağlama çağrısında bulunmuşlar ve Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (BMMYK) ile diğer uluslararası uzman kuruluşlar dahil olmak üzere ilgili tüm taraflarla teması sürdürmeye hazır olduklarını teyit etmişlerdir." açıklamasına yer verdiler. Birleşmiş Milletler'in sığınmacılara yönelik politikasında TC'nin ücretli sığınma evi

"BU HAREKET ÇİN HALKININ DİRENİŞ RUHUNA İLHAM VERDİ"

tarafından kendiliğinden örgütleniyor. Protestoların içeriğini tek bir gündem oluşturmuyor; ancak protestonun nesnesi neredeyse her zaman hükümet."

"BEYAZ BOŞ KAĞITLAR BİR SEMBOL OLDU"

Eylemde dikkat çeken sembollerden biri de "beyaz boş kağıtlar" oldu. Eylemciler ellerinde genellikle boş beyaz kağıtlar tutuyordu. Bunlar yalnızca boş bir beyaz kâğıt değil, hükümetin politikalarına karşı bir direniş sembolü olarak görülmektedir.

Han'ın aktarımlarına göre Çin halkının talepleri öğrencilerin ve gözaltına alınanların serbest bırakılması yönünde. Fakat bunun yanı sıra "Sıfır Covid" uygulamalarının son bulması, karantinaların kalkması ve ifade özgürlüğünün sağlanması da talepler arasında yer alıyor. Han, bunların geçici talepler olduğunu belirtirken aynı zamanda ÇKP'nin revizyonizmden arındırılmasını ve sosyalizmin yeniden inşasının gerçekleştirilmesi isteğinin de bu eylemlerde açığa çıktığını söylüyor.

PEKİN'DE ÖĞRENCİLERİN İSYANI

Pekin'de bulunan Liangmaqiao köprüsü yakınlarında kitleler -özellikle öğrenciler- buluşarak bir protesto düzenlediler. Güvenlik sebebiyle ismini açıklamadığımız bir öğrenci o anları şöyle anlattı: "Başlangıçta boş kâğıdı tutan sadece 3 kişi vardı. Bu arada kadınlar bu kavgada gerçekten cesurdu, üç kişiden ikisi kadındı. Daha sonra kadınlardan biri herkese seslendi: 'İsterseniz bizim tarafımızda durabilirsiniz.' Bu sırada çok dokunaklı bir sahne ortaya çıktı. Birçok kişi (ben dahil) çok hızlı bir şekilde arkalarında durduk. Kişi sayısı bir dakika içinde üçten 100'ün üzerine çıktı. Gerçekten çok duygulandım."

Liangmaqiao köprüsünde kitlelerin kalabalıklaşması sonucunda öğrenciler ve polis arasında sözlü atışmalar ve itişmeler yaşandı. Liangmaqiao'da öğrenciler ortak bir slogan attılar: "Kahrolsun Revizyonizm!" Bu sloganın ardından ise birçok öğrenci ertesi

gün ev baskınları ile gözaltına alındı. Gözaltına alınma sebebini üniversiteli şöyle aktardı: "Yabancı güçler tarafından etkilendiğimi ve yabancı güçler tarafından kullanıldığımı düşünüyorum. Ancak hepimizin bildiği gibi ben de dahil olmak üzere insanların çoğu sıradan insanlar ve bu hareketten önce ülke dışından hiç kimseyle iletişim kurmadılar. Bu aynı zamanda Çin hükümetinin olağan numarasıdır: 'Hükümete ve politikalarına karşı tüm kampanyaları dış güçlere atfedin.' Gözaltında fiziksel bir işkence görmedim fakat sözlü aşağılamalar oldu. 'Sen çocuksun ne biliyorsun' gibi. Bir de 'İleride bu tür faaliyetlere katılırsanız daha ciddi sonuçları olabilir' gibi sözlü tehditlerde bulunuldu."

ANTI-KOMÜNİZM ASPARAGASI

Emperyalist medya tekelleri Çin'deki protestoların içeriğini "anti-komünizm" propagandası ile yansıtıyorlar. Protestolar kendiliğinden gerçekleştiğinden örgütlü bir hareket olduğunu ileri süremeyiz. Protestolarda liberaller, işçiler, köylüler ve öğrenciler bulunuyor. Özellikle Şangay'da kitlelere daha fazla önderlik eden grup liberaller. Pekin'deki öğrenciler de bu durumdan rahatsız olduğu için protestolara liberallere karşı bir tutumla katıldılar. "Protestolara liberaller mi öncülük ediyor?" sorumuza üniversite öğrencisi cevap verdi: "Şangay'da evet. Ancak Şangay'da Mao Zedong'un portresi de ortaya çıktı. Yani aslında tüm gruplar bu protestoya katıldı. Birleşik hareket eden bir grup yok. Hatta bu hareketin sol kanadının üstün olduğunu düşünüyorum. Herkes 'Yaşasın Halk' ve Mao'nun 'Bırakın insanlar konuşsun, gök yıkılmasın' sözlerinden bahsederek Enternasyonal marşını söyledi. Bence Şangay'daki liberaller Xi Jinping'i suçlarken ve insanların Komünist Parti'den istifa etmelerini isterken, Pekin'de biz solcular Çin'den revizyonist yolu izlemeyi bırakmasını istiyoruz. Son tahlilde, biz Çin hükümetinin bazı temel politikalarını ve çizgilerini tamamen reddediyoruz. Örneğin, 'tek parti yönetimini', 'reformları' ve 'dış açılmayı.' Bu talepler ÇKP'nin kırmızı çizgisine dokunmuş olabilir."

Han ise "Kahrolsun Revizyonizm!" şiarının liberallere karşı yükseltildiğini belirterek şöyle aktardı: "Batı basınında çıkan haberler yanıltıyor. Biz Komünist Partiyi devirmeye çalışmıyoruz. Halkın büyük çoğunluğu

gerçek sosyalizmi yeniden kurmak ve ÇKP'yi revizyonizmden kurtarmak istiyor. Şangay'daki protestolar küçük bir vatandaş grubuyla başladı. Düşünceleri liberallerden büyük ölçüde etkilenmişti ve sloganları özellikle radikal. Ancak kalabalık genişlediğinde, protestonun ana gövdesi işçiler ve köylüler oldu. Bu yüzden Mao Zedung düşüncesi geri döndü! Çin halkının büyük çoğunluğu sosyalizme ve Marksizm-Leninizm-Maoizme inanıyor."

Üniversite öğrencisi protestoların "Çin halkının direniş ruhuna ilham verdiğini" belirterek bundan sonraki süreçte mücadelenin daha farklı olacağını söyledi. Özellikle genç kuşağın Çin hükümetinin baskıcı politikalarına karşı daha öfkeli olduğunu ve bunun yeni hareketin filizlenmesine neden olacağını açıklıyor. "Yeni Sol" diye açıkladığı kendiliğinden bir hareketin varlığına işaret ediyor. Üniversite öğrencisi "Yeni Sol"u şöyle açıklıyor: "Hâlâ sosyalist sistemin, planlı ekonominin, kamu mülkiyetinin ve sınıf mücadelesinin esas olduğuna inanıyoruz. Ancak, bu yönlere odaklanırken, dikkatimizi toplumdaki diğer savunmasız gruplara da genişlettik. Aslında sol, her zaman feminizmle ve cinsel azınlıkların haklarıyla ilgilendi. Örneğin, Sovyetler eşcinselliği suç olmaktan çıkararak dünyadaki ilk ülkeydi. Sadece bu şeylere 'geleneksel' solculardan daha fazla dikkat ediyoruz. Ve birçok geleneksel solcu değer tarafımızca reddedilecek (ancak solculuğun temel programını inkâr etmeyeceğiz).

"Örneğin, 20. yüzyılda birçok sosyalist ülke, partinin her şeye liderlik etmesi gerektiğine inanıyordu. Ama biz öyle düşünmüyoruz, toplumdaki farklı seslerin varlığına izin vermek gerektiğini düşünüyoruz."

"DÜNYANIN DOĞUSUNDA YÜZ MİLYONLARCA YOLDAŞINIZ VAR"

Son olarak öğretmen Han Türkiye'deki devrim mücadelesini selamlayarak şöyle dedi: "Size bilgi vermemizin sebeplerinden biri de Türkiye'deki yoldaşlarınızı cesaretlendirmek. Yabancı basında çıkan haberlere inanmayın ve umudunuzu kaybetmeyin. Dünyanın doğusunda hâlâ yüz milyonlarca yoldaşınız var ve Marksizm-Leninizm-Maoizm hep orada. Diğer amacımız ise, gerçeğin yayılmasına yardımcı olabileceğinizi ummak."

Çin'de 26 Kasım gününde Urumçi'de, karantina altındaki bir apartmanda çıkan yangında 10 kişi hayatını kaybetti. Covid-19 salgını başladığı andan itibaren Çin hükümetinin baskıcı önlemler aldığı biliniyor. Uzun süredir devam eden "Sıfır Covid" politikaları ise Çin halkının üzerinde öfkeye sebep oluyordu. Urumçi'deki yangından sonra kitleler sokaklara çıkarak protestolar düzenledi. Protestoların ana gündemi "Sıfır Covid" politikalarının kaldırılması oldu. Şangay, Anfu, Urumçi, Sincan, Pekin kentlerinde kitleler sokaklara çıktı, polisle çatıştı ve yüzlerce kişi gözaltına alındı. "Sıfır Covid politikalarına son verilmesi" şiarıyla devam eden protestolar "Kahrolsun Revizyonizm!" şiarına dönüştü. Pekin ve Şangay'da öğrencilerin katıldığı eylemlerde ortak bilinç Çin hükümetinin baskıcı politikalarına karşı evrildi.

Henüz sokaklarda bilinci zayıf bir hareket olsa da ÇKP revizyonizme karşı sloganların yükselmesi ve bu sloganların desteklenmesi önemli bir ana denk düşüyor.

Bu önemli anı kayda geçmek ve tanıklık sağlamak amacıyla Tianjin Koleji'nde öğretmenlik yapan Han ve eylemlerden sonra gözaltına alınan bir üniversite öğrencisi ile eylemler hakkında söyleşiler gerçekleştirdik.

"BASKI VE SANSÜR UZUN SÜREDİR DEVAM EDİYOR"

Tianjin Koleji'nde öğretmenlik yapan Han, baskının ve sansürün Çin'de uzun süredir devam ettiğini belirtti. Urumçi'deki yangından sonrası ise kitlelerin kendiliğinden sokaklara çıktığını vurguladı. Han, "Protestolar kendiliğinden başladı. Çin'de resmi hükümet dışında örgütlenme kabiliyetine sahip neredeyse hiçbir yasal örgüt yok ve bunlar temelde hükümetten memnun olmayan kitleler

İRAN'DA SÜREKLİLEŞEN HALK HAREKETİ

1 3 Eylül'de Jina Emînî'nin "İrşad devriyeleri" olarak adlandırılmış "ahlak polisleri" tarafından katledilmesi ile birlikte başlayan eylemler devam ediyor. Yaklaşık 3 aydır devam eden eylemlerde yüzlerce kişi hayatını kaybetmiş, binlerce kişi ise yaralanmıştır. Aylardır devam eden eylemleri devletin giderek artan saldırganlığı izlemektedir. Son olarak eylemlere katılımı düşürmek, bu yolla isyanı geriletmek için çıkarılan "ateşli veya ateşsiz silahlarla gösterilerde insanların canlarına kastedilmesi durumunda idam cezası" yasası ile birlikte bu saldırganlık resmi, kanunla bağlanmış bir politik tutuma dönüşmüştür. Peşi sıra eylemlerde yakalanan birçok kişi mahkemelerde, "ateşsiz silah ile devlete savaş açma" gerekçesi ile idam cezası aldığı söylenmektedir. Eylemler son dönemde daha çok Mahabad gibi İran Kürdistanı şehirlerinde yoğunlaşırken, geçtiğimiz günlerde asker ve polis tarafından bu şehirlerin kuşatmaya alındığı ve rastgele evlere ateş açıldığına dair bölge sakinleri tarafından sanal medyada yer alan birçok paylaşım görülmüştür.

İran'da aralıklarla ama sürekli olarak bu gibi eylemlerin yükseldiği, bunların rejimi ve sistemi hedefleyen bir yangına dönüştüğü görülmektedir. Aralıklarla İran'ın gerici egemen sınıflarını titreten bu eylemlerin hemen hepsine rengini veren talepler gerici-dinci sistemin kaldırılması, ağır ekonomik şartlara çözüm ve destek şartları olmaktadır. Son on yıllarda kitlelerde gelişen dinci-gerici sisteme yönelik reform talepleri ve sisteme karşı güvensizlik, ağır ekonomik şartlar ve artan sömürü ile birleşince İran devleti için ciddi bir tehdit olarak algılanmakta ve hızlı bir biçimde halka saldırılar gerçekleştirilmektedir. Bir yandan İranlı gerici egemen sınıflar

bu kitle hareketlerini bastırmaya çalışırken diğer yandan da bu hareketleri kendi gerici iç çekişmelerine yedeklemeye çalışmışlardır. Reform taleplerinin yoğunlaşması ile birlikte İran'da "reform" yanlısı egemen sınıf klikleri ortaya çıkmaya başlamış, kitleleri bu biçimde çelişkilerinin derinleşmeye başladığı sisteme yeniden entegre etmeye çalışılmışlardır. Bir düzeyde halkın meşru mücadelesini kontrol altına almaya çalışmışlarsa da kısa süre içinde iplikleri halk nezdinde pazara çıkmış ve bu manipülatif politik çizgi artık daha az karşılık bulmaya başlamıştır. Son yıllarda ardi ardına ülke çapında gerçekleşen direnişler de bu duruma işaret etmektedir. Bu duruma diğer bir işaret de önceki dönemlere göre rekor sayıda düşük gerçekleşen seçimlere katılım oranıdır. Son seçimlerde yalnızca yüzde 48'lik bir katılım sağlanabilmiştir. Tüm bunlar İran halkının gerici egemen sınıflar ile çelişkilerinin ne boyutta derinleştiğine işaret etmektedir.

Mahmud Ahmedinejad döneminde ve sonrasında, 2013 yılından itibaren de gündeme daha sık gelen yolsuzluk ve rüşvet iddiaları, akabinde uluslararası yaptırımlar ve dünya genelinde süren ekonomik krizin de yansımaları ile sisteme karşı derin bir güvensizlik oluşmuş ve bu güvensizlik kitlelerin harekete geçme eğilimini güçlendirmiştir. Akabinde 2017 ve 2018 yıllarında derinleşen çelişkiler halkın sokakları tutarak devlete karşı mücadeleye tutuşmasına ön ayak olmuştur. Bu dönemde ABD liderliğindeki emperyalist baskının artması ile birlikte İran, halka daha ağır faturalar çıkarmış, istihdam ve üretimde yaşanan daralma ile birlikte enflasyon ciddi boyutlara varmıştır. Ruhani döneminde gittikçe etkisini şiddetlendiren ve aralıklar ile devam eden eylem zinciri de örülmeye başlamıştır. İlk etapta yolsuzluk ve enflasyona yönelik söylemler ile sokaklara çıksa da kısa süre içinde bu talepler sisteme yönelerek toplumsal ve siyasal bir nitelik kazanmıştır. Ekonomik talepler sosyal ve siyasal değişim talepleri ile birleşerek gerici İran rejimini hedefler hale gelmiştir. 2017 Aralık ayında başlayan ve 2018 yılı başlarında devam eden bu eylemler sırasında İran devleti tarafından onlarca kişi katledilmiş ve binlerce kişi de tutuklanmıştır. Bu şekilde İran devleti eylemleri pervasız saldırıları ile kesintiye uğratmışsa da bu kesinti çok uzun sürmemiş, Kasım 2019'da halk yeniden sokakları doldurmaya başlamıştır. Bu eylemler 2017-18 eylemlerine göre daha geniş çaplı ve daha uzun süreli olmuştur.

Petrol protestoları olarak bilinen bu eylemler ise bir gecede benzin fiyatlarına yüzde 300 zam gelmesi üzerine başlamış, günlerce süren eylemler ilk etapta Ruhani önderliğindeki gerici iktidar tarafından ılımlı söylemler ile yatıştırılmaya çalışılsa da halk barikatları tutuşturarak, devlete ait binaları yakarak karşılık vermiştir. Bunun üzerine yine İran devleti tarafından saldırılar gerçekleştirilmiş, yüzlerce kişi ölmüş ve binlerce kişi tutuklanmıştır.

ÖNDERLİKTEN YOKSUN HAREKET

Bu eylem süreçleri politik önderlikten ve belirlenmiş bir politik programdan yoksunluk sebebi ile kesintiye uğrasa da süregelen olmakla özeldir. Bu süregelen eylemler İran halkının gerici devlete ve sisteme karşı öfkelerinin artarak devam ettiği Eylül ayı itibari ile bir kez daha açığa çıkmıştır. Bu kez İran halkı yalnızca reform veya destek değil, gerici rejimin ortadan kalkması talebini dile getirmiştir. Son eylemler ile halk ve İranlı egemen sınıflar arasındaki çelişkilerin ne boyuta ulaştığı da görülmüştür. Geçmişe göre siyasal ve toplumsal hedeflerin daha belirgin olduğu, mevcut rejimi hedefleyen yönünün daha fazla kuvvet kazandığı görülmektedir. Eylemler çeşitlenmeye, daha şiddetli bir mücadele zemini oluşmaya başlamıştır. Sokaklarda polis ve Devrim Muhafızları olarak bilinen halk düşmanı birliklere karşı eylemler gerçekleştirilmiş ve bazı gericiler bu eylemler sırasında öldürülmüştür. Devlet cephesinde de bu ve benzeri eylemlere karşı yasal zırhı güçlendiren adımlar, bu hareketlerin ileri süreçte daha sert ve daha yoğun olarak yükseleceğine dair fikir vermektedir. Eylemler şu an için yoğunluğunu yitirmeye başlasa da, çelişkilerin aynı keskinlikte devam ettiği ve her an yeni süreçlerle karşılaşabileceğimiz öngörülebilir. Ancak bu eylemlerin ve İran'da oluşan direniş geleneğinin en büyük handikabının siyasal önderlikten yoksunluk olduğunu unutmamak gerekir. Bu durum devlet manipülasyonuna karşı halkı korumasız bırakmakta, saldırılara karşı da etkin bir hat örgütleyememesine neden olmaktadır. Eylemlere konu olan talepler İran devrimine de konu olacak taleplerdir, süreci devrimci temelde örgütlemeye olanak vermektedir. Ancak bu talepler üzerinden halkın örgütlenmesini ve örgütlü bir şekilde gerici İran devletini hedeflemesine olanak sağlayacak yetkinlikte bir devrimci önderlik de mevcut değildir. Bu sebeple aktivizm-reformizm sarmalında ilerleyen bu hareketler bir sonraki toplumsal çatlak noktasına varana kadar sönümlenmektedir. Yani tek başına devletin saldırıları de-

ğil, politik nitelikteki zayıflık da İran halkının meşru direnişini kesintiye uğratmaktadır.

Bu sürecin bir diğer yanını da dış burjuva medya, özellikle de Batılı emperyalistlerin tekelinde bulunan medyanın bu direnişleri yoğun bir şekilde işlemesi oluşturmaktadır. Bu durum yalnızca Jina Emînî eylemlerinde değil, 2017-18 eylemlerinde de dikkat çekici bir husus olmuştur. Kuşkusuz bu gündemin Batı'da bu derece geniş yer tutması, Batılı emperyalistlerin İran halkının ilerici taleplerine kulak kabartmasından ileri gelmemektedir. İran'ın bölgedeki pozisyonu itibari ile Batılı emperyalistlere karşı mevzi savaşı yürüten Rusya ve Çin gibi emperyalistler ile ilişkileri ve Südi Arabistan ve İsrail ile olan derin "husumetleri" Batılı emperyalistlerin tutumunu belirlemektedir. Yıllardır ABD öncülüğünde Batılı emperyalistler tarafından İran üzerindeki kontrollerinin artırılması adına birçok girişim ve yaptırımda bulunulmuştur. Bunlar hâlâ devam etmektedir. Yani esasta Batılı emperyalistler için sorun rejim sorunu değil, İran'ın bir bağımlı ülke olarak sahada kendi yönelimlerine uygun olarak konumlanmamış olmasıdır. Suriye, Lübnan, Irak sahasında etkili bir askeri ve politik figür olarak İran, ABD önderliğindeki Batılı emperyalistlerin çıkarlarına hizmet edecek şekilde hizaya getirilmeye çalışılmaktadır. Bu bölgede etkisinin zayıflatılmasına dair değil direkt olarak bu etkinin kullanılmasına yönelik bir çaba söz konusudur. Körüklenen İran düşmanlığı da esasta İran'ın Rus emperyalizmi ve Çin sosyal emperyalizmi ile ilişkilerinin zayıflatılmasını, bölgede esasta Rus emperyalizminin çıkarlarına uygun biçimde şekillenen İran'ın bu yönelimden çıkarılmasını hedeflemektedir. Bu sebeple de İran egemen sınıfları içinden de özellikle belirli dönemlerde kamuoyuna da yansıyan biçimi ile bazı klikler ile iş birliği geliştirmeye de çalışmaktadır. Dolayısıyla İran'da gelişen halk hareketleri de emperyalistler cephesinden yalnızca izlenecek olaylar silsilesinden daha ciddi bir anlam taşımamaktadır.

2019 eylemlerinde Batı'da İran halkının direnişinin geniş yer tutması ve ABD başta olmak üzere birçok ülkeden gelen itidal çağrılarını gerici İran devletine güç vermiştir. "Eylemlerin arkasında ABD var" demagojisini ustaca kullanmasına olanak vermiş, bölgedeki siyasal atmosferin de etkisi ile bu politika halkta karşılık bulmuş ve eylemlere olan desteğin azalmasına sebep olmuştur.

Son süreçteki eylemler için yeniden

KATAR 2022 DÜNYA KUPASI: RİYANIN SAVAŞI

İranlı egemen sınıflar aynı söyleme sarılmışlardır. Ancak bu söylemin İran halkında daha az karşılık bulmaya başladığı görülmektedir. Bu durum egemen sınıfların ahlak polisi, yaşam tarzı, kadınlara yönelik kısıtlamalar vs. meselelerinde tepkileri gözeten düzenlemeler yapılabileceğine dair geri adım sinyalleri görülmekte ya da eylemlere katılımın tavsaması için bu türden beklentiler oluşturulup eylemler içerden zayıflatılmaya çalışılmaktadır. Devletin bölgedeki konumunu korumak için içeride "dinginlik" istemesi bu eylemlerin dinmesini gerektirmektedir. Reformların masaya konması da dahil çeşitli aldatmaya dayalı yaklaşımlarla karşılaşmak gayet olasıdır. Ancak sistemin bir çözülmeye yol açacak şekilde taviz vermesi olası değildir. Örneğin Başsavcı Muhammad Cafer Muntazeri ahlak polisi uygulamasının kaldırıldığına dair yorumlarda bulunmuş, ertesi gün İran devlet medyası "İslam Cumhuriyeti'nde hiçbir yetkili ahlak polisinin kapatıldığını teyit etmedi" diyerek bu yorumları yalanlamıştır. Bu yorumlara rağmen İran kentlerinde genel grev çağrısına uyulmuştur. İran devletinin geri adım attığı yorumları kitlelerin hareketinde bir gerilemeye yol açmamıştır. Halihazırda devlet kendini yalanlamak zorunda kalmıştır.

Özellikle kitlelerin mücadelesinin biriken dinamikleri, hareket kabiliyeti "reformlarla" kandırılmalarını zorlaştırmaktadır. Yine hareketin özellikle İran Kürdistanı'nda kazandığı dinamizm, süreklilik ve daha örgütlü karakter rejimin bir bütün Kürt meselesine yaklaşımını da etkileyecek faktördür. Bunun bir yanı Kürtlere karşı daha düşmanca tutum iken diğer yanı diğer parçalardaki Kürt ulusal hareketleri ile taktik ilişkileri geliştirmek olacaktır. Yani İran egemen sınıfları bu süreci salt şiddet ve baskı politikası ile değil aynı zamanda havuç siyasetiyle bütünleyen bir ele alış ve yaklaşıma sahiptir.

Gittikçe daha belirgin hale gelen ve İran halkında bir direniş geleneğinin oturmasına yol açan bu halk hareketi, derinleşen çelişkiler kapsamında devrimci bir önderliğe ne derecede ihtiyaç duyduğunu bir kez daha göstermektedir. Siyasal önderliğine kavuşamamış İran halkının görkemli direnişi kesintiye uğramaktadır. Bu özellik halkın gerçek çıkarları ekseninde süreklileşen, uzun süreli bir devrim mücadelesini örgütlemenin en belirgin engelidir. İlerleyen süreçlerde devrimci önderliğe dünden daha fazla ihtiyaç duyulacağını bugünden öngörebiliriz. Gene de bütün bu olanlar dünya halkları için deneyimler sunmaktadır: Önderliksiz ve ordusuz bir halkın zaferi olanaksızdır; ama tersi yenilmez bir gücün kendisidir.

Dört yılda bir düzenlenen Dünya Kupası, 2010 yılında alınan kararla bu yıl Katar'da düzenleniyor. Turnuvanın Katar'da düzenlenmesi bir dizi tartışmayı da beraberinde getirdi.

Dünya Kupası organizasyonu, 3 milyardan fazla insanın izlediği, olimpiyatlardan sonra en çok izlenen ve takip edilen etkinlik olma özelliğine sahip. Hangi ülkede düzenleneceğinden tutalım da dünyadaki siyasi konjonktürün turnuvaya yansımaları, ülkeler arasındaki tarihsel çekişmeler ve tabii ki saha içi mücadeleler, bu organizasyonu bir hayli ilgi çekici kılıyor. Dört yılda bir yaz aylarında düzenlenen turnuva, yaz ayları Katar'da çok sıcak geçtiği için bu sene kış ayına alındı. Bunun yanı sıra turnuvaya katılmaya hak kazanan Rusya, Ukrayna işgalinin ardından, Polonya, Çekya ve İsveç'in Rusya ile maç yapmama kararlarının ardından, turnuvadan ihraç edildi.

Stat çevresinde alkol satışının olmaması, LGBTİ+ bireylere hiçbir hakkın tanınmaması gibi meselelerden kaynaklı, turnuvanın ön eleme aşamasında Avrupa takımları organizasyonu boykot kararı olsa da daha sonra bu karardan vazgeçmişti. Ön eleme maçlarından önce Almanya "insan hakları" yazılı tişörtlerle ısınmaya çıktı. Turnuva boyunca da Almanya, İngiltere, Danimarka gibi Avrupa takımları, gökkuşağı renklerinin olduğu kaptanlık bandıyla maçlara çıkma kararı alınca, Katar devletinin baskısıyla, bu bantlarla çıkıldığı koşulda oyuncuların sarı kartla cezalandırılacağı ifade edildi ve takımlar gökkuşağı bandından vazgeçti. Bu durumu protesto eden Almanya takımı maç pozlarını ifade özgürlüğünün kısıtlandığına vurgu yapmak üzere ağızlarını kapatarak verdiler. Almanya'nın Türkiye kökenli futbolcusu İlkay Gündoğan tutumunu, LGBTİ+ bireyleri destekleyen bu protestonun "takım içinde tartışarak alınan karara uymak" zorunluluğu ile açıklayan bir konuşma yaptı. Bir sonraki Almanya maçında bazı Katarlılar, ırkçı saldırılara maruz kaldığı ve dışlandığı gerekçesiyle Alman Milli Takımı'nı bırakan Türkiye

kökenli Mesut Özil'in posterlerini taşıdılar.

Almanya-LGBTİ+-Katar denkleminin dışında İran takımından da bahsetmek mümkün. İran'ın İranlı olmayan teknik direktörüne Batılı medyanın "İran'da kadınlar katledilirken nasıl bu takımı yönetmeye devam ediyorsunuz?" sorusuna "Siz Irak'ta kadınlar Amerikan askerleri tarafından tecavüze uğrarken neredeydiniz?" şeklinde kontra bir soruyla karşılık verdi. İranlı bir muhabirse İran-ABD maçı öncesi ABD'li bir siyahi futbolcuyla "Ülkenizde ırkçı katliamlar yaşanırken bir siyahi olarak bu ülke adına top oynamak zor olmuyor mu?" diye sordu. Öte yandan İranlı futbolcular ilk maçlarında İran Milli Marşı'nı okuyarak devleti protesto ederken, İranlı taraftarlar "Kadın, Yaşam, Özgürlük" pankartları açtılar.

Dünya Kupası'na ev sahipliği yapan ilk Arap ülkesi olan Katar'da, statların yapılmaya başlandığı 2010 yılından bu yana 6 bini aşkın işçinin iş cinayetlerinde hayatlarını kaybettiğini biliyoruz. Ücretlerini alamayan göçmen işçilerin bir kısmı sınır dışı edildi. Turnuvaya hazırlık aşamasındaki çeşitli haksızlıklar, suçlar bilindik ikiyüzlükler içinde saklanageldi. Şimdi kan ve alinteri sömürüsüne dayanan zeminlerde özgürlükçüler ve ulusal otoriteler sözde karşı karşıya geldikeler...

Buraya kadar genellikle olgulardan bahsettik. Ortada birbirini suçlayan iki kamp ve her biri kendi suçlamasında haklı görünen iki güç var. Binlerce işçinin hayatını kaybetmesi çok daha normal, olağan bir olay olarak görülmüş olacak ki, ulusal futbol takımları üzerinden çatışan egemen görüşler, "bireysel özgürlükler" aksanında ilerlemekte. Gerçekten de egemen sınıfları ezelden beri yüzünü Batı'ya dönmüş biz Türkiyeliler için de daha ileri görünen "Batı medeniyeti"nin, sadece verdiğimiz örnekler üzerinden bile çatırdadığı anlaşılmaktadır. "Bireysel özgürlükler" derken bir şekilde LGBTİ+ gerçekliğini Müslüman-Türk kimliğinin etkisiyle diğer takım arkadaşları kadar içselleştirememiş bir futbolcuyla protesto etmeye zorluyor.

Başka bir Türk-Sünni kökenli futbolcu, Erdoğan'la fotoğraf çektiği için Alman Milli Takımı'nı bırakmak zorunda kalıyor. Bütün bunlar, kendini dünya halklarının, ve o meşhur ifadeyle "insanlığın" öncü gücü, ideal kültürel-sosyal kaynağı, Avrupa-ABD emperyalizminin ikiyüzlü tutarsızlıklarıdır. Emperyalistler için LGBTİ+ ve stat çevresinde bira içebilmek, giyim-kuşam özgürlüğü üzerinden protesto, katledilen binlerce işçi için protestodan, boykottan daha meşrudur. Bir yanda protestoyu sarı kart cezasını duyunca bitiren, diğer yanda "vatan haini" ilan edilme pahasına milli marşını okumayan İranlı futbolcular var. Burada kuşkusuz ki İranlı futbolcuların halkın, ya da Batılı camianın desteğini (dayatmasını) alması çok olası. Zira Dünya Kupası, kültürel olarak doğrunun Batı'dan geldiği, normun Batı'dan çizildiği bir organizasyon.

İkili emperyalist kampa paralel, birbirini sürekli çeşitli saiklerle suçlayan iki anlayış var ortada. Kişisel özgürlükler, sosyal devlet, demokrasi, insan hakları vs. ile kendini dayatan Batılılar, karşısına aldıkları emperyalistlere ve onların iş birlikçilerine diktatör, totaliter vs. tanımlamalarını atfediyor.

Batı'nın kültürel hegemonyası sandığımızdan daha da etkili. Gündelik yaşamımızdan, hayatla ilişkilenecek, kültürel-sosyal eğilimlerimize kadar tüm bünyemize büyük oranda Batılı aydınlanma anlayışı sirayet etmiş durumda. Bu bizi, olguları sınıfsal kökeninden ayırıp zeminsiz bir yerden ele almaya götürüyor. "İnsan hakları", "kişisel özgürlükler" gibi soyut kavramları dillendirmeleri, sınıf savaşını bizim istediğimiz gibi değil, kendi istedikleri gibi gösterme isteğiyle alakalı. Bu iki kamptan birine dayanmak, sınıf savaşını bulanık görmeye sebep oluyor. Dünya Kupası özgülünde LGBTİ+ bireylerin meşru ve haklı mücadelelerinin üzerine konmak, yoksul doğu halkına "özgürlük" dayatmak, karşı taraftan da "bizim özgürlük ve kültür anlayışımız bu, bizim dinimiz böyle söylüyor saygı duyun" gibi bir retorikle göğüsleniyor. Sınıfsal bir ele alışsa, iki ikiyüzlülüğün, biçimde düşman, özde dost olduğunu gösteriyor bize.

KATLIAM ZİNCİRİNDE 19-22 ARALIK

19-21 Aralık Katliamı'nın üzerinden 22 yıl geçmişken katliamcı gelenek halen devam ettirmektedir. Faşist TC devleti pervasızca saldırmaktadır. 22 yıl önce tutsaklar "Hayata Dönüş Operasyonları" ile katledilirken bugün TC devleti kendisine karşı savaşan gerillaları kimyasal silahlarla katletmektedir. 2000 yılında da tutsaklar her türlü kimyasal silah ve gazlarla katledilmişlerdir. Bunun üzerine yayımlanan belgelerde "kimyasal" a rastlanmadığı iddia edilmiştir. Ne kadar da tanıdık! Katliamın üzerinden 22 yıl geçmesine rağmen TC'nin saldırı geleneğine her gün yenileri eklenmektedir.

Gelenek değişmemiştir ancak saldırı biçimleri farklılık göstermektedir. Faşizm kitleleri dört bir yandan kuşatırken tüm kesimler bu baskılardan etkilenmektedir. Bugün tutsaklar yeni yeni hapishane tipleriyle tecrit edilmek istenmektedir. 2000 yılında F tipi hapishane biçimi tutsaklar tarafından reddedilmiş, hapishane savaş alanına çevrilmiştir. Tutsaklar devletin bu saldırılarına canları pahasına karşı koymuşlar, büyük bedeller ödemişlerdir. Bunun sonucunda onlarca tutsak katledilmiştir. Faşizm F tipiyle tutsakları teslim alabileceğini düşünmüştür. Bunun hâlâ gerçekleşmediğini hem S tipi hem de Y tipi hapishanelerin inşa edilmesinden görüyoruz.

SALDIRILAR SÜRÜYOR

F tipleriyle gerçekleştirilmek istenen bugün amacına ulaşamamıştır. 2000'de tutsakların F tipine karşı verdikleri mücadele TC devletinin hafızasında yer etmektedir. Tutsaklar 4 gün boyunca devletin saldırılarına direnmiş, hücre sistemini kabul etmeyeceklerini haykırmışlardır. O günden

bugüne süren mücadele dönemin etkisiyle değişmiş olsa da devletin saldırıları sürmektedir. Hasta tutsaklar tahliye edilmemekte, hapishanede işkenceler sürmekte, tutsaklar katledilmekte ve en ağır hak ihlalleri yaşanmaya devam etmektedir. Devletin tüm teslim alma politikaları direniş duvarına çarpılmaktadır. Direniş geleneği hapishanelerde sürdürülmektedir. F tipine karşı verilen mücadele bugün hapishanelerde hak ihlallerine karşı başlatılan açlık grevlerinde, hak

letti devrimci tutsakların iradesine yenildi. Bu güzellemeler günümüzde TRT muhabirinin Sincan Kadın Kapalı Hapishanesine giderek yaptığı "devletin güvenli kolları" yorumuyla devam etti. "Devletin güvenli kollarında" saldırılar hiç durmadı. Yeni yeni hapishaneler inşa edildi. Hapishaneleri doldurmak için en ufak hak arama talebinde bulunan insanlar tutuklandı. Sokak röportajı yapan, gazetecilik yapan, cumhurbaşkanına "hakaret" eden yüzlerce kişi tutuk-

dilme" korkusuyla terbiye edilmeye çalışılıyor. Dışarıda artan baskı içeriye de yansıyor haliyle. Hak ihlalleri, işkenceler hiç sona ermiyor. Hasta tutsaklar tahliye edilmiyor, ölüme terk ediliyor. Yine hapishanelerde bu sene içerisinde onlarca tutsak kötü koşullardan yaşamını yitirdi. Tahliye edilen tutsaklar da tahliyelerinden sonra hayatını kaybettiler. Hapishanede çok sayıda tutsak hastalandı. Hastaneye yatırılan tutsaklar kelepçeli tedavi edildi. Tutsakların sağlığa erişim hakları çeşitli gerekçelerle engellendi.

Pandemi dönemiyle de birlikte tutsakların kazanmış olduğu hakları gasp edildi. Bu haklar yeni yeni tekerardan kazanılsa da bazı hapishanelerde halen hakların gasp edildiğini ve buna karşı eylemler yapıldığını görüyoruz.

MÜCADELEYİ YÜKSELTELİM

Anlaşıldığı üzere TC'nin tarihi katliamlarla doludur. Maraş, Madımak, Gazi, Dersim ve daha niceleri. Faşizmin geleneği katliam üzerine kurulmuştur. Kitleler katliamlarla hizaya sokulmaya çalışılmış, ancak devlet bunu başaramamıştır. Katliamların hesabını soracak olan yine kitlelerin kendisidir ve devlet her gün daha fazla saldırarak mesajını vermeye çalışmaktadır.

Tüm bu saldırı ortamına rağmen devrim için seferber olmak, kitleleri "hapsetmekle" tehdit eden devlete karşı ses çıkarmayı propaganda etmek elzemdir. 19-22 Aralık'ın yıl dönümünde tüm tutsaklar mücadelemiz içerisinde önemli yerde durmaktadırlar. Onların sesi olmak, hapishanelerde sürdürülen işkence politikalarına karşı örgütlenmek ve temelde devrimci mücadeleyi yükseltmek önümüzde durmaktadır.

aramalarda, hesap sorma bilincinde devam etmektedir.

"DUBLEKSTEN" Y TİPİ'NE

19-22 Aralık 2000'de 22 hapishaneye her türlü kimyasal ve gaz ile saldırı gerçekleştirildi. Tutsaklar can bedeli direndi, bu direnme iradesinden alınan ders günümüze hâlâ ışık tutmaktadır.

90'ların ortasından itibaren burjuva-feodal medyaya "beş yıldızlı otel", "dupleks daire" diye sunulan güzellemelerle F tipleriyle yapılmak istenen başarısız, faşist TC dev-

landı. Yeni hapishane modelleriyle de tutsaklar teslim alınmak istendi. S ve Y tiplerine sürgünler başladı. İşkence ağır tecrit koşulları içeren bu hapishanelerde devam etti ancak yine de tutsaklar teslim alınamadı. Çünkü faşizme karşı başlatılan bir mücadele vardı ve bu mücadelede teslim olmak yoktu, direnişe devam etmek vardı.

KRİZİN YANSIDIĞI HAPİSHANELER

Ekonomik kriz derinleşirken kitlelerin ipini ele almada zorlanan egemenler hapishanelerle mesaj vermeye çalışıyor. Yoksulluk, sefalet ve artan yaşam pahalılığında kitleler "hapse-

2015'te Yunanistan'da geçirdiği trafik kazasında ağır yaralandı. Aynı kazada kızı Ceren Karatepe'yi kaybeden İbrahim Karatepe yoldaş, 4 aydan fazla yaşam mücadelesi verdikten sonra 12 Aralık 2015'te hayatını kaybetti. İsviçre Türkiyeli İşçiler Federasyonu (İTİF) kurucu üyesi, daha sonra yönetim kurulu üyesi ve başkanlığı, ATİK Genel Konsey üyesi ve denetim kurulu üyesi gibi birçok demokratik alanda faaliyet yürüten İbrahim Karatepe yoldaş, devrimci mücadelenin fedakâr bir emekçisi olarak ölümsüzleşti.

ALİ YILMAZ: Bingöl doğumlu olan Ali Yılmaz, birçok askeri eyleme katılmış, İbrahim Kaypakkaya'nın katledilmesinde büyük rol oynayan sıkıyönetim

savcısı Yaşar Değerli'nin cezalandırılmasında görev almıştır. Proletarya Partisi üyesi Halk Ordusu İstanbul bölgesi gerilla komutanı olarak faaliyet yürüten Yılmaz, 30 Kasım 1978'de kendi imal ettiği bombanın patlaması üzerine yaralanarak düşman eline geçti. Yaralı olarak işkenceye alınan Yılmaz, halka ve devrime olan inancıyla işkencecilere kök söktürdü. 24 Aralık 1978'de katledildi.

MUSTAFA ŞIŞMAN: Aslen Sivaslı olan Mustafa Şişman, Proletarya Partisi'nin 24 Aralık 1978'de yürüttüğü "MHP, ÜGD kapatılsın, MİT-Kontrgerilla dağıtılsın" adlı kampanyanın afişlerini astığı sırada Topkapı Mithatpaşa'da fabrika bekçisinin açtığı ateş sonucu katledildi.

KAVGADA

ÖLÜMSÜZLEŞENLER

POZVENG ŞEHİTLERİ

1993 yılında Dersim Ovacık Pozveng köyünde TC'nin katliam listesine bir yenisi daha eklendi. Kötü hava koşullarından kaynaklı köye girmek zorunda olan gerilla birliği TC'nin polisi tarafından çembere alındı. Teslim olmayı hiçbir koşulda kabul etmeyen Partizanlar, yoğun bombardıman altında düşmana karşı direnişi

yükselttiler. Çıkan çatışmada Bekir Kürşat Onay, Fevzi Koç, Hacı Mustafa Arslan ve Deniz San ölümsüzleşirken 12 yaşındaki Nuray Laço ve 11 yaşındaki Halil Laço da devletin hedef gözetmeden gerçekleştirdiği yoğun bombardıman saldırısında yaşamlarını yitirdiler.

İBRAHİM KARATEPE: Partizan emekçisi İbrahim Karatepe 5 Ağustos

VAR OL(A)MAMAK!

fon kamerasıyla çekilmiş ilk uzun metrajlı film olma özelliğini taşıyor. 8 Şubat 1997 yılında dönemin Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel başkanlığında gerçekleşen Milli Güvenlik Kurulu toplantısı sonucu açıklanan kararla "irtica"ya karşı başlatılan bir süreci anlatan film, bir dönemin ve kesimin yaşadığı sorunları tekrar gözler önüne seriyor. Filmin bazı kısımlarında kullanılan gerçek arşiv görüntüleriyle 28 Şubat muhtırasından sonraki süreçte Hilal ve Feza karakterleri üzerinde yoğunlaşıyor ve bir yansıma yaratılarak yaşananlar perdeye yansıyor.

KESİŞİMLER

Film, ormanın derinliğine uzanan yolda, zifiri karanlık içinde araba farına yansıyan yarı çıplak suretlerin görüntüleriyle başlıyor. Bir korku filmi edasıyla başlayan görüntülerin ardından hızla geçmişe geri sarıyor.

Toplumun dayattığı "düzende" kadına sunulan bir yaşam var. Kadın doğar, genç kadın olur, okula gitmese de olur, evlenir bir evi kocası olur, yeri yurdu belli olur. Ardından, zamanı gelmiştir çocuğu olur, eve ekmek getiren biri vardır ya çalışmasa da olur. Yediği önünde yemediği ardındadır. Evine, eşine sadık, şükür dolu olur... Kadının ideal yaşamı budur! Tam istendiği gibi "kutsal aile" profiline mükemmel uyum sağlayan bir "varlık" olur. Filmde de böyle başlıyor işte hikâye. Ankara yakınlarında bir kasabada yaşayan Hilal, ona sunulan "varlığını" reddederek arkadaşı Fatma ile tıp okumak için İstanbul'a geliyor. O güne kadar gerçek dünyadan bihaber olan hayatı üniversiteye kayıt işlemleri için gittikleri okulda Fatma'nın başörtüsü taktığı için kaydının engellenmesiyle kendini gösteriyor. Hilal ise buna tepki olarak başörtüsü takıp okula girmeye karar veriyor. Kurulan "ikna odaları"nda başörtüsünü çıkartması için "naif ve tat dille" ikna edici üslupla baskı yapılıyor. Hilal bunu reddederek okuldaki diğer arkadaşlarıyla ve bireysel yöntemlerle durumu protesto etmeye başlıyor.

Tüm bunlar olup biterken hikâyeye paralel giden görüntüler yansıyor perdeye. Bir köyde, hikayesini ilerleyen sahnelerde öğreneceğimiz bir kesit çıkıyor. Köyde mecbur kaldığı için bir kadınla evlenen fakat kendini "erkek" gibi hissetmediği için toplum tarafından şiddete maruz kalan bir karakter... Feza...

Feza her şeyi geride bırakıp kaçarak İstanbul'a geliyor. Burada Hilal ve Fatma'nın kaldığı apartmanda trans ka-

dınların yanına yerleşiyor. Feza artık hissettiği gibi yaşamaya karar vererek adım atıyor. Devletin çizdiği "ideal vatandaş" profiline uymayan karakterlerin yolu bir peruk dükkanında kesişiyor. Kesişen bu yolda 3 kadın yaşadıkları tüm saldırılara, şiddete, hak ihlallerine karşı mücadele etmenin yollarını arıyor.

Bir gün apartmana yapılan baskınla tüm LGBTİ+lar işkence ile gözaltına alınıyor. Feza uğradığı şiddet sonucu hastaneye yatmak zorunda kalıyor. Ancak cinsel yöneliminden kaynaklı pembe ya da mavi nüfus cüzdanına "uygun" olmadığı için hastanenin kazan dairesinde, orada staj yapan Hilal tarafından tedavi ediliyor. Feza, var olmaya çalıştığı düzen içinde cinsiyet değiştirmeye karar verse de karşısına çıkan pek çok sorun, engelleme ve baskıyla mücadele etmeye çalışıyor.

Karakterlerin var olmaya karşı verdikleri mücadele yolları, yaşadıkları sorunlar ve baskılar farklı görünse de temelde sebep olan "şeyler" birbiri ile kesişiyor.

Birlikte mücadele etmenin kaçınılmaz olduğu dönemde hayata karşı duruşlarıyla, tutunma azmiyle farklı yaşam biçimleri içinde bir araya gelen insanlar birbirlerine tutunarak direniş örneği sergiliyor. Feza, cinsel yönelim ve kimliğinden kaynaklı polisler tarafından cinsel tacize, şiddet ve işkenceye maruz kalıyor, toplum tarafından aşağılanıyor, yadırganıyor, ötekileştiriliyor. Hilal ve Fatma da başörtüsü taktığı ve "modern kadın" profiline uymadığı için okulda istenmiyor eğitim hakkı engellenmeye çalışıyor. Devamında ise protestolar, eylemler ve beraberinde polisin işkence ve şiddeti sahneye çıkıyor. Ve sonra... Filmin sonuna doğru en başa sarıyor görüntüler. Kapkaranlık bir ormanın derinliklerine doğru biçimsiz bir yolun sonunda Hilal Feza'yı yarı baygın bir halde buluyor. Birlikte bir sahil kenarında soğuk ve soluk renkler içinde ufka bakıyorlar. Kesişen hayatların keskinleşen uzantısıyla "yok aslında birbirimizden farkımız" deniliyor.

DÜNDEDEN BUGÜNE

'90'lı yıllarda gündem sınıfsal taleplerin dışında kültürel taleplerdi. İnsanlar kendilerini Kürt, Türk İslamcı, laik, kentli gibi çeşitli kimliklerle açıkça nitelendirmeye başlamıştı. Bu kimliklere yapılan vurgunun nedeni olarak da daha önce ezilen, sömürülen ve dışlanan kesimlerin dönemin aydınları, medyası ve "kolektif olma" bilincinin aşılmasıyla artarak etki yaratmasıydı. Güçlenen bu kavramların yanı sıra gelişen ve yayılan teknolojinin de getirdiği bazı olanaklar ve hareketlilik bir paradoks oluştursa da yerelde de bireysel kimliklere, kökenlere sahip çıkılmasına ve görünmez olanların görünür olmalarına etki etmişti. Fakat

'90'lı yılların sonuna doğru kriz ortamı oluşmaya başlamıştı. Ankara'daki "şeriat isteriz" yürüyüşü, dönemin Başbakanı Erbakan'ın, Başbakanlık Konutunda tarikat liderlerine ve şeyhlerine iftar yemeği vermesi, Fatih Camii öğle namazı sonrasında bir grubun yeşil bayraklarla "Şeriat İsteriz, Halife İsteriz" sloganlarıyla yürümesi gibi olaylar ülkeyi askeri darbenin eşiğine getirmişti. Değişen talepler doğrultusunda bunlara cevap veremeyen devlet, toplumsal krizlere yol açarak farklı gruplar arasındaki çatışmaların artması, kopuşların meydana gelmesini güçlendirmişti.

Bugün geri dönüp baktığımızda faşizmin yöntemlerinin, biçimde değişse de aslında hep aynı kaldığını görüyoruz. Başörtü mevzuu günümüzde büyük oranda normalleşse de bloklar arası çatışmada ısıtılıp ısıtılıp yeniden masaya konuyor. Keza LGBTİ+lara karşı başlatılan nefret söylemleri "kutsal aile" planına bütünüyle "ters" olduğu için belli bir kesimin hedefi haline gelmiş durumda.

Egemenlerin kendi aralarındaki iktidara yerleşme dalaşı ve kavgasının yansıması genele yansıyor bir saldırganlık hali oluşturuyor. Devletin CHP'ye, HDP'ye ağız köpürerek saldırması ise genelde halka yönelik saldırının kapılarını açıyor. Faşizmin ve daha dar anlamda iktidarın kendini var etme koşulu saldırganlık üzerine kurulmuş biçimde şekilleniyor. Devlet ve iktidara yerleşmeyi planlayan düzen partilerinin aralarındaki dalaşa tüm kesime verilmek istenen mesajlar yer alıyor. Kendine benzemeyen, benzemek istemeyen, ona karşı çıkan, düzenine ters düşen kısacası ondan olmayanı her koşulda reddeden devlet, tüm gücüyle saldırıları artırıyor. Ona karşı ses çıkaranlara, "huzur kaçırılanlar"ın üzerine çullanıyor. Taksim'de yaşanan patlama sonrası devlet, önlem adı altında yasaklamalara başvuruyor. Yapılmak istenen her türlü eylem ve etkinlikler engellenme isteniyor. Kişi başına düşen polis sayısı gün geçtikçe artıyor. 25 Kasım sürecinde Taksim'de yürüyüş yapılmasına izin vermek bir yana bildiri dağıtılmasına dahi karşı çıkılarak düzine düzine polis meydanlara yığılıyor. Hayvan severlere, kadınlara, tutsak yakınlarına, TC'nin açtığı işgal saldırısına karşı çıkanlara azgınca saldırılıyor. "Güvenliğiniz" için deniliyor, güvenliğinizi için yasakladık! Oysa ki topyekûn saldırı altında işkence ve şiddet en hiddetlilerinden halka uygulanıyor.

Şöyle ki faşizm sadece kılık değiştiriyor. Her gelen üzerindeki değiştiyor, üstünü kapatıyor. Tüm baskı ve işkencelere karşı kenara çekilmek yerine sokakta sesimizi duyurmaya devam etmeliyiz. Birleşen sesler karşısında kurdukları sistem çökmeye ve değişmeye mahkûmdur.

Bu yıl 12.si düzenlenen Uluslararası Suç ve Ceza Festivali geçtiğimiz günlerde sona erdi. Bir hafta boyunca kısa ve uzun metrajlı filmlerin izleyiciyle buluştuğu festival, "suç" ve "ceza" kavramlarını derinleştirip içselleştirerek, kavramların somutlaşmasını ve göz ardı edilen gerçekleri önümüze serme noktasında ufuk açıcı bir rol oynuyor. Festival, sanatın ve bilimin ışığında çarpıcı bir dil ile insan hakları ve "özgürlükleri" bağlamıyla adalet konusunda toplumsal bir yankı yaratmayı amaçlıyor. Sistemin kurduğu düzenle yaşam içinde farkındalık yaratmaya çalışan bu festival tematik bir bağlamda işleniyor.

Uluslararası Suç ve Ceza Film Festivali ilk kez 2011 yılında İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nin öncülüğünde başlamış. Adalet konulu filmleri dünya sinemasından örneklerle seyirci ile buluşturan festival; sinema, hukuk, sosyoloji, siyaset bilimlerinin temsilcilerini bir araya getirerek geniş ve bilimsel bir tartışma platformu oluşturmuştur.

Dünya genelinde festivali destekleyen ve "adalet" arayışında olanlarla birlikte oluşturulan festival film gösterimleri, yarışmalar ve tartışma programlarıyla zenginleşiyor. Bilimsel bir platformda sinema dünyasını bir araya getiren film festivali tematik özelliğini yitirmeden her yıl İstanbul'da düzenleniyor. Akademisyenlerin, sinema yönetmenlerinin, yapımcıların ve oyuncuların katılımıyla izleyicilerin adalet konusunda düşünmesini, tartışmasını, mücadele etmesini hedefliyor. Gösterilen filmlerle cesaret örneği oluşturmayı amaçlayan festivalin 12 yıldır değişmeyen teması "Herkes için Adalet".

HİLAL, FEZA VE DİĞER GEZEGENLER...

Film, teknik açıdan Türkiye'nin tele-

BİR KEZ DAHA: SEFER YİNE ZAFER OLMAYACAK!

TC'nin gerilla güçleri şahsında Kürt ulusuna yönelik saldırıları sürerken, Zap direnişi özgülünde açığa çıkan gelişmeler savaşın boyutunu, faşist diktatörlüğün yaşadığı çıkmazları, her türlü savaş teknolojisine karşı gerillanın yaratıcı konumlanışını görmek; bununla beraber "uluslararası arena" dahil bu işgale özne olan güçleri anlamak açısından önemli veriler sunmaktadır.

TC türlü şovenist söylemlerle zafer naraları atadursun, savaşın gerçek gündemi bu yalanları ve dezenformasyonu aşacak düzeydedir. Zap'ta gerillanın sadece kendini savunan pozisyonda olmayarak karşı eylemler gerçekleştirmesi, bu eylemlerde birçok TC askerinin saf dışı bırakılması TC ordusu ve burjuva-feodal medya tarafından gizlenmeye çalışılsa da gerillanın açıklamalarıyla ortadadır. Öyle ki aslında bilinen fakat gerilla güçleri tarafından sarsıcı kanıtlarla ortaya konulan kimyasal silah kullanımının belgelenmesinin ardından yaşananlar dahi savaşın boyutunu görmek için yeterlidir. Kimyasal silah kullanımı "iddiası"nın dahi saldırı, tutuklama ve diplomatik yalanlamalarla bastırılmaya çalışıldığı bir süreçte bu işgal saldırılarının daha öncekilerden hedef ve sonuç bakımından bir farkı olmadığı ortadadır. Yıllardır her çıkmazında tarihsel Kürt düşmanlığıyla, dört parça Kürdistan'da Kürt ulusunun kazanımlarına saldırmaya çalışan TC'nin yarın yaşayacağı sonuç

da öncekilerden farklı olmayacaktır. Bunun nüveleri Zap direnişinde açığa çıkmıştır.

Kimyasal silah kullanımı iddialarının oldukça gündem olduğu bu süreçte "komşuluk ilkesine ve uluslararası hukuka aykırı" olduğunu belirterek Irak parlamentosu bu iddiaların incelenmesi için bir komisyon kurulduğunu açıkladı. Gerillanın belgelerinin ardından kamuoyu baskısıyla oluşturulmak zorunda kalınan bu komisyonun varacağı sonuçtan bağımsız olarak komisyonun kurulması dahi direnişe yüzünü dönmek, onu görmek ve bir güç olduğunu kabullenmek anlamına gelmektedir. Kimyasal saldırıyı uluslararası düzlemde gündem haline getiren ve komisyonun kurulmasını doğuran bu direniş ve mücadeledir. Yine türlü şekilde TC ile işbirliğine giren KDP'nin gerillaya gönderilen gaz maskelerine el koyup bu görüntüleri servis etmesinin ardından kimyasal silahlarla katledilen gerillaların görüntülerinin yayınlanması ortada basit bir "gözden kaçan", "tek seferlik", "plansız, habersiz" bir saldırının olmadığı da kanıtıdır. Kimyasal silah gündemi işgal ve direniş güçlerinin gündemini aşmış, uluslararası bir gündeme dönüşmeye başlamıştır. Irak parlamentosunun Savunma Bakanlığı, Irak Parlamentosu Asayiş ve Savunma Komisyonu ile Dışişleri Bakanlığı'ndan temsilcilerin yer alacağı komisyon kararının ardından çeşitli emperyalist ülkelerin basınında da

TC'nin Zap'ta kimyasal silah kullanması gündem olmaya başlamıştır.

TC ordusunun, teknolojik olarak daha güçlü olduğu -düzenli ordunun taktik üstünlüğü- bir pozisyonda, gerillanın yaratıcı eylemleri karşısında Zap'ta sıkışması, buradaki engellere takılıp kalması bazı gerçekleri anlamamıza neden olacak kadar önemlidir. Sürece daha öncesinden farklı taktik yöntemlerle hazırlanan, alana hâkim olan gerillanın bu anlamda yakaladığı başarı göz ardı edilemez. Tünel gibi farklı taktiklerle hem direnen hem de karşı saldırılar gerçekleştirerek kayıp verdiren gerillaya karşı kimyasal silah kullanımı faşist diktatörlük için "kaçınılmaz" olmuştur. Alana istediği indirmeleri yapmayı dahi başaramamış TC'nin, kış koşullarında SİHA'larla da "başarı" elde edemeyeceği açıktır. Belirttiğimiz "daha öncekilerden farklı olmama" hali tam da budur. Kürdistan'a seferin olacağı ama zaferin olmayacağı buradan doğru şekillenmektedir: düşmanın tüm teknolojik üstünlüğüne karşı, kararlı ve inançlı şekilde yeni taktik yönelimlerle ilerleyen direniş!

Zap'ta istediğini alamayan, savaş suçları teşhir ve gündem olan TC, bir yandan da seçimlere hazırlanmaktadır. Zap işgali dahil her adımın, her gündemin seçim ve sandık odaklı yönlendirmelerle karşılandığı bir süreçte hem işgal başarısızlığı hem kimyasal silah kullanımının teşhir olması

hem de verilen kayıplar TC açısından seçim sürecinin şekillendirilmesinde de etkili olmaktadır. Kitlelerin yoğun bir şoven dalganın içine çekildiği bu zaman diliminde Zap'taki "başarı" ve başarısızlığın da bunun için kullanılacağı açıktır. Klikler arası mücadelede "Kürt meselesi" her dönem önemli bir seçim argümanı, propaganda aracı olmuştur. Zap işgali ve direnişi özgülünde bu durum, şoven söylemlerle birlikte doğal olarak gündemdedir. TC'nin bu saldırıları ve aldığı karşılık yakın dönemdeki seçimler sürecine kaçınılmaz olarak etki edecektir.

Kürt ulusunun kazanımlarına saldırı, kimyasal silah kullanmaya varan imha saldırıları, seçim aldatmacasıyla birlikte şoven dalganın içinde zehirlenmek istenen geniş halk yığınları için tek çare Demokratik Halk Devrimidir. Bir kez daha bize bu mücadeleyi büyütme gerektiği öğretilmektedir. Komisyonların kurulması bu mücadelenin bir kazanımıyken bu türden gelişmelerin yeterli olmayacağı da açıktır. Mücadele ve direniş bu kazanımlarla yetinmediğimizde gerçek hedefe yöneldiğimizde esas kazanımı sağlayacaktır. Yukarılarda dalgalandırılacak bayrak Demokratik Halk Devrimi bayrağıdır. Bu bayrağın daha yükseklerde dalgalanması için bugün Kürt ulusu özgülünde tüm seçim aldatmasına, şoven kampanyalara rağmen Kürt ulusunun kazanımlarının sahiplenerek desteklenmesi ertelenemez bir görevdir.

YENİ DEMOKRASİ
MÜCADELESİNİN GÜR SESİ!

OKU OKUT!

[yenedemokrasi1](#)

[ydemokrasi11](#)

yenedemokrasigazetesi@gmail.com

[yenedemokrasi](#)

[yenedemokrasi31.net](#)

Özgür Gelecek İçin Yeni Demokrasi Gazetesi Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü: Tuba Apaydın Yayın Türü: Yaygın Süreli

Yönetim Yeri: Kamer Hatun Mah. Al Hatun Sok. No:6 Daire:3 Beyoğlu/İstanbul **İletişim:** 0212 534 54 76- yenedemokrasigazetesi@gmail.com

Baskı: Alesta Ajans Basım Medya ve Bilgi Teknolojileri San. Tic. Ltd. Şti Davutpaşa Cad. Güven İş Merkezi B Blok, 1 Kat, No: 349 Zeytinburnu/İst-0212 501 21 20